

**”Se tuo vähän väriä. Että ei oo vaan tasasta
harmaata tylsää.”**

Katsaus turrifandomiin ja fursonalle annettuihin merkityksiin

Ruu Kumpulainen

Pro gradu -tutkielma

Taiteiden tiedekunta

Kuvataidekasvatuksen koulutusohjelma

Lapin yliopisto

2023

Lapin yliopisto, taiteiden tiedekunta

Työn nimi: ”Se tuo vähän väriä. Että ei oo vaan tasasta harmaata tylsää.”: Katsaus turrifandomiin ja fursonalle annettuihin merkityksiin

Tekijä: Ruu Kumpulainen

Koulutusohjelma: Kuvataidekasvatus

Työn laji: Pro gradu -tutkielma

Sivumäärä: 67, 2 liitettä

Vuosi: 2023

Tiivistelmä:

Turrifandom on taidesisällölle pohjautuva alakulttuuri ja yhteisö, jonka jäseniä yhdistää kiinnostus antropomorfisia eli ihmisenkaltaisia piirteitä omaavia eläinhahmoja kohtaan. Turrifandomin jäsenet luovat yleensä oman fursonan, joka on antropomorfisen eläinhahmon muotoon luotu kuvaus itsestä. Tässä tutkielmassa keskitytään tarkastelemaan fursonaa. Tutkielmassa selvitetään, mitä merkityksiä fursonalla on tekijälleen. Lisäksi selvitetään, mitkä tekijät näkyvät fursonan muodostumisen taustalla.

Kyseessä on laadullinen tutkimus, jonka tutkimusote on fenomenologinen. Lisäksi siinä on piirteitä myös taiteellisesta ja taideperustaisesta tutkimuksesta. Aineisto koostuu neljästä teemahaastattelusta. Haastateltavat olivat turrifandomiin kuuluvia täysi-ikäisiä henkilöitä, jotka ovat luoneet oman fursonan. Aineiston analyysi on toteutettu teemoittelemalla. Tutkielman taiteellisena osana loin itselleni oman fursonan tavoitteenani saavuttaa syvempi ymmärrys fursonan merkityksistä.

Tuloksissa fursonalle annetut merkitykset on jaettu kahden pääteeman alle: henkilökohtaiset merkitykset sekä yhteisölliset merkitykset. Fursonan henkilökohtaiset merkitykset liittyivät identiteettiin ja itseilmaisuuksiin. Fursonan yhteisölliset merkitykset liittyivät yhteisön osaksi pääsemiseen, taiteeseen ja sisällöntuotantoon sekä anonyymiteettiin.

Avainsanat: kuvataidekasvatus, alakulttuurit, yhteisöt, antropomorfismi, avatarit

University of Lapland, Faculty of Art and Design

Title: "It brings a little bit of color. So all's not just plain grey and boring.": A look into the furry fandom and the meanings given to fursona

Author: Ruu Kumpulainen

Degree programme: Art education

Type of Work: Master's thesis

Number of pages: 67, 2 attachments

Year: 2023

Abstract:

The furry fandom is a subculture and community based around art. Participants of the fandom are united by an interest towards anthropomorphic (meaning adding human traits to something) animal characters. Participants of the fandom usually create a fursona which is a representation of the self in the form of an anthropomorphic animal. This thesis focuses on the fursona. The aim is to explore what types of meanings the fursona may hold to its creator, and which factors influence the creation of one's fursona.

This research is qualitative, and the research approach is phenomenological, with aspects of artistic and art-based research. The research material consists of four semi-structured interviews. The interviewees were adult participants of the furry fandom who have created fursonas. Theming was used as the main method of analyzing the research material. I aimed to gain a better understanding of the meanings given to fursona by creating a fursona of my own as the artistic part of my thesis.

The findings of the research have been placed under two main categories: personal meanings and communal meanings. The personal meanings given to fursona are linked to identity and self-expression. The communal meanings given to fursona are linked to becoming part of the community, art and content creating and anonymity.

Keywords: art education, subcultures, communities, anthropomorphism, avatars

Sisällys

1 Johdanto.....	1
2 Tutkimuksen taustoitusta.....	4
3 Teoriaa.....	8
3.1 Identiteetti	8
3.2 Taiteellinen itseilmaisu	13
3.2 Alakulttuurit & yhteisöt	17
3.3 Kuvataiteen opetussuunnitelma & nuorten omat kuvakulttuurit.....	21
4 Tutkimusmenetelmät	27
4.1 Fenomenologia.....	27
4.2 Taiteellinen ja taideperustainen tutkimus.....	29
5 Tutkimuksen toteutus	33
5.2 Aineiston keruu ja analyysi.....	33
5.3 Tutkimuksen eettiset periaatteet.....	37
6 Fursonan muodostuminen.....	39
6.1 Ulkonäköpiirteet.....	39
6.2 Luonteenpiirteet	42
7 Henkilökohtaiset merkitykset.....	44
7.1 Itseilmaisu	44
7.2 Identiteetti	47
8 Yhteisölliset merkitykset.....	51
8.1 Osaksi yhteisöä.....	51
8.2 Taide ja sisällöntuotanto.....	54
8.3 Anonymiteetti.....	57
9 Pohdinta.....	59
Lähteet	63
Liitteet.....	68

1 Johdanto

Aikuisiälläni olen useampaan otteeseen kuullut kysymyksen: kuka oli lempi Disney-prinsessasi lapsena? Koen kysymyksen hieman hämmentäväksi, sillä en oikeastaan muista törmänneeni vastaavaan kysymykseen lapsuudessani. En ole koskaan osannut vastata tähän kysymykseen, sillä minulla ei ollut lempi Disney-prinsessaa. Minua eivät juurikaan kiinnostaneet tanssiaisat, komeat prinssit tai kohtaamiset ilkeiden äitipuolien kanssa. Katselin paljon mieluummin, kun dalmatialaiset pelastavat 101 pentua, tai kun leijonat taistelevat savannien oikeutetusta kuninkuudesta. Yoshihiro Takahashin luoma Hopeanuoli oli mielestäni jännittävin tarina koskaan, kun katsoimme sitä VHS-kasetilta ystäväni luona. Kenties lapsuuden ystäväpiirini sattui koostumaan suurimmaksi osin sellaisista henkilöistä, joiden mielestä nelijalkaisten eläinystävien seikkailut olivat syystä tai toisesta kaksijalkaisia lajitovereitamme mielenkiintoisempia. Lapsena en nähnyt siinä mitään outoa, enkä varsinaisesti näe vielä, mutta välillä aihe herättää keskustelun keskellä ihmetystä muissa.

Piirsin paljon lapsena, ja mieluisin piirtämisen kohde minulle olivat erilaiset mielikuvitusolennot ja eläimet. Tähän päivään saakka minun on edelleen luontevampaa piirtää eläimiä kuin ihmisiä – opinhan sen ensimmäisenä. Muutamalla ystävälläni ja minulla oli vilkas mielikuvitus, jonka avulla keksimme omia maailmoja ja niissä tapahtuvia tarinoita. Kun halusin opetella piirtämään ihmisiä, opin nopeasti, että ihmiskasvot olivat minulle usein vaikein kohta piirtää. Löysin netin välityksellä taidetta, jossa ihmisvartaloon oli liitetty eläimen pää. Tämä tuntui täydelliseltä ratkaisulta piirto-ongelmaani, joten aloin itsekkin piirtää hahmoja, joilla oli sekä ihmisen että eläimen anatomisia piirteitä. Löysin kokonaisen taideyhteisön, jossa piirrettiin samankaltaista taidetta. En kuitenkaan koskaan ottanut suuremmin osaa yhteisön toimintaan. Vasta myöhemmin opin, että tämäntyyppisen taiteen piirtäminen oli aihe, jota ulkopuoliset joskus kyseenalaistivat ja pitivät huonona.

Tarkastelen tutkielmassani tämän inhimillisiä piirteitä omaavien, eli antropomorfisten, eläinhahmojen ympärille muodostuneen ryhmän jäseniä. Tähän ryhmään kuuluvia henkilöitä kutsutaan usein englanninkielisellä nimellä ”furry”, josta käytän tutkielmassani suomennettua versiota ”turri”. Turreista voidaan puhua esimerkiksi yhteisönä tai alakulttuurina. Käytän

tutkielmassani yleisesti termiä ”turrifandom”, sillä haastatteluun osallistuneet käyttivät sitä kuvaamaan harrastusjoukkoaan.

Erityisesti kiinnitän huomioni turrifandomissa yleisesti käytettyyn fursona-hahmoon, jota fandomin jäsenet käyttävät kuvaamaan itseään yhteisössä. Tutkimuskysymykseni on: **Mitä merkityksiä fursonalla on tekijälleen?** Selvitän myös fursonan muodostumiseen liittyviä tekijöitä alakysymyksellä: Mitkä tekijät näkyvät fursonan muodostumisen taustalla?

Keskityn tutkimuksessani selvittämään fursonalle annettuja merkityksiä yksilön näkökulman kautta. Tutkimukseni on laadullinen, ja tutkimusotteeni fenomenologinen. Tutkimukseni sisältää piirteitä myös taiteellisesta ja taideperustaisesta tutkimuksesta. Tutkielmani aineisto koostuu neljästä teemahaastattelusta, jotka toteutettiin yksilöhaastatteluina. Haastateltavat olivat turrifandomiin kuuluvia täysi-ikäisiä henkilöitä, jotka ovat luoneet oman fursonan. Haastattelukysymykset käsittelivät kahta eri teemaa: haastateltavien turriharrastuksen taustaa sekä heidän käsityksiään fursonasta. Pidin kysymykset avoimina, jotta haastateltavat voisivat viedä keskustelua itselleen mahdollisimman merkityksellisiin suuntiin. Aineiston analyysimenetelmänä olen käyttänyt teemoittelua.

Etsiessäni aiempaa tutkimusta tueksi työskentelylleni, huomasin nopeasti, että Suomessa turrifandomia ei ole aiemmin tutkittu käytännössä lainkaan. Tämä voi johtua siitä, että kyseessä on alakulttuuri, joka ei ole erityisen näkyvillä valtakulttuurille. Monet alakulttuurit jäävät pimentoon muilta kuin sen sisäisiltä jäseniltä, jos jäsenet itse eivät pidä suurta ääntä olemassaolostaan. Tutkielmani lähdekirjallisuuteen kuuluu olennaisena osana myös sellaisia lähdetekstejä, jotka eivät ole luonteeltaan tieteellisiä (ks. esim. Finfur Animus, nd., WikiFur, nd.). Koska tutkimukseni kohteena on tietty alakulttuuri, turriyhteisö, sekä sen sisällä ominaiseksi muodostunut fursona-hahmo, on tärkeää, että käsitteiden ja ilmiöiden määrittelyssä kuunnellaan alakulttuurin jäseniä itsejään.

Turriyhteisöä sekä sen sisäisiä ilmiöitä ja toimintaa on kuitenkin tutkittu muualla maailmalla. International Anthropomorphic Research Project (IARP) on kansainvälisen ja monitieteellisen tutkijaryhmän (julkisuudessa nimellä Furscience) luoma projekti, jonka tarkoituksena on tutkia sekä jakaa tietoa ja ymmärrystä turriyhteisöä koskien (Furscience b, n.d.). Projektin puitteissa julkaistu *Furscience! A summary of five years of research from the International Anthropomorphic Research Project* (Plante ym., 2016) on toiminut olennaisena

turriyhteisöstä tehtyä tutkimusta käsittelevänä lähteenä tutkielmassani. Selvyyden vuoksi viittaa jatkossa kyseiseen tutkijaryhmään lyhennetyllä nimikkeellä IARP.

Luvussa 2 avaan ja määrittelen tutkimukseni kontekstin ymmärtämisen kannalta olennaisia käsitteitä, eli kerron tarkemmin turrifandomiin liittyvistä termeistä ja ilmiöistä. Luvussa 3 syvennyn tutkimukseni tekemisen tukena toimineeseen teoriaan. Esittelen identiteettiin, taiteelliseen itseilmaisuun ja alakulttuureihin ja yhteisöihin liittyvää aiempaa tutkimusta sekä pohdin niitä suhteessa turrifandomiin ja fursonaan. Esimerkiksi identiteettiä on tutkittu aiemmin runsaasti eri näkökulmasta (ks. esim. Hall, 1999, Kinossalo, 2020, Sava & Katainen, 2004). Lisäksi peilaan aiheitani perusopetuksen ja lukion kuvataiteen opetussuunnitelmiin (Opetushallitus, 2014, Opetushallitus, 2019), ja erityisesti niissä määriteltyyn nuorten omien kuvakulttuurien osa-alueeseen. Luvussa 4 esittelen tutkimusmenetelmät, jotka ovat vaikuttaneet tutkimukseni taustalla. Kerron myös tutkielmani yhteydessä toteuttamastani taiteellisesta osuudesta, jossa loin itselleni oman fursonan, ja perustelen sen tekemiseen liittyviä valintojani. Luvussa 5 käsittelen tarkemmin tutkimukseni toteutusvaihetta ja pohdin tutkimuksen eettisiä periaatteita. Luvussa 6 kuvailen fursonan muodostumista ja sen taustalla vaikuttavia tekijöitä kuva- ja haastatteluaineistosta tekemieni löydösten perusteella. Luvuissa 7 ja 8 esittelen tutkimukseni tuloksia jakaen fursonalle annetut merkitykset kahden laajemman teeman alle: henkilökohtaiset merkitykset sekä yhteisölliset merkitykset. Luvussa 9 tiivistän tutkimukseni tulokset kaavion muotoon ja päätän tutkielmani kokoavaan pohdintaan.

2 Tutkimuksen taustoitusta

Tässä luvussa esittelen tarkemmin tutkimukseni kontekstia ja avaan asiayhteyden kannalta olennaisia termejä. Kerron turrifandomista yleisellä tasolla ja tuon ilmi sen peruspiirteitä. Koska tutkimuksen kohteena on spesifi yhteisö, joka ei välttämättä ole valtavirran tiedoudessa, on ymmärtämisen kannalta olennaista selvittää ensin, mistä siinä on kyse.

Furry, eli tuttavallisesti suomeksi ilmaistuna turri, on termi, jolla kuvataan monimuotoista fanien, artistien ja taiteilijoiden, kirjoittajien/kirjailijoiden, videopelien pelaajien sekä roolipelaajien joukkoa (Furscience a, n.d.). Termillä voidaan viitata myös pelkästään taidesuuntaan ja -tyyliin, jossa kuvataan antropomorfisia eläinhahmoja (Finfur Animus a, n.d.). Fanit muodostavat yhdessä verkoston, jota kutsutaan ”fandomiksi” (Valaskivi, 2012, s. 36). Turrifandom on alakulttuuri ja yhteisö, joka keskittyy antropomorfisten eli ihmisen kaltaisia piirteitä omaavien eläinhahmojen ympärille.

Englanninkieliset termit ”therian” ja ”otherkin” voivat joskus näkyä turrifandomin yhteydessä, mutta eivät ole millään tavalla synonyymejä termille ”turri”. Therianit määrittelevät itsensä usein henkilöiksi, jotka kokevat olevansa edes osittain jotain sellaista eläinlajia, joka on tai on ollut olemassa todellisuudessa (Plante ym., 2016, s. 113). Therianiksi itsensä määrittelevä henkilö voisi siis tuntea yhteyttä esimerkiksi susien kanssa, ja kokea olevansa täysin ihmisen sijaan enemmän tai vähemmän susi. Otherkinin puolestaan tyypillisesti identifioituvat joksikin myyttiseksi tai kuvitelluksi lajiksi, kuten vaikkapa lohikäärmeeksi tai keijuksi (Plante ym., 2016, s. 113). Turriksi itsensä identifioiva henkilö ei lähtökohtaisesti kuulu kumpaankaan näistä kategorioista. Turrien kiinnostus antropomorfisia eläinhahmoja ja niiden ympärille muodostunutta mediaa kohtaan ei vaadi minkäänlaista identifioitumista eihimilliseksi eläimeksi (Plante ym., 2016, s. 113).

Yksi turrifandomin universaaleimmista piirteistä on oman fursonan luominen. Fursona (englannin kielen sanoista furry + persona) on antropomorfisen eläinhahmon muotoon luotu kuvaus itsestä – se voi toimia esimerkiksi eräänlaisena alter egona tai avatarina, jonka avulla turriyhteisön jäsenet kommunikoivat keskenään. (Plante ym., 2016, s. 51.) Alter egolla tarkoitetaan toista versiota minästä tai persoonaa, joka on toisen persoonan sisällä. Internetissä

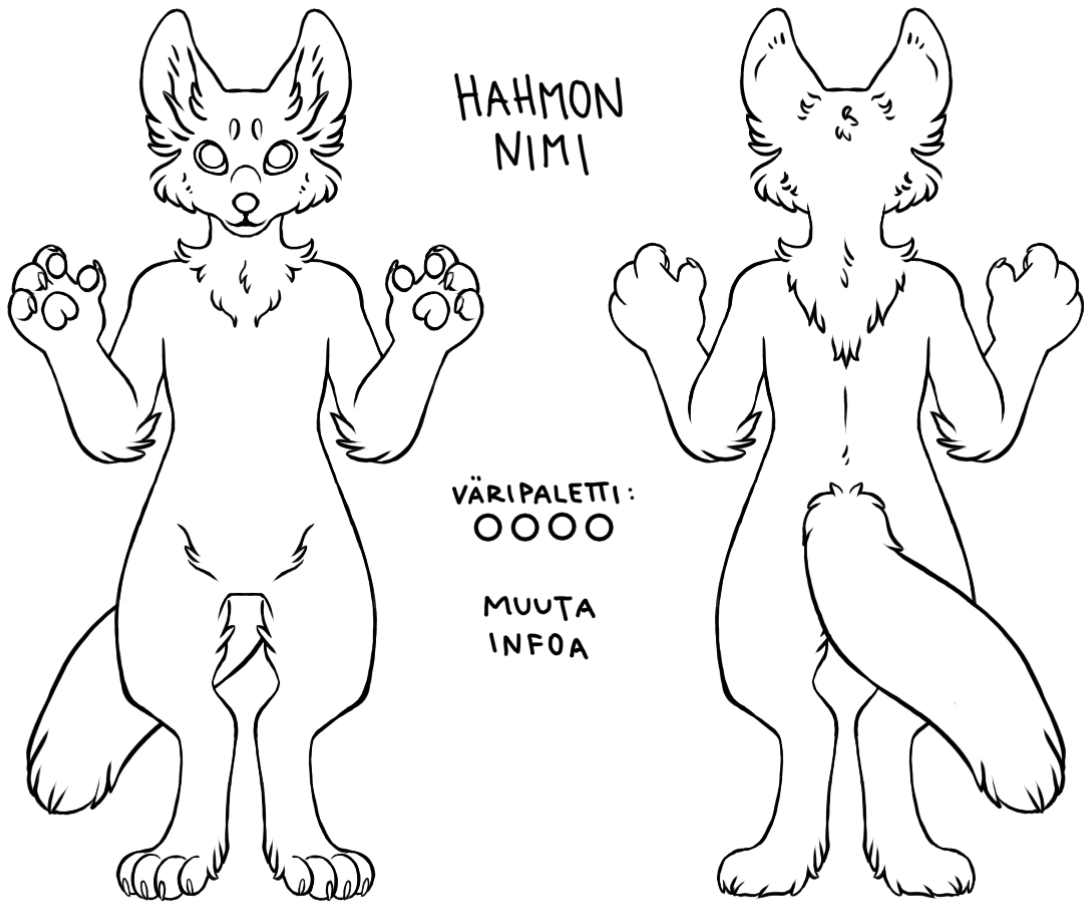
samasta asiasta voidaan käyttää myös termiä avatar. (Kela, 2011, 184.) Tutkimukseni keskittyy juuri fursona-ilmion ympärille. Vaikka tutkimukseni kohteena on turriyhteisö, tarkoitukseni on lähestyä aihetta pääosin yksilön näkökulmasta. Pyrin selvittämään tutkimukseni, mitä fursona merkitsee sen tekijälle itselleen. Tutkimukseni kohteena ovat täysi-ikäiset henkilöt, jotka ovat turrifandomin jäseniä, ja jotka ovat luoneet oman fursonan.

Erilaiset internetin välityksellä toimivat sivustot ja sosiaalisen median alustat ovat olennainen osa turrifandomia. Ne voivat toimia eräänlaisina kokoontumispaikkoina, joissa yhteisön jäsenet pääsevät keskustelemaan keskenään ja jakamaan tekemäänsä taidetta. Omiin havaintoihini perustuen esimerkiksi Twitter, Instagram, ja DeviantArt ovat alustoja, joissa on turriyhteisön vuorovaikutusta. Lisäksi Fur Affinity on sivusto, joka on omistettu kokonaan turritaiteen jakamiselle sekä turriyhteisön sisäiselle vuorovaikutukselle. Internetin välityksellä tapahtuvaa yhteisöllisyyttä on nähtävissä myös muissa alakulttuureissa. Kojo (2012) on tarkastellut toteuttamassaan tutkimuksessa nuorten kilpapelaaamista ja siihen liittyvää alakulttuuria. Nuorten oli mahdollista muodostaa pelien kautta syntyneiden tuttavuuksien kautta pysyviä ystävyysuhteita, jotka eivät keskittyneet enää pelkästään peleistä keskustelemiseen. (Kojo, 2012, s. 77.)

Yksi olennainen osa turrifandomin toimintaa on taiteen tekeminen. IARP on tarkastellut taiteen merkityksen tärkeyttä turrien keskuudessa toteuttamalla tutkimuksen, jossa turriyhteisöön kuuluvat osallistujat arvottivat taiteen tärkeimmäksi 14 yhteisön toimintaan liittyvän aktiviteetin joukosta (Plante ym., 2016, s. 26). Turrifandom on vahvasti rakentunut taiteellisen toiminnan ja taidesisällön kuluttamisen ympärille. Eräs turrifandomin uniikeista piirteistä on se, että sen sisältö on lähes täysin ryhmän jäsenten tuottamaa – monella turrilla on oma, ainutlaatuinen fursona ja monet tekevät taidetta tai tilaavat sitä muilta tekijöiltä (Plante ym., 2016, s. 107). Monesta muusta fandomista poiketen turrit tuottavat oman sisältönsä melkein kokonaan perustuen originaaliin sisältöön ja hahmoihin.

Omasta fursonasta tai muusta itsekeksitystä hahmosta on yleistä toteuttaa ”reference sheet”, eli suomeksi puhekielisesti ”refffi”. WikiFurin (n.d.) mukaan Reference sheet (joskus myös character sheet tai model sheet) on yksityiskohtainen kuvaus omasta hahmosta, joka on usein toteutettu kuvallisessa muodossa. Sen tarkoitus on yksinkertaistaa hahmon kuvailua muille ja helpottaa esimerkiksi taiteen tekijöiden ja taiteen ostajien välistä kommunikaatiota. (WikiFur c, n.d.). Kun hahmosta on olemassa selkeä ja helposti tulkittavissa oleva kuvallinen tuotos, ei tekijän tarvitse kuvailla sitä monimutkaisesti tekstin muodossa. Turrifandomissa

käytettävää reference sheetiä voisi verrata esimerkiksi peliteollisuudessa toimivien konseptitaiteilijoiden tekemiin hahmosuunnitelmiin.

Kuva 1: Esimerkki yksinkertaistetusta reference sheetistä

Turriyhteisön näkyvään toimintaan kuuluvat myös erilaiset kokoontumiset ja tapahtumat. Tällaisia tapahtumia kutsutaan yleisesti englannin kielen termillä ”convention”, eli lyhyemmin ilmaistuna ”con”. Conventionit ovat harrastepohjaisia tapahtumia, joiden pyrkimys on tuoda yhteen samoista aihepiireistä kiinnostuneita ihmisiä (Kompassi, n.d.). Niitä järjestetään Suomessakin useiden eri aihealueiden ympärillä. Maailmanlaajuisesti suurimpiin turritapahtumiin lukeutuvat esimerkiksi USA:ssa järjestettävät Anthrocon ja Midwest Furfest, joista kumpikin on kerännyt osallistujia parhaimmillaan yli 9000 (Wikifur a, n.d.). Amerikan ulkopuolella järjestettävistä turritapahtumista suurin on nykyisin yleensä Saksassa järjestettävä Eurofurence, jonka osallistujamäärä oli vuonna 2022 yli 3400 (Wikifur a, n.d.).

Roolipeliyhdistys Finfur ry on järjestänyt vuodesta 2015 eteenpäin suomalaista turritapah-
tumaa nimeltä Finfur Animus, joka on enimmillään kerännyt hieman alle 200 kävijää (Viro,
2018).

Osa turrifandomin jäsenistä harrastaa eläinhahmoihin perustuvien pukujen tekemistä ja/tai
niihin pukeutumista esimerkiksi conventioneissa – tällaisia pukuja kutsutaan fursuiteiksi.
(Wikifur b, n.d.). Englanniksi pukuihin pukeutumista kutsutaan termillä ”fursuiting”, joka
suomeksi kääntyy harrastajien käytössä usein ”suittaamiseksi”. Fursuiteja on karkeasti ja-
oteltuna kahden tyyppisiä: kokopukuja ja osittaisia pukuja, joista kokopuku on kirjaimelli-
sesti käyttäjänsä koko kehon peittävä puku, kun taas osittainen puku koostuu yksittäisistä
puvun osista (esimerkiksi pää, käsi- ja/tai jalkatassut ja häntä) (Wikifur b, n.d.). Toisinaan
turrifandom yritetään määritellä täysin fursuit-harrastuksen kautta niin, että kaikkien turrien
ajatellaan olevan henkilöitä, jotka pukeutuvat antropomorfisiin eläinpukuihin (Plante ym.,
2016, s. 34). Kaikki turrifandomin jäsenet eivät kuitenkaan harrasta suittaamista.

Turriyhteisö ja turrit ylipäätään ovat Suomessa hyvin tutkimaton aihealue. Aiheen tutkimi-
nen voisi mahdollisesti hyödyttää sekä turriyhteisöön että sen ulkopuolelle kuuluvia henki-
löitä. IARP:n toteuttamien tutkimusten mukaan noin 60 % turreista tunsu muun maailman
kohdistavan heihin ennakkoluuloja, ja 40 % koki, ettei turrius ollut sosiaalisesti hyväksyttä-
vää (Furscience a, n.d.). Koska aihe on monelle tuntematon, se herättää ennakkoluuloja ja
synnyttää vääriä käsityksiä. Eräässä IARP:n tutkimuksessa turrit olivat selkeästi suurem-
malla todennäköisyydellä joutuneet sanallisen ja fyysisen kiusaamisen kohteeksi mennei-
syydessään kontrolliryhmään verrattuna; ero oli huomattavan suuri nuoruusiässä, jolloin tut-
kimukseen osallistuneista kiusaamisen kohteeksi oli joutunut 61,7 % (Furscience a, n.d.).
Turrialakulttuurin ymmärtäminen voi vähentää yhteisöön kuuluvien kiusaamisen kohteeksi
joutumista.

3 Teoriaa

Käsittelen tutkielmassani aihetta, jolle ei ole olemassa ennestään luotua vankkaa teoriapohjaa, johon voisin perustaa työskentelyni. Tutkimuksen tekeminen tällaisesta aiheesta vaatii melko paljon soveltamista. Tukena käyttämäni teoria on valikoitunut tutkimuksen tekemisen yhteydessä sen perusteella, millaisia näkökulmia aineistosta on löytynyt. Tutkielmani teoriapohja on siis muodostunut yhtäaikaisesti analyysityön kanssa. Tässä luvussa käsittelen identiteetin kehittymistä yleisellä tasolla sekä itseilmaisua erityisesti taiteellisen toiminnan kontekstissa. Kerron alakulttuureista sekä niiden ympärille muodostuvista yhteisöistä eri esimerkkien välityksellä. Lisäksi tarkastelen kuvataiteen opetussuunnitelmia peruskoulu- ja lukioasteilla pohtien erityisesti omien kuvakulttuurien käsitettä. Peilaan syntyneitä näkökulmia turrifandomissa näkyviin ilmiöihin ja erityisesti fursonaan.

3.1 Identiteetti

Lähestyn tutkielmani kautta identiteettityötä, ja sen mahdollistamista taiteen keinoin. Sava ja Kataisen (2004) mukaan identiteetti on käsite, jota käytetään yleisesti ilmaisemaan yksilön kokemusta itsestään sekä kuulumista jonkin yhteisön tai kulttuurin piiriin. Itseyden äärellä pohditaan esimerkiksi sitä, kuka on, mistä tulee ja mihin kuuluu. Sava ja Katainen jatkavat toteamalla, että identiteetti on samaan aikaan sekä samanlaisena pysymistä että hiljattaista muutosta erilaiseksi. Jotta voidaan vastata pohdintaan ”kuka minä olen”, on jatkuvasti jäseneltävä muuttumisen ja muuttumattomuuden välistä suhdetta. Tätä jäsenystä toteutetaan usein itseilmaisun kautta. (Sava & Katainen, 2004, s. 22–23.) Ihminen ikään kuin tasapainoilee identiteettikysymyksissä jatkuvasti niiden ominaisuuksien välillä, jotka hän kokee itsessään pysyviksi, ja jotka hän kokee muuttuviksi tai joihin hän hakee tietoisesti muutosta. Samanaikaisesti tavoitellaan ymmärrystä siitä, mikä muuttuu, miten ja miksi. Jotta voidaan

määritellä, mitä identiteetti on, on ymmärrettävä myös se, mitä se ei ole (Hall, 1999, s. 251). Ihminen voi muodostaa käsityksiä itsestään myös tiedostamalla asiat, jotka hän kokee itsensä ulkopuolisiksi. Oman identiteetin löytämiseksi on tutkittava myös sitä, mitä ei koe olevansa.

Identiteettiä voidaan tutkimuskontekstissa tarkastella useiden eri tieteenalojen, kuten psykologian, filosofian tai kasvatustieteen, näkökulmasta – kaikkea identiteettitutkimusta kuitenkin yhdistää se, että sen avulla pyritään kuvastamaan ihmisen pohdintoja siitä, kuka hän on (Kinossalo, 2020). Hall (1999) on kuitenkin argumentoinut, että identiteettiä tutkiessa olennaisinta ei olisi keskittyä siihen, ”keitä olemme” tai ”mistä olemme tulleet”, vaan enemmänkin siihen, millaisia voimme olla tulevaisuudessa, millaisia aikaisemmat kuvaukset meistä ovat olleet ja mitkä asiat vaikuttavat siihen, miten itse kuvaamme itseämme. Hänen mukaansa identiteettien muodostuminen tapahtuu yhteydessä representaatioon – ei siitä erillisenä. (Hall, 1999, s. 250.) Identiteetin muodostumiseen voi vaikuttaa myös se, miten itsen kaltaisia henkilöitä on esitetty historiassa.

Myös Doy (2005) toteaa minuuden todellisuudessa olevan olemassa spesifeissä historiallisissa, kulttuurisissa ja ekonomisissa konteksteissa. Nämä kontekstit voivat olla voimauttavia tai sortavia, ja ovat useimmiten sidoksissa yhteiskuntaluokkaan, mutta myös muihin tekijöihin kuten sukupuoleen ja etnisyyteen. (Doy, 2005, s. 155.) Esimerkiksi se, miten tietyn sukupuolen edustajia on aiemmin esitetty median kuvastoissa, voi vaikuttaa siihen, millaisena kyseisen sukupuolen edustaja näkee roolinsa ja mahdollisuutensa tulevaisuudessa. Yhteiskunnassa esitettyjen representaatioiden pohjalta muodostetaan yleisiä käsityksiä ja oletuksia henkilöiden toiminnasta, ja nämä syntyneet oletukset voivat asettaa paineita sille, millaiseksi oman identiteetin pitäisi muotoutua.

Identiteettiä ja sen muodostumiseen vaikuttavia tekijöitä on tutkittu jo vuosikymmeniä sitten. Kinossalo (2020) kuvailee Eriksonin jo 50-luvulla muodostamaa identiteettiteoriaa, jonka mukaan ihmisen identiteetin kehitys tapahtuu erilaisten läpi elämän kulkevien vaiheiden ja kriisien kautta. Yksilö on persoona, joka muodostuu sosiaalisen vuorovaikutuksen kokemuksista. Nuoruus on Eriksonin identiteettiteoriassa erityisen kriisiytymisen aikaa, jolloin yksilön identiteetti joko vahvistuu tai pirstaloituu niin, että yksilö ikään kuin kadottaa itsensä. (Kinossalo, 2020.) Nuoruusiässä tapahtuva itsetutkiskelu nähdään teorian mukaan ratkaisevana hetkenä ihmisen identiteetin muodostumisen kannalta. Identiteetin rakentuminen ei kuitenkaan pysähdy yksilön nuoruusvuosiin. Erilaiset elämänvaiheet, tapahtumat ja

tilanteet muokkaavat jokaisen identiteettiä elämän varrella alusta loppuun. Omasta itsestä voi oppia uutta joko tietoisien itsetutkiskelun kautta tai ikään kuin vahingossa esimerkiksi samalla, kun elämässä tulee vastaan jotain sellaista, mitä ei ole ennen kohdannut. Nykypäivänä tiedostetaan myös se, että viitteitä identiteetin muodostumisesta on nähtävissä jo huomattavasti nuoruusvuosien kriisiä aiemmin (Kinossalo, 2020).

Jälkimoderni ajattelu on jäsentänyt identiteetin muuttuvan luonteen luonnolliseksi asiaksi – ymmärretään, että minuus ei ole pysyvä olotila, ja että sen muotoutumiseen ja kehittymiseen vaikuttavat sekä kulttuuriset että sosiaaliset tekijät (Sava & Katainen, 2004, s. 23). Ihminen ei täten yksin ole täysin vastuussa oman identiteettinsä muotoutumisesta. Minäkuvan muotoutumiseen voivat vaikuttaa esimerkiksi asuinpaikka, ystävyysuhteet ja perhetausta. Ympäristön jakamalla viesteillä voi olla sekä negatiivisia että positiivisia vaikutuksia yksilön identiteetin muodostumiseen. Ongelmia saattaa esiintyä esimerkiksi sellaisen lapsen tai nuoren kohdalla, jonka ympärillä tapahtuu liiallisia sosiaalisia tai kulttuurisia muutoksia ja jolla on turvaton kasvuympäristö (Sava & Katainen, 2004, s. 23). Kannustavassa, turvallisessa ympäristössä kasvamisen voidaan puolestaan olettaa tukevan positiivista identiteetin muodostumista.

Kinossalo (2020) puhuu identiteetin tarinallisuudesta. Hän kuvailee identiteettiä elämäntarinalliseksi kokonaisuudeksi, joka muodostuu yksilön itsestään ja ympäröivästä maailmasta muodostamista käsityksistä ja kokemuksista, joiden perusteella hän antaa asioille merkityksiä. Ihminen jäsentää kokemaansa kertomusten kautta, joita hän jakaa vuorovaikutuksessa muiden ihmisten kanssa. Oppiminen laajentaa yksilön maailmankuvaa ja tarjoaa täten mahdollisuuksia osallistua uusiin tarinoihin sekä kertoa niitä eteenpäin. (Kinossalo, 2020.) Tarinallinen identiteetti on ikään kuin jatkumo, jonka pohjalta ihminen rakentaa käsitystä itsestään. Uudet kokemukset liitetään vanhojen jatkeeksi tai niiden sekaan muodostamaan elämäkerrallista tarinaa, jonka avulla omaa identiteettiä jäsennetään. Myös Hall (1999) puhuu identiteetin muuttumisesta muodostuvista kertomuksista. Vaikka identiteettitarinoiden muodostaminen on osittain fiktiivinen prosessi, koska tarinat perustuvat fantasiallisuuteen ja voivat sisältää symboliikkaa, ei se poista prosessin diskursiivisia, materiaalisia ja poliittisia vaikutuksia. (Hall, 1999, s. 251.) Kun kieli aikanaan syntyi, tuli tarinoiden kertomisesta ihmisyydelle hyvin keskeinen väline ymmärtää tapahtumia ja niiden välisiä selityksiä, eikä niiden merkitys ole vähentynyt tänäkään päivänä (Kinossalo, 2020). Omat ja muiden kertomat tarinat laajentavat ymmärrystä myös maailmasta ja muista ihmisistä.

Tarinoiden ja niiden kertomisen voidaan ajatella olevan mielikuvituksellista ja sen kautta leikillistä toimintaa. Sava ja Katainen (2004) kuvaavatkin jälkimoderniin ajatteluun pohjautuvaa identiteettityötä leikinomaiseksi vaelteluksi. Tämän leikin puitteissa ihminen voi testata omaa minuuttaan luomalla eri rooleja, ja sitten hajottamalla tai rakentamalla niitä uudestaan. Ilmiö on havaittavissa esimerkiksi nuorisokulttuurissa näkyvillä olevissa nopeissa muoti- ja elämäntyyli muutoksissa, joihin vaikuttavat median tarjoamat mallit sekä kansainvälistyminen. (Sava & Katainen, 2004, s. 23.) Sosiaalisen median käytön yleistyttyä roolikokeilujen mahdollisuuksien voidaan ajatella laajentuneen. Esimerkiksi erilaisiin muoti-ilmiöihin ja harrastuksiin on helpompi tutustua nyt, kun internetin käyttö on arkipäivää. Kansainvälistyminen on avannut tietä eri kulttuurien ilmiöiden nopeammalle leviämislle ympäri maailmaa, mikä sekkin tarjoaa uusia mahdollisuuksia itsen ja omien kiinnostuksenkohteiden tutkimiselle.

Savan ja Kataisen (2004, s. 23) ajatus identiteettityöstä leikkinä on mielestäni lohdullinen, sillä toisinaan yhteiskunta tuntuu suhtautuvan yksilön identiteetissä tapahtuviin muutoksiin negatiivisesti. Kun nuori etsii itseään tavalla, joka ei vastaa niin sanottua normia, hänelle herkästi todetaan, että ”se on vain vaihe”. Tämä synnyttää ajatusmallin siitä, että aikuiseksi kasvaessaan ihmisen minuuks olisi jotenkin täysin muovautunut ja muuttumaton. Ihmisen identiteetti on kuitenkin häilyvä ja muutoksille altis. Ehkä moni elämässä vastaan tuleva vaikeus voisi tuntua vähemmän vaikealta, jos itsetutkiskelua ja identiteettityötä ajateltaisiin juuri leikin kautta.

Fursonan voidaan omalla tavallaan katsoa edustavan tällaista leikillistä identiteettityötä. IARP:n (Plante ym., 2016) toteuttaman tutkimusten mukaan on yleistä, että fursona kuvastaa tekijäänsä. Vielä yleisempää oli, että fursona kuvastaa jonkinlaista ideaalia versiota tekijästään. (Plante ym., 2016, s. 75.) Esimerkiksi fursonan luonteeseen voidaan sisällyttää piirteitä, joita itsellä toivottaisiin olevan. IARP:n toteuttaman tutkimuksen tulosten perusteella spekulointiin, että fursona voisi toimia välineenä itsensä kehittämiseksi – fursonan kautta tapahtuvan kommunikaation avulla sen luonteenpiirteet voisivat mahdollisesti siirtyä myös omaan itseen (Plante ym., 2016, s. 75). Oman identiteetin ja toivotun itsekehityksen suuntaa voi tuntua turvallisemmalta kokeilla ensin fursonan välityksellä. Hahmon takaa identiteettityötä voi toteuttaa ikään kuin roolileikin muodossa.

Vaikka on hyvä tiedostaa ympäristön vaikutukset oman identiteetin kehittämisessä, on tärkeää myös tuntea olevansa itse hallinnassa omasta itsestään. Jos ihmiselle syntyy kokemus

siitä, että oma identiteetti määräytyy pelkästään ulkoisten tekijöiden perusteella, saattaa se johtaa itsestä vieraantumiseen ja merkityksettömyyden tunteen syntymiseen (Sava & Katainen, 2004, s. 23–24). On ymmärrettävää, jos yksilö menettää kontrollin tunteen omasta elämästään tapauksessa, jossa ihmisen minäkuva muodostuu itsestä riippumattomien ja vain ulkopuolelta määräytyvien olosuhteiden ympärille. Identiteettityö ei tunnu mielekkäältä, ellei ihminen koe voivansa olla siinä aktiivinen tekijä. Kun ihminen tuntee itse hallitsevansa tilannetta, voi minuudella leikittelyminen mahdollistaa luovasti tapahtuvan itsekehityksen (Sava & Katainen, 2004, s. 24).

Kinossalon (2020) mukaan identiteetti rakentuukin yhteistyössä usealla eri tasolla. Yksilö rakentaa omakohtaisia tarinoita minuudestaan, joiden avulla hän ilmentää henkilökohtaista identiteettiään ja peilaa kokemustensa perusteella muodostunutta käsitystä itsestään. Kinossalo jatkaa toteamalla, että sosiaalinen identiteetti syntyy vuorovaikutuksessa muiden kanssa, muodostaen tarinoita itsestä eri ryhmien ja yhteisöjen jäsenenä, omasta asemasta niiden keskellä sekä omasta vuorovaikutuksellisesta toiminnasta. Luontoa, asuinympäristöä sekä omaa ja muiden kulttuurihistoriaa tarkastellaan yhteydessä omaan elämään ja muuhun maailmaan. Tämän pohjalta muodostetaan käsitys itsestä kansalaisena maailmassa, mikä kuvaa yksilön kulttuuris-ympäristöllistä ja yhteiskunnallista identiteettiä. (Kinossalo, 2020.) Ihmisen identiteetti muodostuu useista eri elämän osa-alueita koskettavista osasista. Kaiken keskiössä on kuitenkin yksilö ja se, millaiseksi hän kokee itsensä suhteessa maailmaan ja muihin yksilöihin. Jokaista identiteetin muodostumista ohjaavaa tekijää ei voi hallita itse, mutta niiden vaikutusten tiedostaminen ja pohtiminen voi auttaa yksilöä ymmärtämään itseään paremmin.

Keskusteleva, oppilaat ja opiskelijat huomioiva kuvataideopetus tarjoaa mahdollisuuksia oman äänen löytämiselle. Vuorovaikutteinen ja toisten kuunteluun opettava toiminta edistää omien ajatusten ja käsitysten tietoisuutta (Kärkkäinen, 2008, s. 98). Oman identiteetin löytäminen voi olla pitkäkin prosessi, mutta taiteen avulla voidaan helpottaa sen alkuunpääsyä. Taidekasvatuksen tehtävä on kulkea oppaana taiteen tiellä, joka parhaassa tapauksessa toimii polkuna ihmisyyteen (Uusikylä, 2008, s. 22).

Myös sukupuoli-identiteetti on olennainen osa ihmisen minuutta. Biologinen sukupuoli vaikuttaa ihmisen fyysiseen kehitykseen. Jos kokemus omasta sukupuolesta ei vastaa syntymässä saatuja fyysisiä piirteitä, voi ihminen kriisiytyä sukupuoltaan koskevien identiteetin osien kanssa. IARP:n vuoden 2018 Anthroconissa toteuttaman tutkimuksen mukaan

turriyhteisön jäsenistä jopa 12,2 % identifioituu transsukupuolisiksi (Furscience c, n.d.). Setan (2023) sateenkaarisanaston mukaan transsukupuolisella ihmisellä tarkoitetaan henkilöä, jonka syntymässä määritelty sukupuoli ei vastaa hänen sukupuoli-identiteettiään. Usein transsukupuolisen sukupuoli-identiteetti on mies tai nainen, mutta se voi olla myös ei-binäärinen. Ei-binäärisen henkilön sukupuoli-identiteetti sijoittuu kaksinapaisen mies–nainen-jatketun ulkopuolelle. (Seta, 2023.)

Plante ja kollegat (2016) pohtivat, että turriyhteisön perinteisiä sukupuolinormeja haastavien jäsenten yleisyys voi viitata siihen, että turriyhteisö on kontrolliryhmiinsä nähden avoimempi ja hyväksyvämpi moninaisia sukupuoli-identiteettejä kohtaan. Heidän mukaansa asiaan voi osittain vaikuttaa se, että turriyhteisön jäsenillä on paljon vapautta oman fursonansa luomiseen, sillä se voi esimerkiksi olla minkä tahansa lajin tai sukupuolen edustaja. Tämä saattaa vedota ihmisiin, joiden normista poikkeavan sukupuoli-identiteetin ilmaisumahdollisuudet ovat jostain syystä muualla rajoitettuja. (Plante ym., 2016, s. 11.) Asiasta ei ole tehty vielä tarkkaa tutkimusta, joten mahdolliset syyt ovat lähinnä spekulointia. Omasta puolestani voin kuitenkin jossain määrin puoltaa näitä näkökulmia, sillä itse aloitin sukupuoli-identiteettini tutkimisen aikoinaan juuri itseäni taiteessani kuvaavan antropomorfisen eläinhahmon kautta. Eläinhahmon muodossa oman identiteetin tutkiskelu tuntui helpommalta, kun sen fyysiset piirteet eivät muutenkaan vastanneet omiani.

3.2 Taiteellinen itseilmaisu

Degges-White & Colon (2015) toteavat, että itsensä ilmaisu taiteellisin keinoin on ihmiselle luontaista. Jo tuhansia vuosia sitten tehdyt luolamaalaukset, hieroglyfit ja sukupolvilta toisille siirtyneet alkuperäisasukkaiden tanssit kertovat meille tänä päivänä menneiden ja nykyisten kansojen historiasta. Degges-Whiten ja Colonin mukaan niiden välityksellä voimme tuntea yhteyden menneisyyteen. Ihminen on jo syntymässään luotu ilmaisemaan itseään luovasti. Lapsille laulaminen, tanssiminen, piirtäminen ja näyttelemine leikin kautta on luonnollista, jos heille annetaan mahdollisuus ja vapaus niiden toteuttamiseen. (Degges-White & Colon, 2015, s. 3.) Lapsuudessa luonnollisesti tapahtuva taiteellinen itseilmaisu ei

välttämättä siirry yksilön mukana aikuiselämään. Kun ihminen kasvaa, aletaan usein puhua harrastuksista – harrastetaan kuvataidetta, teatteria tai vaikkapa kuorolaulantaa. Aikuisena ollaan joko huonoja tai hyviä jossain, ja yleensä taitavaksi opitaan vain vuosien lapsuudesta aikuisuuteen jatkuneen harrastustoiminnassa toteutetun harjoittelutyön kautta.

Unohtaako ihminen kasvaessaan kyvyn nauttia leikkillisestä luovasta tekemisestä vain tekemisen ilon vuoksi? Karimäen (2008) mukaan lapsen kasvaessa nuoreksi hänen ikään kuin oletetaan luopuvan leikkimisestä. Leikkivä lapsi, jonka katsotaan olevan yhteisössä normiksi muodostunutta leikki-ikää vanhempi, saattaa joutua paheksunnan tai kummeksunnan kohdeeksi. (Karimäki, 2008, s. 37.) Lapsi tai nuori, joka luonnostaan yhä kokisi leikkillisen toiminnan ominaiseksi itselleen, saattaa yhteiskunnan painostuksen alla päätyä luopumaan toiminnastaan tai ainakin salata sen muilta tuomitukseksi tulemisen pelossa.

Koska leikin katsotaan niin vahvasti linkittyvän nimenomaan varhaislapsuuteen, kuvaillaan leikkiin perustuvaa tekemistä erityisesti aikuisiässä usein lapselliseksi. Sellainen leikkillinen toiminta, joka liittyy harrastustoimintaan, voi kuitenkin olla yleisesti helpompi hyväksyä aikuisiässäkin – esimerkiksi roolipeliharrastusta ei välttämättä pyritä peittelemään muilta aikuisilta (Karimäki, 2008, s. 37). Asiat ja ideat, joita on lapsena toteuttanut leikeissään, saattavat kasvun myötä muuttua uudelleen, helpommin aikuismaailmassa hyväksyttävään muotoon esimerkiksi sarjakuvien, tarinoiden ja piirrosten välityksellä (Karimäki, 2008, s. 40). Jos tekemistä voi kutsua harrastukseksi ja sen sisältämiä leikkisiä elementtejä luovudeksi, on se ehkä helpompi ymmärtää lapsuudesta erillisenä konseptina. Jotkut voivat silti tuomita esimerkiksi aikuisiälle jatkuneen videopeliharrastuksen lapselliseksi toiminnaksi, jos he eivät itse harrasta kyseistä aktiviteettia.

Ihmisen käsitys itsestään kehittyy läpi koko elämän, mutta erityisen kiivasta oman itsen pohdinta ja etsiminen on nuoruusiässä. Nuoruudessa sekä oman kehityksen riemua että yhtäaikaista esiintyvää eksistentiaalista ahdistusta puretaan usein taiteellisin keinoin – esimerkiksi päiväkirjaan kirjoittaminen, runojen ja kuvien tekeminen tai bändissä soittaminen voivat toimia välineinä nuoren tunne- ja itseilmaisulle (Sinkkonen, 2008, s. 28). Kun omat tunteet ja ajatukset tuntuvat sekavilta ja vaikeilta ymmärtää, voi luova tekeminen antaa mahdollisuuden niiden käsittelyyn konkreettisen tekemisen kautta. Taide voi toimia ikään kuin puolustusmekanismina, jonka kautta voidaan käsitellä psyykkistä kipua ja tarjota tukea yksilön minälle eli egolle (Ahonen, 1994, s. 16).

Taiteen itseilmaisullinen luonne tekee siitä hyvän välineen tunneilmaisun harjaannuttamiseen. Yhtä taideteosta voi tulkita tuhannella eri tavalla. Jokaisen tulkintaan vaikuttavat hänen aiemmat kokemuksensa elämästä, tehden tulkinnasta henkilökohtaisen ja uniikin. Ahonen (2005) kertoo, että taiteellisen toiminnan merkityksellisyyden on tunnistanut jo antiikin Kreikassa elänyt filosofi Aristoteles, joka toi esille yhteyden taiteen herättämien tunteiden ja niiden tunnistamisen sekä käsittelemisen tärkeyden välillä. Ahosen mukaan taiteellinen toiminta voi auttaa yksilöä tulkitsemaan kehonsa välittämiä viestejä. Omia tunteitaan ei aina ole helppo tunnistaa, mutta joskus esimerkiksi jonkin laulun kuunteleminen tai taulun katseleminen saattaa vaikuttaa meihin suuresti ja auttaa meitä tajuamaan jotain uutta itsestämme. (Ahonen, 2005, s. 65.) Niin taiteen katsominen kuin sen tekeminenkin voi avata meille uusia väyliä minuuteemme sekä itsemme ja tunteidemme ymmärtämiseen ja ilmaisuun.

Kuvataiteellinen työskentely voi tarjota yksilölle keinoja ilmaista itseään luovasti ilman tarvetta sanalliselle kommunikoinnille (Degges-White & Colon, 2015, s. 4). Koulussa kuvataiteen opinnot voivat antaa lapselle ja nuorelle tukea itsensä löytämiseen ja ilmaisuun. Kuvataiteen prosessien avulla on mahdollista käsitellä sellaisia asioita, jotka tuntuvat vaikeilta ilmaista muulla tavoin – samalla opitaan kommunikoimaan muiden kanssa omien tulkintojen välityksellä (Kärkkäinen, 2008, s. 90–91). Kun yksilö oppii ilmaisemaan itseään ja omia ajatuksiaan, on hänen helpompi ymmärtää myös muita. Taiteen parissa työskentely antaa oppilaille mahdollisuuden tutkia ja ymmärtää paremmin itseään, ympäröivää maailmaa ja muita ihmisiä, mikä puolestaan helpottaa myöhemmin eteen tulevien henkilökohtaisten vaikeuksien ja ihmissuhteiden läpi navigointia (Degges-White & Colon, 2015, s. 7). Itseilmaisun kehittymisen tukeminen lapsuudessa ja nuoruudessa tarjoaa yksilölle eväitä tulevaisuuden haasteiden kohtaamiseen ja terveeseen kasvuun.

Itseilmaisun kautta on mahdollista myös kommunikoida visuaalisesti muiden ihmisten kanssa. Sen avulla on mahdollista jakaa ympärillä oleville ihmisille viestejä itsestä sanattomastikin. Esimerkiksi tiettyjen värien tai symbolien käyttäminen omassa pukeutumisessa voi viestiä muille omista arvoista tai mielenkiinnonkohteista. Voltti (2012) on tarkastellut tutkimuksessaan goottialakulttuuria ja siihen liittyvää pukeutumistyyliä. Tyyliin liitetään usein tiettyjä symboleita. Hänen mukaansa symboleilla voi olla eri konteksteissa hyvinkin erilaisia merkityksiä. Esimerkiksi johonkin länsimaissa merkityksettömältä tuntuvaan kuvaan saataan jonkin toisen kulttuurin sisällä liittämään vahva arvopohjainen lataus. (Voltti, 2012, s. 239.)

Yksilöiden kantamien symbolien tulkitseminen ei täten aina ole yksioikoista, koska ne ovat niin vahvasti sidoksissa kontekstiinsa. Toisinaan symbolit voivat myös muuttaa merkitystään, tai niiden merkitykset voivat pehmentyä. Esimerkiksi goottityylisessä pukeutumisessa yleisesti näkyvä pääkallo on muuttunut ajan saatossa provokatiivisesta niin yleisesti hyväksytyksi, että sitä on 2000-luvulla käytetty kuvituksena jo lastenvaateissakin (Voltti, s. 237–238).

Voltin (2012) mukaan kuvalliset merkitykset välittyvät tasoilla, jotka ovat sekä tiedostettuja että tiedostamattomia. Merkitykset muodostuvat kuvan tekijän käyttämistä ilmaisukeinoista ja kokijan teoksesta tekemistä tulkinnoista. Koska kuvan tekijällä ja sen kokijalla ei aina ole samanlainen näkemys kuvan välittämistä viesteistä, on mahdollista, että ne ovat keskenään ristiriitaisia. (Voltti, 2012, s. 140.) Se, mitä yritämme itsestämme viestiä muille itseilmaisun keinoin, ei välttämättä olekaan aina selkeää. Jokin sellainen kuvallinen symboli, jonka merkitys tuntuu itselle päivänselvältä, voikin jonkun toisen tulkitsemana tarkoittaa jotain aivan muuta. On myös mahdollista, että itselle olennainen symboli ei muille merkitsekään yhtään mitään. Tästä syystä olisi tärkeä muistaa, ettei symbolien merkitys ole aina lukittu. On tietysti olemassa myös sellaisia symboleja, joiden merkitys on suhteellisen universaalisti ymmärrettävissä. Merkitykset voivat kuitenkin muuttua tai tarkentua pienilläkin muutoksilla. Esimerkiksi punainen sydän on yleisesti tunnistettavissa rakkauden symboliksi, mutta jos sydän onkin sateenkaaren väreissä, voidaan sitä käyttää ilmaisemaan tukea seksuaalivähemmistöille. Joidenkin symbolien merkitys voi lisäksi aueta vain tiettyjen yhteisöjen jäsenille, eikä niitä välttämättä ole tarkoitettukaan universaalisti ymmärrettäviksi.

Itseilmaisua voi taiteen kautta toteuttaa kuvaannollisuuden tai konkretian kautta. Kuvaannollisessa itseilmaisussa yksilö voi symboliikan avulla käsitellä vaikkapa tunteita tai ajatuksia, joilla ei ole konkreettista muotoa. Esimerkkinä hyvin konkreettisesta kuvataiteellisesta itseilmaisusta voitaisiin pitää perinteisen omakuvan tekemistä. Taidehistorian näkökulmasta omakuvan tarkoituksena on voinut olla esimerkiksi autobiografisen kommentin tai kaksoismuotokuvan tekeminen, oman ammattitaitelijuuden oikeuttaminen tai tunnetilan kuvaaminen (Erävaara, 2011, s. 32).

Omakuvien tekemisen merkitykset ja tarkoitukset ovat kuitenkin muuttuneet aikojen saatossa. Nykytaiteen omakuviin liittyy ajattelu, että identiteetti on jatkuva prosessi, jota voidaan rakentaa esimerkiksi roolin, paikantumisen, ruumiillisuuden määrittelyn tai elämänvaiheen näkökulmasta (Erävaara, 2011, s. 32). Nykyaikainen omakuva voi olla tekijälleen

hyvinkin henkilökohtainen, ja pohjata omiin kokemuksiin itsestä ja maailmasta. Siinä missä aikaisemmin on keskitytty lähinnä objektiivisesti kuvaamaan havaintoa, voidaan nykypäivänä keskittyä hyvinkin subjektiiviseen näkökulmaan. Omakuvaa voidaan käyttää myös välineenä oikeuttamaan ja arvostamaan erilaisuutta tai kohtaamaan sitä (Erävaara, 2011, s. 33). Myös fursonaa voitaisiin kuvailla eräänlaiseksi omakuvaksi. Se voidaan nähdä yhdenlaisena subjektiivisena kuvauksena itsestä. Se heijastelee tekijänsä identiteettiä ja kokemusta itsestä, mutta nykytaiteen omakuvien tavoin sen kohdalla oman realistisen itsen kuvallinen esittäminen ei ole olennaista.

3.2 Alakulttuurit & yhteisöt

Salasuo ja Poikolaisen mukaan (2012) alakulttuurin käsitettä on akateemisessa merkityksessään käytetty niin soveltavasti ja monin tavoin, että se toimii nykyään ihmisten monimuotoisen sosiaalisen todellisuuden kuvaamiseen vaihtelevin tuloksin. Vaikka käsitettä ja sen määrittelyä on kritisoitu, ei sopivaa vaihtoehtoa sille ole vielä onnistuttu löytämään. Alakulttuuri-termi näkyykin yhä yleisessä käytössä sekä akateemisessa maailmassa, että puhekielessä ja mediassa. (Salasuo & Poikolainen, 2012, s.10.) Tämän perusteella voidaan pohtia, onko pyrkimys alakulttuurien määrittelyyn nyky-yhteiskunnassa enää olennaista. Salasuo ja Poikolainen myötäilevät Thorntonin, jonka mukaan nykyisellään alakulttuuri-termi soveltuu parhaiten kuvaamaan ryhmää henkilöitä, joilla on jokin yhdistävä tekijä, jonka avulla heidät erottaa toisista sosiaalisista ryhmistä (Salasuo & Poikolainen, 2012, s. 10). Tämä on mielestäni toimiva määritelmä myös puhuttaessa turreista alakulttuurina, sillä turriyhteisö on muodostunut sen jäseniä yhdistävien kiinnostuksenkohteiden ympärille.

Valaskiven (2012) mukaan yhtenäisen alakulttuurin hahmotteleminen voi olla lähes mahdotonta. Mitä laajempi kattaus harrastuksen eri lajityypeistä on saatavilla, sitä suurempaa hajontaa on nähtävissä myös harrastajajoukon sisällä. Tästä huolimatta voidaan erottaa joukko, jonka jäsenet ovat kiinnostuneita yhteisestä temasta. (Valaskivi, 2012, s. 33–34.) Ilmiö tulee hyvin näkyville vaikkapa erilaisissa conventioneissa. Esimerkiksi Tampereella järjestettävä Tracon tuo vuosittain yhteen roolipeleistä ja japanilaisesta populaarikulttuurista

kiinnostuneita ihmisiä. Oman kokemukseni mukaan tapahtuman osallistujissa on nähtävissä hyvin laaja kattaus kummankin aihepiirin harrastajia, joilla on monenlaisia tarkempia kiinnostuksenkohteita laajemman määritelmänsä sisäpuolella. Kaikki saman aihepiirin harrastajat kuuluvat yhteisen kiinnostuksenkohteen sisälle, mutta se, mistä he tarkemmin määriteltynä ovat kiinnostuneita voi vaihdella suurestikin. Oman kokemukseni mukaan japanilaisen populaarikulttuurin harrastajat voivat eriytyä esimerkiksi muodista, sarjakuvista, animaatiosta tai vaikkapa peleistä kiinnostuneisiin ryhmiin, jotka taas eriytyvät omiin pienempiin alaryhmiinsä, ja niin edelleen.

Taide on olennainen osa alakulttuureja ja niiden ilmenemismuotoja. Räsänen (2015) kertoo siitä, miten eri alakulttuurit ovat aina onnistuneet erottautumaan laajemmista joukoista taiteen välityksellä. Syntyvät taidemaailmat toimivat ryhmien jäseniä yhdistävinä tekijöinä. Räsänen mukaan jäsenet identifioivat tai ottavat osaa yhteisiin taidetoimintoihin, ja heillä on samankaltaisia taiteeseen yhdistettäviä ajatuksia ja arvoja toisiinsa nähden. Taidemaailmoja toisistaan erottavina tekijöinä voidaan pitää jäsenten tapaamispaikkoja, olennaisia toimintamuotoja, tärkeiksi määriteltyjä henkilöitä ja niitä taiteeseen liitettyjä käsityksiä, jotka ovat useimpien jäsenten kesken jaettuja. (Räsänen, 2015, s. 142.) Alakulttuurit ja taidemaailmat ovat vahvasti toisiinsa sitoutuneita. Myös turritaide erottautuu muista taiteen alakulttuureista selkeimmin juuri omaleimaisen taidekuvastonsa kautta. Turritaiteella ja sen kuvaamalla antropomorfisilla eläinhahmoilla on omat ominaispiirteensä, jotka erottavat ne esimerkiksi fantasia- ja kauhukuvaston ihmissusista.

Turrifandom onkin alakulttuurina erittäin vahvasti taiteeseen pohjautuva. Se keskittyy paljolti sen jäsenten tuottaman taidesisällön ympärille, joka ei perustu mihinkään jo olemassa olevaan median tuotteeseen. Taidetta tehdään paljon sekä omista itse keksityistä hahmoista että muiden fandomin jäsenten keksimistä hahmoista. Turrifandomin sisälle onkin muodostunut laaja sisällöntuottamisen verkosto, jolla on myös kaupallinen puolensa. Tekijänoikeudelliset seikat on otettava huomioon, kun kyseessä on kaupallinen toiminta ja originaalille sisällölle perustuva taideyhteisö. Freedman ja kollegat (2013) ovat tutkineet epävirallisiin taideyhteisöihin kuuluvia nuoria ja nuoria aikuisia. Tutkimukseen osallistui henkilöitä esimerkiksi graffiti-, manga- ja fanitaiteen ympärille muodostuneista yhteisöistä. Heidän tutkimuksessaan selvisi, että kaikkien tutkittujen taideyhteisöjen sisällä ylläpidettiin sääntöjä tekijänoikeuksiin, originaaliin alkuperään ja kopioimiseen liittyen. Monet säännöistä olivat samankaltaisia säädettyjen tekijänoikeuslakien kanssa. Erottavana tekijänä voitiin kuitenkin huomata se, että monet yhteisöjen jäsenistä sallivat muilta saman yhteisön jäseniltä

lainaamisen. (Freedman ym., 2013, s. 109.) Samankaltainen ilmiö on nähtävillä myös turri-fandomissa. IARP:n vuonna 2019 toteuttaman tutkimuksen mukaan huomattavan suuri osa turreista piti hyväksyttävänä sitä, että oman fursonan luomiseen ottaa inspiraatiota jonkun toisen luomasta hahmosta (Furscience d, n.d.).

Valaskivi (2012) toteaa, että alakulttuurista puhuminen muodostaa oletuksen yhteisöstä. Tästä huolimatta kaikki samasta aihepiiristä kiinnostuneet henkilöt eivät välttämättä osallistu sen ympärille muodostuneen yhteisön toimintaan internetissä tai sen ulkopuolellakaan. Lisäksi syntyneet yhteisöt voivat olla muovautuvaisia ja jakautua edelleen pienempiin spesifeihin ryhmiin. (Valaskivi, 2012, s. 35.) Yksittäinen henkilö voi olla kiinnostunut jostain teemasta ilman, että hän hakeutuu millään tavalla mukaan sen ympärille muodostuneen yhteisön toimintaan. Oma kiinnostustani antropomorfisia eläinhahmoja kohtaan ilmaisain lähinnä taiteen kautta, jota tein yhdessä ystäväni kanssa. Vaikka olimme kiinnostuneita aiheesta, emme hakeutuneet yhteisön luokse. Asiaan voi tietenkin vaikuttaa myös yksilön tietämys kyseisen yhteisön olemassaolosta. Jos olisin itse ollut aikanaan tietoisempi turriyhteisön olemassaolosta ja toiminnasta, olisin mahdollisesti saattanut hakeutuakin sen pariin. Nykypäivänä esimerkiksi sosiaalisen median algoritmit voivat vaikuttaa siihen, millaista sisältöä yksittäiselle henkilölle tulee internetissä vastaan. Kun algoritmi oppii henkilön omista mielenkiinnonkohteista, se suosittelee jatkossa lisää samankaltaista sisältöä. Omien mielenkiinnonkohteiden ympärille muodostuneiden yhteisöjen äärelle voi olla helpompi löytää nyt kuin esimerkiksi 15 vuotta sitten.

Menneisyydestä poiketen alakulttuurien toiminta voi olla nykypäivänä hyvinkin sidonnaista internetin välityksellä tapahtuvaan kommunikointiin. Alakulttuurin jäsenet voivat sosialisoida ja jakaa sisältöä keskenään myös täysin ilman fyysistä kontaktia. Kojo (2012) on tutkinut kilpapelavaa nuoria ja heidän muodostamiaankin alakulttuureja sekä yhteisöjä. Hänen tutkimuksensa mukaan pelaavat nuoret eivät aina olleet tavanneet kasvokkain ollenkaan, vaikka he olisivat kilpapelamisessa kuuluneet samaan joukkueeseen. Ensimmäinen internetin ulkopuolella oleva kohtaaminen saattoi tapahtua vasta peliturnauksessa. (Kojo, 2012, s. 78.) Internetin välityksellä syntynyt ystävyys voi tuntua yhtä merkitykselliseltä kuin kasvokkain syntynyt, vaikka fyysinen kontakti puuttuisi. Omassa nuoruudessaani foorumeilla sovittiin joskus myös ulkomaailmassa tapahtuvia tapaamisia, eli miittejä. Itse en koskaan osallistunut yhteenkään niistä, sillä ne järjestettiin eri kaupungeissa kuin missä itse asuin. Nykyään erilaiset webkamerat ja niitä hyödyntävät viestintäsovellukset ovat lisäksi sen

verran yleisiä, että kasvokkain tapahtuvia kohtaamisia on mahdollista järjestää myös etäyhteyksin.

Kilpapelaavat nuoret kertoivat ajattelevansa netin ja pelaamisen olevan hyvä tapa ihmisten kohtaamiseen ilman, että vaikkapa ulkonäkö tai ikä luovat sille rajoitteita (Kojo, 2012, s. 78). Koska älypuhelimet ja erilaiset sosiaalisen median sovellukset ovat nyky-yhteiskunnassa arkipäivää, on ihmisten kommunikointi internetin välityksellä hyvin yleistä. Omassa lapsuudessani ja nuoruudessani älypuhelimia ei ollut, joten internetissä tutustuttuihin ystäviin pidettiin yhteyttä tietokoneen välityksellä esimerkiksi erilaisten foorumien kautta. Uusiin tuttavuuksiin tutustumisesta puuttui kaikki omaan fyysiseen olemukseen liittyvät paineet, kun kommunikointi tapahtui tekstimuodossa avatarin takaa. Vaikka teknologian kehittyminen ja sosiaalinen media on yleistänyt ja helpottanut oman fyysisen itsen esilletuomista internetissä, on edelleen mahdollista valita piilottaa itsensä avatarin taakse. Turrifandomissa oman henkilöllisyyden piilottamisen voidaan katsoa olevan yleisesti hyväksyttävä osa fandomiin kuulumista, sillä fursonan ulkonäön ei tarvitse kuvastaa yksilön todellista ulkonäköä hänen niin halutessaan. Omien fyysisten tunnusmerkkien lisääminen hahmon ulkomuotoon on valinnaista. Koska kommunikointi yhteisössä tapahtuu pääosin oman fursonan välityksellä, on oma fyysinen olemus mahdollista ja hyväksyttävää pitää muilta piilossa ainakin internetin välityksellä tapahtuvassa toiminnassa.

Ne turrifandomin jäsenet, jotka harrastavat suittaamista, pystyvät piilottamaan omat fyysiset piirteensä halutessaan myös reaali maailmassa. Fursuiteja näkee usein erilaisissa conventioneissa; myös sellaisissa, jotka eivät keskity turrifandomin ympärille. Itse olen nähnyt suittaajia jokaisessa vierailmassani conventionissa, vaikka niistä yksikään ei ole ollut spesifisti turrifandomille suunnattu. Satinskyn ja Greenin (2015) toteuttamassa haastattelussa suittaajat kertoivat käyttävänsä fursuitia välineenä piiloutua sosiaaliselta ahdistukselta ja epävarmuuksilta. Samalla, kun puku antaa heidän piilottaa tietyt piirteet itsessään, mahdollistaa se myös kokemuksen keräämisen vastavuoroiseen vuorovaikutukseen osallistumisesta. Tämä antaa suittaajille mahdollisuuden tulla ulos kuorestaan puvussa, ja siirtää kerätty itseluottamus myös puvusta ulos tulemiseen. (Satinsky & Green, 2015.) Fursuit voi antaa pukijalleen tukea muuten stressaavilta tuntuviin sosiaalisiin tilanteisiin osallistumisessa sekä auttaa häntä tuntemaan olonsa turvallisemmaksi ja vapaammaksi.

3.3 Kuvataiteen opetussuunnitelma & nuorten omat kuvakulttuurit

Perusopetuksen vuoden 2014 opetussuunnitelma määrittää yhdeksi kuvataiteen keskeiseksi sisältöalueeksi nuorten omat kuvakulttuurit luokka-asteilla 7–9. Opetukseen tulisi sisällyttää kuvia, joita oppilaat itse tekevät, sekä sellaisia kuvakulttuureja, joihin oppilaat ottavat vapaaehtoisesti osaa. (Opetushallitus, 2014, s. 427.) Lukion vuoden 2019 opetussuunnitelman perusteissa pakollisiin opintoihin kuuluu kuvataiteen moduuli, jonka sisältöihin kuuluu opiskelijoiden omien kuvien ja kuvakulttuurien käsitteleminen (Opetushallitus, 2019, s. 348).

Kuvakulttuureihin sisältyy koko meitä ympäröivä visuaalinen todellisuus, joka muovaa elämäämme, kulttuuriamme ja sen kuvallista esittämistä (Kallio-Tavin, n.d.). Visuaalisen kulttuurin voisi puolestaan alkeellisesti määritellä jokapäiväisiksi kokemuksiksi, jotka ovat moniulotteisia, tapahtuvat merkitysverkostojen keskellä ja ilmaisevat tietyn yhteisön kulttuurista tuotantoa (Barker, 2010, s. 6). Törmäämme elämämme aikana lukemattomiin erilaisiin kuvakulttuureihin, sillä nyky-yhteiskunnassa arkemme on visuaalisen materiaalin kyllästämää. Kaikki kuvakulttuurit eivät näy valtaväestölle, sillä jotkin niistä kuuluvat jonkin tietyn osakulttuurin oman kuvaston sisälle (Kallio-Tavin, n.d.). Tietyn kuvakulttuurin syvempi ymmärtäminen saattaa vaatia harrastuneisuutta asiaan tai esimerkiksi kuulumista johonkin tiettyyn ryhmään. Myös Voltin (2012) goottialakulttuuria käsittelevä tutkimus vahvistaa tätä näkökulmaa. Jotta kyseistä alakulttuuria ja tyyliä voisi ymmärtää, on tiedettävä jotain historiallisista ilmiöistä sen takana. Alakulttuuria tuntematonkin voi oppia näkemään kauneutta synkässä ulkomuodossa, jos tiedostaa sen kauhuromanttisen taustan. (Voltti, 2012, s. 221.) Asiaan perehtymättömälle goottityylinen pukeutuminen saattaa näyttäytyä hyvin eri valossa kuin pukeutujalle itselleen. Siinä missä muidenkin spesifien kuvakulttuurien, aukeavat goottilaisenkin kuvakulttuurin merkitykset ja nyanssit katsojalle vasta sitten, kun ymmärrys itse kulttuurista kasvaa.

Koska opetuksen lähtökohtien on tarkoitus perustua oppilaiden ja opiskelijoiden omiin kuvakulttuureihin, tulisi opettajan olla tietoinen siitä, mitä nämä kuvakulttuurit ovat. Omien kuvakulttuurien käsite voi tuntua hankalalta, jos opettaja ei ole perillä siitä, millaisia kuvia nuoret vapaa-ajallaan toteuttavat, ja millaiset kuvamaailmat heitä innostavat. Jotkin teemat

ja kuvastot ovat varmasti sellaisia, jotka tuntuvat toistuvan oppijoiden kuvallisissa tuotoksissa vuodesta toiseen.

Visuaalisen kulttuurin kenttä on kuitenkin niin laaja, että kaiken nuorten maailmaan kuuluvan kuvaston hallitseminen tuskin onnistuisi keneltäkään. Tärkeää onkin se, että opettaja on valmis kuuntelemaan myös oppijoita ja kiinnostumaan heidän lähtökohdistaan opetuksen sisältöjä suunnitellessaan. Tarvittaessa opettaja voi kysyä oppilailtaan tai opiskelijoiltaan suoraan, minkälaiset aiheet heitä kiinnostavat. Vähintäänkin olisi olennaista, ettei opettaja suhtaudu oppijoiden omien kuvakulttuurien näkymiseen heidän töissään negatiivisesti tai torjuvasti. Jos jokin oppijoiden toteuttamassa materiaalissa hämmentää opettajaa, voisi hänen olla hyödyllistä tutkia asiaa tai jopa kysyä oppijoilta itseltään, mistä siinä on kyse. Suoralta kädeltä tuomitseminen ilman kontekstia voi vaikuttaa hyvinkin negatiivisesti oppijan aktiivisuuteen ja itsetuntoon kuvataiteen tunneilla jatkossa.

Myös turrtaide on yksi taiteen alakulttuurien osa-alue, ja linkittyy sitä kautta vahvasti kuvataidekasvatukseen alueeseen. Joidenkin turreista tehtyjen tutkimusten mukaan arviolta 20 % turreista ovat alle 18-vuotiaita, ja arviolta 55 % ovat 18–25-vuotiaita (Plante ym., 2016, s. 4). Tämän perusteella voidaan olettaa, että turrtaide voi toisinaan olla näkyvillä myös peruskoulu-, lukio- ja korkeakouluikäisten kuvataidetunneilla sekä taideopinnoissa tuottamassa materiaalissa. Koska oppilaiden ja opiskelijoiden töissä voi esiintyä hyvin moninaista kuvastoa, olisi kuvataideopettajalle hyödyksi tutustua erilaisiin taiteen alakulttuureihin.

Malinen (2006) puhuu kuvallisista orientoitumisryhmistä, joita kuvataideopettaja kohtaa työssään. Niillä hän tarkoittaa nuorten muodostamia ryhmiä, joiden kuvaamisen tapa ja kuvien aiheet on omaksuttu jonkin kulttuurisen ilmiön tai harrastuksen kautta. Tällaisista ryhmistä Malinen mainitsee esimerkiksi japanilaisesta animaatiosta (anime) ja sarjakuvasta (manga), fantasiaelokuvista ja -kirjallisuudesta sekä graffiteista kiinnostuneet nuoret. (Malinen, 2006, s. 135–136.) Vaikka Malisen artikkeli on tähän päivään nähden jo melko vanha, on hänen käyttämänsä termi edelleen toimiva. Oman kokemukseni mukaan myös hänen esimerkkeinään käyttämät ryhmät näkyvät edelleen kuvataidetunneilla. Myös turreja voi kuvata omai kuvalliseksi orientoitumisryhmäkseen. Omaan havaintooni perustuen erilaiset eläimet ja toisinaan myös antropomorfiset eläinhahmot esiintyvät tiettyjen nuorten kuvataidetunneilla tekemissä töissä useammin kuin toisten. Muistan myös itse olleeni iloinen aina, jos kuvataidetunnilla tehtävänanto salli eläinhahmojen sisällyttämisen työhön. Tämä oli silti harvinaista, sillä annetut tehtävät olivat usein raameiltaan hyvin tiukkoja.

Mielestäni turritaide ei kuitenkaan aihealueena ole sellainen, jota kuvataideopetuksessa olisi tarpeellista käsitellä omanaan. Monien taiteen alakulttuurien tapaan sen ympärille on muodostunut yhteisö, jolla on omat toimintatapansa ja joskus kirjoittamattomatkin sääntönsä. Koska turrifandomiin liitetään joissain yhteyksissä herkästi negatiivisia mielikuvia, ei ainaakaan aiheita tuntemattoman opettajan kannattaisi esitellä sitä väärinkäsitysten välttämiseksi. Kuka tahansa kuvataideopettaja voisi silti valita vaikkapa jonkin muun aiheen yhteydessä esiteltäväksi myös taidetta, jossa esiintyy antropomorfisia eläinhahmoja siitä sen suurempaa numeroa tekemättä. Tämä voisi mahdollisesti viestittää sellaisille oppijoille, jotka nauttivat antropomorfisten eläinhahmojen piirtämisestä, että heidän ei tarvitse hävetä tekemäänsä taidetta ja että se on sallittua myös kuvataidetunneilla.

Oppijoiden kiinnostuksenkohteiden kartoittamisen lisäksi on olemassa muitakin tapoja käyttää opetuksen lähtökohtina heidän omia kuvakulttuurejaan. Asiaa voi lähestyä myös antamalla oppijoille oppimistavoitteiden puitteissa vapauksia tehtävän toteuttamiseen. Hulmi (2019) on tutkinut nuorten omaehtoista, vapaa-ajalla tapahtuvaa taiteen tekemistä. Tutkimuksessa selvisi, että ajallisella ja aiheenvalinnallisella vapaudella on nuorten taiteen tekemiselle positiivinen, innostava vaikutus. (Hulmi, 2019, s. 91–92.) Kuvataiteen oppiaineessa on paljon opettajasta riippuvaista se, kuinka tiukat rajat tehtävänannoille asetetaan. Tehtävien tekemiselle annettuun aikaan vaikuttavat tietenkin suuresti oppituntien ajalliset sekä määrälliset rajoitteet. Opetuksen suunnittelua puolestaan ohjaa opettajan omien intressien lisäksi olennaisesti myös opetussuunnitelma ja sen opetukselle asettamat vaatimukset. Kuvataidetunnilla tuskin on mahdollista koskaan täysin saavuttaa samanlaista vapautta, jota vapaa-ajalla tekeminen tarjoaa. Opettajan on kuitenkin halutessaan mahdollista tarjota vapauksia esimerkiksi materiaalien käytön, tarkan aihevalinnan tai ilmaisun keinojen suhteen.

Hulmi (2019) toteaa, että opetuskontekstissa tapahtuvassa taiteen tekemisessä opettajan ohjaus nähtiin silti myös omaa tekemistä tukevana raamina. Taidekasvatuksessa nuorten kokemusta autonomiasta voidaan tukea mahdollistamalla tunne vapaudesta. Hulmin mukaan tästä syntyvää innostuneisuutta voidaan suunnata ja fokusoida rajojen avulla. Nuorten sisäinen motivaatio vahvistuu, kun tekemiseen liittyy tunne siitä, että se on omaa ja autonomista toimintaa. (Hulmi, 2019, s. 93–94.) Mahdollisuus päättää itse edes joistain annetun tehtävän toteuttamiseen liittyvistä seikoista voi kannustaa nuorta tekemisessään. Etsimällä tasapaino vapauden tunteen ja suuntaa antavien raamien välillä voidaan luoda ideaalit puitteet luovuuden vapauttamiselle sekä motivaation syntymiselle.

Karppinen (2008) puhuu innostamisen pedagogiikasta, jonka keskiössä on tiedostamisen prosessille, osallistumiselle ja sosiaaliselle luovuudelle herkistävä toiminta. Taidekasvatuksessa innostamisella pyritään löytämään käsin tekemisen ilo. Samalla kannustetaan halua, intoa, taitoa, uteliaisuutta ja eritoten rohkeutta uuden kokeilemiseen ja omien rajojen koeteluun. (Karppinen, 2008, s. 101.) Taideopinnot houkuttelevat oletettavasti eniten sellaisia oppilaita ja opiskelijoita, joita taiteellinen toiminta kiinnostaa jo valmiiksi. Tällaiset oppijat ovat todennäköisesti jo alkutilanteessa vastaanottavaisempia opettajan ohjaukselle.

Kaikki eivät silti ole lähtökohtaisesti innostuneita kuvataiteen opiskelusta. Jokaisen intressit ovat erilaiset eikä kuvallinen ilmaisu kuulu kaikkien kiinnostuksenkohteisiin tai tunnu kaikista luonteelta. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, ettei kuvataideopettaja voisi vaikuttaa oppiaineen mielekkyyteen sisältöjen kautta. Sisällyttämällä opetukseen aidosti oppijoiden omia kuvakulttuureja voi opettaja tarjota mahdollisuuden taiteellisesta tekemisestä syntyvään tyydytykseen myös sellaisille oppijoille, jotka eivät lähtökohtaisesti ole siitä kiinnostuneita. Oppijoita kiinnostavan visuaalisen kulttuurin materiaalin, erityisesti populaarikulttuurin tuotteiden, sisällyttäminen opetukseen voi lisätä taideopintojen relevanssia oppijoiden silmissä (Barker, 2010, VII). Vaikka suurempaa paloa taiteen tekemiseen ei syntyisikään, voi mielekkäiden aiheiden käsittely tehdä opiskelusta vähintäänkin siedettävämpää.

Innostavalla opettajalla voi olla valtava vaikutus oppiaineen mielekkyyteen. Omat kokemukseni vahvistavat tätä näkökulmaa. Kiinnostukseni kuvataiteen opiskeluun yläkoulussa ja lukiossa kumpusi lähinnä omasta sisäisestä motivaatiostani, sillä kuvataideopettajani ei ollut erityisen innostava. Ilman vapaa-ajan harrastuneisuutta ja kuvataiteellisesti painottunutta ystäväpiiriä tuskin olisin opetuksen perusteella kiinnostunut kuvallisesta tekemisestä suuremmin. Sen sijaan yläkoulusta lukioon vaihtaessani ruotsin kielen opiskelu tuntuikin yhtäkkiä huomattavasti mielenkiintoisemmalta, kun uusi ruotsinopettaja oli mielestäni hurjan hauska ja itse valtavan innostunut opettamastaan aineesta. Tuntui, että opettajan innostuneisuus tarttui myös minuun. Karppisen (2008) mukaan opettajan rooli on olla juuri innostaja, joka keskustelee, johdattaa dialogiin ja toimii kanssakulkijana oppijalle. Hänellä tulee olla kyvykkyyttä kuuntelemiseen, näkemiseen ja innostumiseen, mutta myös nuorten kokemusten, ajatusten ja oma-aloitteisten prosessien huomioonottamiseen ja heiltä itseltään oppimiseen. Opettajan roolia ei kuitenkaan ole tarkoitus menettää, sillä opettajalla on vastuu seurata tilanteita ja pitää ne hallinnassa. (Karppinen, 2008, s. 102.)

Oppijoita tulisi ohjata ymmärtämään myös sitä, mitä hyötyä taiteellisesta toiminnasta voi olla myöhemmin heidän elämässään. Usein sellaisten oppijoiden, jotka eivät ole taiteellisesti harrastuneita, käsitys kuvataiteen opiskelun hyödyistä rajoittuu paljolti esimerkiksi siihen, että sen kautta opitaan hyväksi piirtäjäksi. Kuvataideopinnoista ajatellaan olevan hyötyä ai-noastaan, jos pyrkii tulevaisuudessa vaikkapa taiteilijan ammattiin. Kuvataideopettajan olisi hyvä pohtia sitä, miten hän voi perustella luovuuden kehittämisen hyödyt myös sellaisille oppijoille, jotka ovat skeptisiä sen suhteen. Karppinen (2008) toteaa sen, että uskaltaa ko-keilla uudenlaisia taiteellisia ulottuvuuksia, voivan auttaa vahvistamaan yksilön valmiutta erilaisten haasteiden kohtaamiseen myöhemmässä elämässä. Innostamisella halutaan erito-ten tukea yksilön taitojen vahvistumista sekä sitä, että hänellä olisi riittävä kestävyys kohdata ja käsitellä elämän eteen tuomia asioita. (Karppinen, 2008, s. 102.) Jokaista oppijaa tuskin on mahdollista saada innostumaan taiteen tarjoamista mahdollisuuksista. Tekemällä edes osittain läpinäkyväksi sen, miten ihan tavallinenkin ihminen voi luovasta toiminnasta hyö-tyä, voi opettaja silti tarjota uusia näkökulmia kuvataiteen opiskeluun.

Taiteen hyötyjen opettaminen ei kuitenkaan ole mikään yksinkertainen asia. Biesta (2018) on kritisoinut taideopetuksen roolia opetusjärjestelmässä. Hänen mukaansa yksi usein käy-tetty perustelu taiteen opetukselle nykypäivänä on se, että taiteen hyöty piilee sen mahdolli-suuksissa vaikuttaa positiivisesti jonkin muun asian oppimiseen. Taiteen tekeminen esitel-lään hyödyllisenä aivojen kehityksen kannalta, mikä taas hyödyttää muiden koulutusjärjes-telmässä arvostetumpien taitojen, kuten kielten tai tieteiden, oppimista. (Biesta, 2018, s. 12.) Tällöin taideopetus välineellistetään; taiteen opetuksen arvo on siinä, mitä muuta sen avulla on mahdollista saavuttaa. Periaatteessa tämän voidaan katsoa tukevan nykypäivänä opetus-maailmassa vallitsevaa ajatusta siitä, että opetuksen tulisi olla kokonaisvaltaista ja opetetta-vien asioiden välillä olisi oltava näkyvä yhteys toisiinsa. Jos taideopetuksen arvon esitetään olevan tiukasti sen oppimista edistävissä ominaisuuksissa, antaa se hyvin yksipuolisen ku-van taideopetuksen mahdollisuuksista. Taiteen opetuksen perustelu pelkästään sen välinear-volla ei myöskään luo sen hyödyllisyydelle kovin vankkaa pohjaa.

Biesta (2018) toteaa, ettei taideopetuksen hyötyjen tiivistäminen sen itseilmaisullisiin omi-naisuuksiin ole sekään yksistään toimivaa. Jos taideopetuksesta unohdetaan kasvatukselli-nen konteksti, voidaan helposti päätyä tilanteisiin, joissa itseilmaisun vapaus johtaa ongel-miin. Itseään voi ilmaista myös esimerkiksi rasisistisilla, egoistisilla tai muulla tavoin itseä tai muita vahingoittavilla tavoilla. (Biesta, 2018, s. 13–14.) Olisikin tärkeää muistaa, että myös taideopetuksen tarkoitus opetusjärjestelmässä on kasvattaa. Biestan (2018) mukaan

olennaisinta ei välttämättä ole kiinnittää huomiota tuotetun taiteen laatuun, vaan enemmänkin siihen, minkä laatuista on se, kuka ilmaisee ja miten. Tällä laadulla on tekemistä sen kanssa, miten lasten ja nuorten olemassaolo maailmassa olisi hyvää yksilöllisesti ja kollektiivisesti, sekä maailmassa että maailman kanssa. (Biesta, 2018, s. 14.) Kun opetetaan käyttämään omaa ääntä, olisi opetettava myös ymmärtämään sitä, mikä vaikutus sillä voi olla itsen, ympärillä oleviin ihmisiin ja maailmaan. Yksilön on tärkeää kokea voivansa ilmaista itseään ja omia ajatuksiaan, mutta yhtä tärkeää on oppia tiedostamaan se, että omalla toiminnalla on usein vaikutusta myös muihin kuin itsen. Taideopetuksessa tapahtuvaa itseilmaisullisuutta voitaisiinkin hyödyntää myös näiden näkökulmien opettelemiseen.

4 Tutkimusmenetelmät

Tässä luvussa esittelen tutkimukseni taustalla vaikuttavia tutkimusmenetelmiä ja perustelen niiden valintaa. Kyseessä on laadullinen tutkimus. Tutkimusotteeni on fenomenologinen, sillä fenomenologia soveltuu hyvin merkitysten ja yksilöiden näkökulmien tutkimiseen. Tutkielmani sisältää myös taiteellisen ja taideperustaisen tutkimuksen piirteitä. Niiden avulla voidaan tarkastella erilaisia ymmärtämisen tapoja ja laajentaa käsitystä siitä, mitä tieto on. Vaikka kyseessä ei ole suoraan taiteellinen tai taideperustainen tutkimus, olen hyödyntänyt myös niiden metodeja ja näkökulmia tutkimusprosessissani. Kerron lisäksi tutkielmani yhteydessä toteuttamastani taiteellisesta tuotoksesta, ja selvennän sen roolia tutkimuksessani.

4.1 Fenomenologia

Tutkimukseni on laadullinen, ja tutkimusotteeni fenomenologinen. Selvitän tutkimuksessani fursonalle annettuja merkityksiä yksilön näkökulmasta. Laine (2018) toteaa, että fenomenologian mukaan ihminen rakentuu suhteessa maailmaan, mutta rakentaa sitä samalla itse. Tästä johtuvaa vuorovaikutteista suhdetta tutkiskellaan yksilön suhteina maailmaansa, hänen henkilökohtaisesta näkökulmastaan – tämä on nimeltään ihmisen alkuperäinen maailmasuhde. (Laine, 2018, s. 30.) Yksilö muodostaa käsityksensä itseään ympäröivästä maailmasta omien kokemustensa pohjalta.

Kokemukset puolestaan rakentuvat merkitysten pohjalta, sillä katsomme omaa maailmaamme merkitysten läpi (Laine, 2018, s. 31). Alasuutarin (2011) mukaan merkityksen käsitteellä viitataan yksinkertaisuudessaan siihen, mitä jollakin asialla ”tarkoitetaan”. Käsitettä on kuitenkin käytetty hyvin laajasti monenlaisissa konteksteissa, sillä sille on melko haastava antaa määritelmää, joka ei olisi kehämäinen. (Alasuutari, 2011.) Jokaisen yksilön maailmasuhde on todennäköisesti omanlaisensa, sillä kenenkään kokemuspohja ei ole täysin

sama. Alasuutari (2011) kertoo, että todellisuus ei näytkään pelkästään sellaisena kuin se on, sillä katsomme sitä oman maailmasuhteen kautta. Jokaisen todellisuus on sosiaalisesti konstruoitunut ja rakentuu sen pohjalta, millaisia tulkintoja teemme merkityksistä ja millaisia tulkintasääntöjä olemme oppineet niitä tehdäksemme. (Alasuutari, 2011.)

Moilanen ja Räihä (2018) avaavat merkitysten tutkimiseen ja ihmisten väliseen vuorovaikutukseen liittyvää ristiriitaa, joka johtuu merkitysten tulkintalähtöisyydestä. Koska ihminen käsittää toisen ihmisen ja hänen välittämänsä viestit omien lähtökohtiensa perusteella, voi merkityksen ymmärtää myös väärin. Koemme asiat yksilöinä eri tavoin, mikä tekee inhimillisestä todellisuudesta monimerkityksistä. (Moilanen & Räihä, 2018, s. 52.) Merkitysten tutkimisessa on siis vaarana se, että tutkija tekee vääränlaisia tulkintoja oman kokemuspohjansa perusteella. Fenomenologiassa asioita pyritään kuvaamaan ilman ennakkoluuloja, ja siksi on tärkeää, että tutkija tiedostaa omat lähtökohtansa eli esiyymmärryksensä asiasta (Moilanen & Räihä, 2018, s. 57). Tutkijan on käytännössä mahdotonta irrottautua täysin omista ennakkokäsityksistään ja niistä kokemuksista, jotka ohjaavat hänen merkityksenantojaan. Oman esiyymmärryksen tiedostaminen on siitä huolimatta olennaista, jotta tutkija pystyy huomioimaan sen vaikutukset tekemiinsä tulkintoihin.

Täysin subjektiivisia merkitykset eivät kuitenkaan ole. Fenomenologisen merkitysteorian mukaan ihminen on yksilönäkin sisimmältään yhteisöllinen – ne merkitykset, joiden perusteella katsomme maailmaa, syntyvät yhteisössä, johon kasvamme (Laine, 2018, s. 31). Yksilön merkityksenantoon vaikuttaa siis myös se, millaisessa yhteisössä hän kasvaa. Esimerkiksi kahdessa eri kulttuurissa kasvaneet henkilöt saattavat antaa samalle asialle eri merkityksen, koska heidän kulttuurinen kokemuspohjansa on jo lähtökohtaisesti erilainen. Laine (2018) kuvaa merkityksiä subjektiivisen sijaan intersubjektiivisiksi, eli subjekteja yhdistäväksi, koska niillä on yhteisöllinen luonne. Vaikka fenomenologia korostaa yksilön näkökulmaa, ei se pyri vähättelemään yhteisöllistä perspektiiviä. Yhteiskunta ja kulttuuri, jossa kasvamme, vaikuttavat siihen, että yksilöiden väliset merkitysperspektiivit ovat samankaltaisia. (Laine, 2018, s. 31–32.) Tästä huolimatta olemme kaikki yksilöitä. Henkilökohtaiset kokemuksemme ohjaavat sitä, miten katsomme ympäröivää maailmaa ja millaisia tulkintoja siitä teemme. Mielenkiintoista ihmisyydessä onkin myös erilaisuus eikä vain se, mikä on tyypillistä tai millaiseksi kulttuuri ihmisen muovaa (Laine, 2018, s. 32).

4.2 Taiteellinen ja taideperustainen tutkimus

On mielekästä tutkia merkityksiä sellaisista näkökulmista, jotka eivät ole täysin tavanomaisia. Alasuutari (2011) toteaa, ettei normaali arki näyttäydy meille symbolisesti kiinnostavana. Kun kiinnitetään huomio toimintoihin tai objekteihin, joilla on erityistä symboliikkaa, ohjaudumme tutkimaan asioita, joilla on toisinaan moraalinen tai kiistanalainen lataus ja jotka poikkeavat rutinoituneesta arjesta. (Alasuutari, 2011.) Oma tutkimukseni käsittelee alakulttuuria, johon liittyy tiettyjen ihmisten ja ryhmien keskuudessa vahvasti negatiivisia mielikuvia. Vaikka nämä mielikuvat johtuisivat vain ennakkoluuloista tai väärin perustein muodostetuista käsityksistä, voidaan turrifandomiin sanoa kohdistettavan kyseenalaistusta. Taiteellista tutkimusta voidaan hyödyntää nostamaan esille eroavaisuuksiin, monimuotoisuuden ja ennakkoluuloihin liittyviä kokemuksia sekä horjuttamaan stereotypioita (Leavy, 2018, s. 10). On kiinnostavaa tarkastella sitä, miten fandomin jäsenet itse kokevat yhteisönsä ja millaisia merkityksiä he itse antavat harrastukselleen. Kun yhteisön jäsenet pääsevät itse kertomaan kokemuksistaan, voidaan purkaa niitä väärinkäsityksiä, joita yhteisön ulkopuoliset ovat muita reittejä pitkin muodostaneet.

Kuvataidekasvatuksessa merkityksiä pyritään etsimään visuaalisen kulttuurin tuotoksista. Räsänen (2015) toteaa, että merkityksen voidaan katsoa perustuvan sanallisuuteen havaintojen sijaan, mikä asettaa sen helposti vastakkain esteettisen kanssa. Hänen mukaansa esteettiseen kokemukseen painottuvat näkemykset korostavat kokemuksen olevan sitoutunut siihen, millaisia ominaisuuksia teoksella on. Merkityksen puolestaan ajatellaan sijoittuvan teoksen ja katsojan väliin. Koska merkitykset vaihtelevat yksilökohtaisesti, on mahdollista tehdä monenlaisia tulkintoja. (Räsänen, 2015, s. 131.)

Kuvataideopettajan on tärkeää huomioida se, miten erilaisista kokemuspohjista käsin oppilaat ja opiskelijat tulkintoja tekevät. Räsänen (2015) pohtii sitä, miten kulttuurisen kontekstin merkitys voi esteettistä kokemusta korostavilla opettajilla ja teoreetikoilla peittyä taide maailman arvojen taakse. Oppilaiden omaan kontekstiin vaikuttaa kuitenkin kaikki visuaalinen kulttuuri, minkä takia opetuksen olisi hyvä keskittyä tulkitsemaan kriittisesti populaarikulttuuria. Niin sanotun korkeakulttuurin teosten käsittelystä ei silti ole mielekästä luopua täysin, sillä tässä lähestymistavassa keskustelun esteettisestä laadusta ja merkityksistä on

tarkoitus tukea toisiaan. (Räsänen, 2015, s. 132.) Tällaista lähestymistapaa voidaan tukea juuri lähestymällä visuaalista kulttuuria oppilaiden ja opiskelijoiden omien kuvakulttuurien kautta. Merkityksenantojen ja esteettisten kokemusten syntymisen ei tarvitse ajatella olevan ristiriidassa keskenään.

Tutkielmani sisältää piirteitä taideperustaisesta tutkimuksesta. Yksi taideperustaisen tutkimuksen ominaisuuksista on, että käytäntö toimii rinnakkain teorian kanssa, ja tutkimuksessa aiheet sijaitsevat opetuksen, taiteen sekä yhteisöjen välimaastossa (Jokela & Huhmarniemi, 2020, s. 41). Oma tutkimukseni sijoittuu näistä erityisesti taiteen ja yhteisön alueille. Tutkittaessa yhteisöä, ja tässä tapauksessa nimenomaan taiteen alueelle sijoittuvaa yhteisöä, on luonnollista yhdistää teoria taiteen tekemisen kanssa. Taide ja tiede ovat samankaltaisia yrityksessään tutkia, valaista ja representoida näkökulmia ihmisten elämiin sekä niihin sosiaaliin ja luonnollisiin maailmoihin, joiden osana olemme (Leavy, 2018, s. 3). Taiteen kautta voidaan lähestyä eri aiheita sellaisesta näkökulmasta, jota pelkän teorian pohjalta ei olisi mahdollista saavuttaa.

Tutkielmani tekovaiheeseen sisältyy taiteellinen tuotos, jonka kautta ilmennän ja pohdin tutkimuksen tuloksia kuvallisin keinoin. Tarkastelen fursonan muodostumisen taustalla vaikuttavia tekijöitä sekä toteuttamieni haastattelujen että saamani kuvallisen materiaalin avulla. Tekemieni löydösten perusteella luon itselleni oman fursonan ja toteutan siitä visuaalisen kuvauksen eli reference sheetin. Taiteellinen tutkimus antaa tutkijalle luvan luoda merkityksiä kokemuksen kautta (Finley, 2008, s. 72). Uskon, että yhdistämällä tutkimukseni haastattelumateriaaliin kuvallisen tutkimisen aspektin, minun on mahdollista löytää aineistosta merkityksiä, joita en pelkän kirjallisen analyysin perusteella löytäisi. Kuvallisen tekemisen kautta pohdin fursonan luomisen prosessia ja sitä, millaisia tunteita se minussa herättää. Ilmennän tutkimukseni tuloksia kuvallisen tuotoksen kautta, sekä tarkastelen tutkimukseen osallistuneiden ilmaisemia ajatuksia suhteessa omiin, prosessin minussa herättämiin ajatuksiini. Pohja taiteelliselle tuotokselleni muodostuu tutkimukseen osallistuneiden sanallisista ja kuvallisista tavoista esitellä itsensä fursonan muodossa. Tueksi tarkastelen myös Fur Affinity -sivustolta löytämiäni visuaalisia kuvauksia fursonista.

En esittele tutkielmani yhteydessä valmista taiteellista tuotostani. Tutkimusta tehdessäni on selvinnyt, että anonymiteetillä on olennainen rooli turrifandomissa. Tästä kerron tarkemmin tulosluvun 8 alaluvussa 8.3, Anonymiteetti. Yleisellä tasolla fursonan voidaan katsoa suojaavan tekijänsä identiteettiä erityisesti turrifandomin ulkopuolisilta henkilöiltä. Koska

anonymiteetti on niin olennainen tekijä turrifandomissa, ei olisi mielestäni tarkoituksenmukaista tai sopivaa esitellä omalla nimellä toteutetun työn yhteydessä hahmoa, jonka tarkoituksena on myös suojata tekijänsä identiteettiä. Pyrin tällä tavoin kunnioittamaan turrifandomia ja sen jäseniä. Liitän tutkielmaani kuitenkin esimerkin siitä, miltä toteuttamani taiteellinen tuotos, eli reference sheet, voi yksinkertaistetussa muodossa näyttää. Esimerkkikuvaan valittu hahmo ei ole millään tavalla yhteydessä toteuttamaani fursonaan. Esimerkkikuva on nähtävissä taustoitusluvun 2 yhteydessä.

Leavy kuvailee taideperustaisen tutkimuksen menetelmiä metodologisiksi työkaluiksi, joita tutkijat voivat monitieteellisesti hyödyntää missä tahansa tutkimuksensa vaiheessa esimerkiksi ongelman asettelussa, datan tai sisällön tuotannossa, analyysissä, tulkinnessa tai tulosten esittelyssä (Leavy, 2018, s. 4). Ilmentäessäni tutkimukseni tuloksia taiteellisen tuotoksen kautta hyödynnän taideperustaisen tutkimuksen menetelmiä omassa tutkielmassani. En kuitenkaan levitä näiden menetelmien käyttöä tutkimuksessani laajemmalle alueelle.

Luovimme tietämisen ympärillä monimutkaisessa maailmassa, jossa ihmiset oppivat ymmärtämään elämää ja sitä, mitä on olla ihminen, tavoilla, jotka voivat olla sekä tieteellisiä että taiteellisia (Rolling, 2010, s. 103). Ymmärtämisen tapoja voi maailmassa olla mahdollisesti yhtä monia kuin on ihmisiäkin – kaikkien kokemus elämästä on hieman erilainen. On siis tavallaan luonnollista ajatella, että myös sitä, millaisen tiedon esittämisen koemme niin sanotusti oikeaksi, voisi olla hyvä kyseenalaistaa. Rolling (2010) mukailee Cahnmann-Tayloria todetessaan, että taideperustaisten metodologioiden avulla hämärretään taiteen ja tieteen välisiä rajoja. Ne ovat todennetusti omiaan muovaamaan, murentamaan ja muuttamaan tieteen kvalitatiivinen-kvantitatiivinen-rajantekoa (Rolling, 2010, s. 104). Taideperustaisen tutkimuksen avulla voidaankin pyrkiä muuttamaan käsitystä siitä, millä tavoin tietoa on hyväksyttävää esittää.

Leavyn (2018) mukaan tiedeyhteisössä on eriäviä mielipiteitä siitä, onko taideperustainen tutkimus paradigma. Joidenkin mielestä taideperustainen tutkimus on laadullisen tutkimuksen sisälle lukeutuva metodologinen haara, kun taas jotkut ovat vahvasti sitä mieltä, että se on oma paradigmansa. Hän itse erottaa taideperustaisen tutkimuksen itsenäiseksi paradigmatukseen sen laadullisesta tutkimuksesta erottavan menetelmä- ja teoriapohjan perusteella. (Leavy, 2018, s. 4–5.) Vaikka hyödynnän tutkimuksen tekemisessä taiteellista menetelmää, tutkimusprosessini painottuu laadullisen tutkimuksen menetelmiin. Koenkin taideperustaisen tutkimuksen erillisen menetelmän sijaan enemmänkin lähestymistavaksi, jonka avulla

voin ilmentää tutkimukseni tuloksia monimuotoisemmin ja oppia ymmärtämään tutkimaani ilmiötä syvemmin.

5 Tutkimuksen toteutus

Tässä luvussa käsittelen tutkimukseni toteutusta. Kerron, mistä aineistoni muodostuu ja miten se on kerätty. Avaan haastattelua aineistonkeruumenetelmänä ja tarkennan teemahaastattelun käsitettä. Kerron kuvallisesta aineistosta, jota olen hyödyntänyt taiteellisen tuotokseni toteuttamisessa. Lopuksi pohdin myös tutkimuksen tekemistä ohjaavia eettisiä periaatteita.

5.2 Aineiston keruu ja analyysi

Keräsin aineistoni teemahaastattelujen muodossa marraskuussa 2022. Haastatteluja toteutin yhteensä neljä yksilöhaastatteluina – kaksi kasvotusten paikan päällä ja kaksi etäyhteyksin puhelimen välityksellä. Haastatteluja varten lähettämäni tutkimuskutsu, jossa avaan tutkielman aihetta, sekä haastattelukysymykset löytyvät liitteistä 1 ja 2. Haastattelut koostuivat 13 avoimesta pääkysymyksestä sekä kuudesta muutamaaan kysymykseen liittyvästä jatkokysymyksestä. Ensimmäisellä kolmella pääkysymyksellä kartoitin haastateltavien taustaa turriharrastukseen liittyen sekä heidän käsityksiään fursonan määritelmästä. Loput 10 pääkysymystä keskittyivät haastateltavan oman fursonan ja sen muodostumisen ympärille. Haastattelukysymykset olivat avoimia, jotta haastateltavilla olisi halutessaan mahdollisuus ohjata keskustelua. Kaikkien haastattelujen kohdalla päädyin kyselemään myös haastattelurungosta poikkeavia jatkokysymyksiä kohdissa, joissa ilmeni mielenkiintoisia asiahaaroja keskustelujen aikana. Äänitin haastattelut kahdelle nauhurille, ja syntyneet äänitteet litteroin tekstimuotoon analysointia varten.

Aluksi jännitin kovasti sitä, tulisinko ylipäättään löytämään tutkimukseeni halukkaita osallistujia. Minulla oli käsitys siitä, että aihe on joillekin arka ja osa turriyhteisön jäsenistä halua säilyttää anonymiteettinsä täysin yhteisön ulkopuolella. Yllätyin positiivisesti, kun

hakemani osallistujat löytyivätkin lopulta melko helposti. Kaksi haastateltavaa löysin osallistumalla tapahtumaan, jossa kysyin heidän kiinnostustaan osallistumiseen kasvotusten. Kolmas haastateltava löytyi toisen haastateltavan kautta, ja neljäs puolestaan ilmoittautui minulle itse vapaaehtoiseksi muita reittejä pitkin. Tapasin kaikki haastateltavat kasvotusten ennen varsinaisten haastattelujen järjestämistä.

Haastattelumenetelmä kohdistuu tietoisuuteen, ajatteluun ja niiden sisältöihin (Puusa, 2020). Tutkimuksessani pyrin selvittämään osallistujien henkilökohtaisia ajatuksia fursonaan liittyen. Valitsin haastattelun aineistonkeruumenetelmäksi siksi, että se soveltuu hyvin yksilön ajattelun kartoittamiseen. Vuoropuhelullisesti etenevä haastattelu voi tuoda esille sellaisia asioita ja ajatuksia, joita esimerkiksi pelkästään samasta aiheesta kirjoittamalla ei ilmenisi. Tutkijan on mahdollista pyytää haastateltavaa tarkentamaan jotain sanomaansa tai esittää jatkokysymyksiä aiheesta tarpeen mukaan.

Eskolan ja kollegoiden (2018) mukaan haastattelu ei ole sama asia kuin tavallinen spontaani keskustelu, sillä aloitteen sen toteuttamiselle tekee tutkija, jonka tavoitteena on kerätä tietoa valitusta aiheesta. Yleensä haastattelu lisäksi nauhoitetaan. Haastattelutilanteessa tutkija ja haastateltava ovat lähtökohtaisesti hieman epätasa-arvoisessa asemassa keskenään, sillä aselema luo osapuolten välille molemminpuolisen valtasuhteen. (Eskola ym., 2018.) Tutkijan on pysyttävä tietoisena siitä, ettei hän haastattelua tehdessään vahingossa yritä laittaa sanoja haastateltavan suuhun. Pääpuheenvuoron tulisi olla haastateltavalla, kun taas tutkijan tulisi toimia keskustelun edistäjänä.

Tutkijan pitää tehdä päätös siitä, millä tavoin hän kohtaa haastatteluun osallistuvan henkilön ja paljonko hän on valmis antamaan itsestään haastattellessaan (Eskola ym., 2018). Nämä päätökset vaikuttavat haastattelutilanteen tunnelmaan. Se, että tutkija osallistuu keskusteluun itse ja reagoi haastateltavan puheisiin, voi tehdä haastattelutilanteesta rennomman. Jos tutkija taas pysyttelee itse kauempana keskustelusta ja pyrkii lähinnä kuuntelemaan haastateltavaa kysymysten lomassa, voi tilanne tuntua huomattavasti virallisemmältä. Kumpikaan lähestymistapa tuskin on toista huonompi, mutta vastausten sävy luultavasti poikkeaa toisistaan. Tärkeää onkin, että haastattelumenetelmän valitseva tutkija hyväksyy sen tilanteisuuden sekä vuorovaikutuksellisuuden, ja huomioi tämän aineistonsa muodostumisen osana (Eskola ym., 2018). Itse pyrin luomaan haastattelutilanteisiin mahdollisimman rennon ilmapiiirin. Reagoisin siihen, mitä haastateltavat sanoivat, jotta tilanne tuntuisi keskustelunomaiselta, ja jotta jatkokysymysten esittäminen tarvittaessa olisi luontevaa. Pidin kuitenkin

reaktioni lyhyinä ja keskityin kuuntelemaan sitä, mitä haastateltavilla itsellään oli sanottavana, jotten ohjailisi heidän ajatuksiaan.

Aineiston keruu haastattelujen avulla tarjoaa tutkimukseen osallistuneiden omakohtaisen tulkinnan tutkittavasta aiheesta. Tällaisten näkemysten pohjalta tehtävä analyysi tuo tuloksiin jälleen uuden subjektiivisuuden tason tutkijan aineistosta tekemien tulkintojen kautta. (Puusa, 2020.) Haastattelumenetelmää käyttävän tutkijan on oltava tarkkana siinä, millä tavoin hän ilmaisee tutkimuksensa tuloksia. On pidettävä mielessä, että tutkimustulokset eivät välttämättä ole laajasti yleistettävissä sellaisiin henkilöihin, jotka eivät ottaneet osaa tutkimukseen. Haastattelujen pohjalta tehdyillä tulkinnoilla voidaan kuitenkin tarjota näkymiä erilaisiin kokemuksiin ja käsityksiin, joita yksilöillä voi tutkittavasta aiheesta olla.

Teemahaastattelua varten tutkijan tulee selvittää tutkittavasta asiasta sellaiset tekijät, jotka ovat sen ymmärtämisen kannalta olennaisia (Puusa, 2020). Turrifandomia tutkittaessa olennaista on ottaa selvää sen sisällä käytetystä termistöstä ja siitä, mitkä ovat fandomin yleiset piirteet. Ilman näitä taustatietoja tutkijan olisi käytännössä mahdotonta muodostaa haastattelukysymyksiä. Tutkijalla ei tarvitse välttämättä olla henkilökohtaista kokemusta tutkittavasta aiheesta, mutta hänen on ymmärrettävä sitä tarpeeksi hyvin voidakseen toteuttaa onnistuneen haastattelun. Itse koin aiemman tietouteni aiheesta todella hyödylliseksi tutkimukseni toteuttamisen kannalta.

Teemahaastattelussa tutkija päättää joitain lähtökohtia haastattelulleen etukäteen voidakseen ohjailia haastattelun kulkua kontrolloimatta sitä kuitenkaan täysin. Haastattelu rakentuu valmiiksi valituista teemoista ja niihin liittyvistä tarkentavista kysymyksistä. (Puusa, 2020.) Muotoilin haastattelukysymykset niin, että ne käsittelivät kahta teemaa: ensimmäinen haastateltavan turriharrastuksen taustaa sekä toinen hänen fursonaansa. Koska fursona on niin vahvasti turriharrastukseen sitoutuva ilmiö, oli mielestäni olennaista kartoittaa aluksi haastateltavan suhdetta harrastukseensa yleisellä tasolla. Tämän jälkeen voitiin sukeltaa syvemälle henkilön oman fursonan maailmaan ja sen herättämiin ajatuksiin.

Vaikka teemat valitaan haastattelua varten valmiiksi, ei tarkoitus ole käsitellä esitettyjä kysymyksiä tiukan johdonmukaisesti, sillä teemahaastattelun luonteeseen kuuluu joustavuus. Tutkimukseen osallistuvaa on tarkoitus kannustaa keskustelemaan aiheesta hyvin vapaasti. (Puusa, 2020.) Haastatteluja tehdessäni huomasin, että haastateltavasta riippuen keskustelu saattoi polveilla monin eri tavoin. Yksikään haastattelu ei ollut toisen kanssa täysin samanlainen, vaikka haastattelurunkoon en muutoksia niiden välillä tehnytäkään. Haastateltavilla

oli vapaus tulkita kysymyksiä haluamallaan tavalla, mikä ohjasi keskustelua toisinaan vaihtelemaan suuntiin. Tämä tarjosi mahdollisuuden tarttua eri haastateltavien kohdalla sellaisiin huomioihin, joita muiden kohdalla ei välttämättä ollut ilmennyt.

Kuvallisen tuotokseni toteuttamiseen tarvitsin sekä sanallista että kuvallista materiaalia. Koska tutkimukseen osallistui vain neljä henkilöä, eivätkä heistä kaikki esitelleet kuvallista materiaalia fursonastaan, tarkastelin myös turrिताiteelle omistetulle Fur Affinity -sivustolle ladattua kuvamateriaalia. Sivusto on julkinen, ja osaa sen sisällöstä on mahdollista päästä tarkastelemaan myös rekisteröitymättömänä käyttäjänä. Muu toiminta sivustolla vaatii rekisteröitymisen. Sivuston käyttäjät voivat halutessaan piilottaa esimerkiksi sivustolle lataamansa kuvamateriaalin sellaisilta käyttäjiltä, jotka eivät ole rekisteröityneet. Kaikki Fur Affinity -sivustolta tarkastelemani kuvamateriaali oli rekisteröitymättömille käyttäjille näkyvissä ja täten julkisesti saatavilla.

Tarkastelin yhteensä noin kymmentä eri käyttäjien lataamaa kuvaa fursonastaan. Tarkasteluni tuloksia käsittelem tarkemmin luvussa 6. Kuvista pyrin löytämään sellaiset fursonasta esitetyt piirteet, jotka toistuivat useiden kuvien kesken. Niiden ja haastateltavien tarjoaman kuvamateriaalin perusteella määrittelin itselleni informaation, joka omasta fursonasta on yleisesti tapana esittää. Tutkin sekä haastateltavilta saamiani että Fur Affinity -sivustolta löytämiäni kuvia myös fursonan muodostumiseen liittyvien tekijöiden näkökulmasta. Taiteellisen tuotokseni, eli oman fursonan luomisen tueksi, pyrin selvittämään, miten oma fursona muodostetaan ja mitkä tekijät sen muodostumiseen vaikuttavat.

Aineiston analyysissä hyödynnän laadullisia menetelmiä. Pääosin käytän analyysimenetelmänä teemoittelua. Moilasan ja Rähän (2018) mukaan tutkija pyrkii teemoittelemalla löytämään aineistonsa ydinmerkitykset. Teksti pelkistetään teemoiksi, jotta sen seasta voidaan löytää olennaiset asiat. Moilanen ja Rähä toteavat, että tutkija voi muodostaa kysymyksensä sellaisiksi, että teemat ovat esillä jo niissä, jolloin tehtävänä ei ole etsiä teemoja aineistosta. Näin toimittaessa olennaista on keskittyä tutkimukseen osallistuneiden kertomuksiin, joista tutkija etsii heidän antamiaan merkityksiä. (Moilanen & Rähä, 2018, s. 60.) Koen, että teemoittelu toimii aineistoni analyysimenetelmänä hyvin, koska pyrin etsimään aineistosta nimenomaan haastateltavien fursonalle antamia merkityksiä.

Turrifandom on Suomessa käytännössä täysin tutkimaton alakulttuuri, eikä tietoa siihen liittyen ole laajasti saatavilla. Tutkittaessa tiettyyn alakulttuuriin kuuluvia henkilöitä ja heidän henkilökohtaisia ajatuksiaan aiheesta, on olennaista antaa heidän omille kokemuksilleen

suurin painoarvo. Turrifandom pohjautuu vahvasti antropomorfisista eläinhahmoista tehtyyn kuvalliseen sisältöön, jota olen itsekin toteuttanut enemmän tai vähemmän aktiivisesti elämäni aikana. Tästä syystä koen tarpeelliseksi peilata haastatteluaineistosta löytyneitä teemoja myös omaan kokemukseeni.

5.3 Tutkimuksen eettiset periaatteet

Tutkimuseetiikasta huolehtiakseni olen tarkastellut Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) hyviä tieteellisiä käytäntöjä käsittelevää ohjetta (ks. Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2023). Tutkimukseeni osallistuneet suhtautuivat tutkimuksen tekemiseen ja aihevalintaani positiivisesti. Mielestäni on tutkimuseettisesti tärkeää, ettei tutkimuksen tekeminen herätä osallistujissa negatiivisia tunteita, kun tutkittavana on jokin tietty ryhmä tai sen jäsenet. Haastattelu yhteydessä voidaan pohtia sitä, keiden etuja sillä ajetaan, ja voivatko haastateltavat saada osallistumisestaan jotain muutakin kuin tieteen auttamisesta syntyvää hyvää mieltä (Eskola ym., 2018).

Haastatteluun osallistuneet ilmaisivat ilokseni kiinnostuksensa tutkimustuloksia kohtaan. Eräs haastateltavista mainitsikin sen, miten hän odottaa mielenkiinnolla sitä, mitä muut ovat vastanneet. Turrifandomiin mahtuu monenlaista osallistujaa, eikä koskaan voi tietää tarkkaan, miten eri tavalla muut näkevät tai kokevat jonkin asian. Aihe on selvästi siis myös sellainen, joka kiinnostaa myös fandomin jäseniä itsejään. Haastattelukysymysten joukossa oli useampi sellainen kysymys, joita vastaajat eivät itsekään olleet ennen miettineet. Tutkimukseen osallistuminen saattoi siis antaa myös osallistujille uutta näkökulmaa harrastukseensa ja sen taustalla vaikuttaviin tekijöihin. Lupasin lähettää valmiin tutkielmani tutkimukseen osallistuneille.

Olen lähestynyt tutkielmassani aihetta, joka on minulle ennestään jossain määrin tuttu. Aikaisemmat näkökulmani aiheeseen ovat muodostuneet omien kokemusteni kautta. Positioni tutkijana turrifandomin äärellä on minulle kuitenkin täysin uusi. Turrifandom näyttäytyi minulle hyvin vastaanottavaisena ja ystävällisenä, sillä minutkin tarjouduttiin ottamaan yhteisön sisäisiin ryhmiin mukaan. Asiaan saattoi vaikuttaa se, että ilmaisin osalle haastateltavista

avoimesti olevani kiinnostunut turrisisällöstä ja tuottaneeni sitä joskus itsekin. Kerroin myös sen, etten tästä huolimatta ollut varsinaisesti koskaan osallistunut suuremmin turriyhteisön toimintaan. En halunnut piilotella näitä faktoja osallistujilta, mutten myöskään lähestynyt aihetta niiden kautta. Koin joka tapauksessa halutessani olevani tervetullut yhteisön toimintaan mukaan.

Hakiessani osallistujia tutkimukseeni halusin varmistaa sen, että mahdolliset osallistajat tuntevat olonsa turvalliseksi. Kerroin jokaiselle potentiaaliselle osallistujalle ennen heiltä saamaani suostumusta, että käsittelen kaiken keräämäni aineiston anonymisti, eikä osallistujia voi lopullisesta tutkielmasta tunnistaa. Lähetin sähköisen tutkimuskutsun (ks. liite 1), jossa selvensin tutkimustani ja sen toteuttamista myös niille osallistujille, jotka olivat kasvokkain ilmaisseet olevansa halukkaita osallistumaan. Samalla minun oli mahdollista saada osallistujilta myös kirjallinen suostumus sähköpostin välityksellä. Koska turrifandomissa henkilön voi tunnistaa myös fursonansa perusteella, olen pitänyt huolen siitä, etten paljasta tutkimukseeni osallistuneiden fursonista mitään sellaista informaatiota, josta ne voitaisiin tunnistaa. Selkeyden ja osallistujien anonymiteetin säilyttämisen vuoksi viittaan jatkossa tutkimukseeni osallistuneihin henkilöihin ”haastateltavina”.

6 Fursonan muodostuminen

Tässä luvussa teen näkyväksi fursonan muodostumisen prosessia. Tutkimuksessani halusin selvittää fursonan merkitysten lisäksi sitä, mitkä tekijät vaikuttavat fursonan muodostumisen taustalla. Näiden tekijöiden selvittämisellä oli olennainen merkitys tutkimukseni taideperustaisen osuuden toteuttamisessa eli oman fursonan luomisessa. Taiteellisen työskentelyni tuksi tarkastelin keräämääni haastattelu- sekä Fur Affinity -sivustolta löytämäni kuvallista aineistoa fursonan muodostumiseen vaikuttavien tekijöiden näkökulmasta. Esittelen selvittämäni tekijät näyttääkseni sen, miten taiteellinen tuotokseni on muodostunut. En kuitenkaan käsittele tässä luvussa tutkimuksen varsinaisia tuloksia. Ilmiönä fursonan luominen on yksi turrifandomin tunnistettavimmista ja universaaleimmista piirteistä. Luomalla oman fursonan pyrin saavuttamaan syvemmän ymmärryksen turrifandomista ja fursonan merkityksestä tekijälleen. Peilaan tulosluvuissa 7 ja 8 taiteellisen prosessini aikana syntyneitä ajatuksiani haastateltavien ilmaisemiin ajatuksiin.

6.1 Ulkonäköpiirteet

Omaa fursonaa kuvaamaan toteutetaan usein kuvallinen reference sheet, josta haastateltavat käyttivät suomeksi puhekielistä termiä ”reffi”. Tutkimukseni taideperustaisen osuuden lopputulos tulee olemaan reffi luomastani fursonasta. Yksi haastateltavista esitteli omasta fursonastaan itse piirtämänsä reffiä. Siinä hahmo oli kuvattu useasta eri kuvakulmasta, jotta sen olennaiset yksityiskohdat kuten väritys olisi mahdollista nähdä joka puolelta. Haastateltava oli kuvannut reffiin myös hahmonsa kasvoja eri ilmeillä. Internetissä löytämisiä reffeissä oli toisinaan myös vähän tekstiä esimerkiksi kuvaamassa hahmon luonteenpiirteitä tai muita ominaisuuksia, jotka eivät kuvallisesta tuotoksesta olleet nähtävissä. Lisäksi niissä oli joskus fursonalle kuuluvia asusteita, asukokonaisuuksia, tavaroita tai muuta vastaavaa.

Reffissä esitettyyn informaatioon näytti vaikuttavan esimerkiksi se, mihin tarkoitukseen se on luotu. Esimerkiksi fursuitten tekoa varten toteutetussa reffissä oleva informaatio saattoi sisältää yksityiskohtia, jotka olisivat puvun tekemisen kannalta olennaisia, kun taas hahmon ulkonäön kannalta epäolennainen informaatio saattoi puuttua kokonaan.

Fursonan muodostumisessa ensimmäinen vaihe on haastattelujen perusteella usein eläinlajin valitseminen. Hahmon muiden fyysisten ominaisuuksien suunnittelua helpottaa, kun tietää, mihin eläinlajiin hahmonsa haluaa pohjata. Tutkimukseen osallistuneista kahdella oli teknisesti samaa lajia edustava fursona, vaikka toisen heistä fursona perustui eläinlajin lisäksi myös myyttiseen olentoon. Muiden osallistujien fursonat olivat eri lajia. Yhden osallistujan fursonassa oli eläimellisten piirteiden lisäksi myös robotiikkaelementtejä. Yksi osallistujista mainitsi myös omistavansa kaksi fursonaa, joiden lajit poikkesivat toisistaan.

Haastattelujen perusteella voidaan havaita, että fursonan lajin valitsemiseen ei päde minikäänlaisia tiukkoja sääntöjä. Hahmo voi olla lajiltaan täysin olemassa olevaan eläimeen perustuva, mutta halutessaan sen voi muodostaa myös käyttäen pohjana esimerkiksi taruolentoja tai tieteisfiktion elementtejä. Fur Affinity -sivustolta löytämästäni kuvamateriaalista päätellen hahmo voi olla myös yhdistelmä useampaa oikeaa tai kuviteltua eläinlajia, tai niiden sekoitus. Olennaisinta vaikuttaisi olevan se, että fursonasta on tunnistettavissa jonkinlainen antropomorfinen eläimellinen laji.

Haastateltavista kolme oli perustanut fursonansa lajin valitsemisen pääosin sille, että he pitivät kyseisestä eläinlajista. Yksi heistä mainitsi tehneensä valinnan lempieläimensä perusteella. Fursonan lajin valintaan voi vaikuttaa myös jostain jo olemassa olevasta hahmosta tai muusta kiinnostavasta konseptista saatu inspiraatio. Eräs haastateltavista kertoi pitävänsä kovasti etenkin yhdestä tunnetusta animaatioeläinhahmosta, ja saaneensa innoituksen fursonansa lajin valitsemiseen kyseisen hahmon ulkonäköpiirteistä. Toinen haastateltava taas kuvaili olevansa kiinnostunut erään maan kulttuurista, ja ottaneensa siitä kevyesti vaikutteita tiettyihin fursonansa ulkonäköpiirteisiin. Haastateltavat ajattelivat, että lajin valintaan voi vaikuttaa lisäksi se, että kokee jonkun eläimen edustavan itseään hyvin tai kokee eläimeen liitettävän symboliikan sopivan myös itseensä.

Yksi olennainen fursonan väritykseen ja kuviointiin vaikuttava tekijä on haastattelujen perusteella tekijän omat mieltymykset. Värityksessä saattaa näkyä tekijän lempivärejä tai värejä, jotka muuten vain miellyttävät tekijän silmää. Hahmon kuviointi voi sisältää

esimerkiksi symboleja, jotka merkitsevät tekijälleen jotain. Kuviointi ja väritys voivat myös kuvata tekijäänsä miellyttäviä esteettisiä piirteitä ilman sen suurempaa merkitystä.

Toinen fursonan ulkonäköön olennaisesti vaikuttava tekijä voi olla valitun eläinlajin luonnollisen ulkonäön antama inspiraatio. Tämä näkyi sekä haastateltavien minulle esittelemässä että Fur Affinity -sivustolta löytämässäni kuvamateriaalissa. Jos fursonan lajiksi on valittu esimerkiksi jaguaari, voi sen kuvioinnissa olla jaguaarille ominaisia täpliä. Fursonan väripaletti voi olla luonnollinen tai epäluonnollinen tekijästään riippuen. Kahden haastateltavan fursonan väritys oli pääosin valitun eläinlajin luonnollista väripalettia mukaileva. Kahden muun haastateltavan fursona oli väritykseltään epäluonnollinen, eikä mukailut suuresti alkuperäisen eläinlajin piirteitä. Epäluonnolliseen väripalettiin voi kuulua käytännössä mitä tahansa värejä – jos eläinlajiksi on valittu esimerkiksi jääkarhu, voisi sen turkki ollakin luonnollisesta valkoisesta poiketen vaaleanpunainen. Eräs haastateltavista totesi eläinlajin luonnollisesta värityksestä ja kuvioinnista poikkeamisen voivan vaikuttaa sen tunnistettavuuteen. Hänen fursonaansa oli useampaan otteeseen luultu jonkin toisen eläinlajin edustajaksi, koska sen ulkonäköpiirteet poikkesivat niin suuresti lajin luonnollisista piirteistä.

Fursonan ulkonäköön voi aineiston perusteella vaikuttaa myös sen tekijän fyysinen ulkomuoto. Jotkut valitsevat liittää fursonaansa sellaisia ulkonäköpiirteitä, joita heillä on itselläänkin. Haastateltavat mainitsivat siirtäneensä fursonaansa itsestään esimerkiksi erilaisia pitämiään asusteita sekä pukeutumis- tai hiustyylin. Fur Affinity -sivustolta löytyvästä kuvamateriaalista päätellen myös erilaiset korut ja lävistykset ovat yleinen yksityiskohta, joka mielellään lisätään itsestä inspiroituneena omaan fursonaan.

Aineistosta selvisi, ettei fursonan ulkomuoto ole muuttumaton. Jokaisen haastateltavan fursonassa oli tapahtunut muutoksia vuosien varrella. Muutokset liittyivät usein omassa itsessä tapahtuneisiin fyysisiin muutoksiin tai omien mielenkiinnonkohteiden muuttumiseen. Esimerkiksi jos oma hiusten väri vaihtui, saatettiin muutosta haluta kuvata myös fursonassa. Ulkonäön muokkaamisen ei kuitenkaan tarvitse liittyä itsessä näkyviin muutoksiin, sillä haastateltavat olivat muuttaneet fursonansa ulkonäköä myös pelkästään esteettisistä syistä. Fursonaan voidaan lisätä tai siitä voidaan poistaa ominaisuuksia sen mukaan, mikä omaa silmää milloinkin eniten miellyttää. Tämä ilmiö näkyi myös Fur Affinity -sivustolla, jolle oman fursonan reffistä oli toisinaan julkaistu vuosien varrella useita versioita, joissa jokin hahmon ulkonäköpiirteistä oli muuttunut.

Kaksi haastateltavista oli luonut yhden tai useamman uuden fursonan, jonka eläinlaji poikesi edellisestä. Yksi haastateltavista oli haastattelujen aikaan parhaillaan suunnittelemassa tekevänsä uuden fursonan vanhan tilalle. Vanhan fursonan hylkääminen ei kuitenkaan tarkoittanut sitä, että koko hahmo päätyi hylätyksi. Sen mainittiin voivan jäädä olemaan olemassa itsestä erillisenä hahmona, jota tekijä ei enää käytä kuvastamaan itseään turrifandomissa.

Fursonan ulkonäköpiirteisiin voi vaikuttaa myös tekijän fursuit-harrastus. Yksi haastateltavista kertoi saaneensa motivaation fursonan uudistamiselle siitä, että hän halusi toteuttaa tietynlaisen fursuitin. Realistisuuteen tähtäävä pukusuunnitelma vaati myös fursonan piirteiden muuttamista edustamaansa eläinlajia realistisemmin kuvaaviksi. Eräs haastateltavista ei harrastanut itse fursuit-pukujen tekemistä, mutta oli tilannut fursuitin toiselta tekijältä. Tällöin hahmon ulkonäköön oli pitänyt tehdä muutoksia puvun tekijän tarjoamien ehdotusten mukaisesti.

6.2 Luonteenpiirteet

Fursonan suunnitteluun kuuluu usein myös sen olennaisimpien luonteenpiirteiden päättäminen. Hahmon käyttötarkoituksesta ja tekijän mieltymyksistä riippuen myös sen luonnetta voi kuvata lyhyesti esimerkiksi hahmosta toteutetussa reference sheetissä. Fursonansa luonteesta puhuivat ne haastateltavista, jotka kokivat hahmonsa olevan myös ainakin osittain kuvaus itsestään. Vain yksi osallistujista kuvaili luoneensa fursonansa alun perinkin itsestään täysin irralliseksi hahmoksi, mutta joka on kuitenkin luotu piirteiltään itseä miellyttäväksi.

Haastatteluun osallistuneet kuvailivat fursonansa muodostumiseen vaikuttavan sen, millaisena he haluaisivat itse tulla nähdyksi. Hahmolle saatettiin valita luonteenpiirteitä, joita itse arvostaa tai jollaisia toivoisi itsellä olevan. Fursonan luonteen ei tästä päätellen tarvitse olla täysin realistinen kuvaus omasta luonteesta. Tekijällä on vapaus päättää hahmonsa luonteenpiirteet haluamansalaisiksi ilman tiukkoja raameja siitä, kuinka tarkasti sen pitäisi kuvastaa häntä itseään.

Luonteenpiirteiden siirtäminen itsestä omaan fursonaan oli kuitenkin yleistä haastatteluun osallistuneiden keskuudessa. Tämä voidaan päätellä siitä, että kolme neljästä haastateltavasta kuvaili luoneensa hahmonsa kuvastamaan itseään joko täysin tai edes osittain. Fursonan luonteenpiirteet oli mahdollista myös muodostaa oman luonteen pohjalta omia piirteitä korostaen.

Omien ajatusten, mieltymysten ja luonteenpiirteiden kehittyminen vuosien varrella voi vaikuttaa fursonan muodostumiseen. Itselleen uutta fursonaa suunnitteleva haastateltava koki, ettei vanha hahmo enää kuvastanut häntä tarpeeksi hyvin, ja hahmo oli siksi alkanut tuntua hänestä irralliselta. Vanha hahmo oli tarkoitus säilyttää fursona-termistä erillisenä hahmona omine tarinoineen. Jos fursona on alun perin suunniteltu kuvastamaan itseä, voi oman itsen kehittyminen hahmosta poikkeavaan suuntaan saada aikaan tarpeen uuden fursonan luomiselle. Vanha hahmo on saattanut kehittyä tekijänsä mielessä niin vahvasti omakseen, ettei sitä haluta enää lähteä muokkaamaan itsen kaltaiseksi, vaan siihen tarkoitukseen luodaan mieluummin kokonaan uusi hahmo.

Fur Affinity -sivustolta löytyvän kuvamateriaalin perusteella turrifandomiin kuuluva henkilö saattoi luoda itselleen useamman fursonan kuvastamaan eri puolia luonteestaan. Yksi fursona saattoi esimerkiksi olla luonteeltaan rauhallinen, ujo ja vetäytyvä, kun toinen taas räväkkä, vauhdikas ja rämöpäinen. Samaan tapaan kuin ihmiset ottavat eri rooleja erilaisissa tilanteissa ja riippuen siitä, millaisessa seurassa ollaan, voidaan fursonia luoda useampi kuvastamaan näitä eri tilanteissa esiintyviä rooleja.

Fursonan luonteenpiirteisiin voi vaikuttaa myös se, millaista käyttötarkoitusta varten se on luotu. Tämä on nähtävissä Fur Affinity -sivustolla siinä, että jotkut kertoivat luoneensa tietyn fursonan esimerkiksi tehdäkseen taidetta, jonka kautta he voivat purkaa tunteitaan. Omaan iloisia luonteenpiirteitä omaavaa fursonaa ei välttämättä haluttu käyttää piirroksissa, jotka käsittelivät vaikkapa surua tai muita negatiivisia tunteita.

7 Henkilökohtaiset merkitykset

Tutkimuksessa selvisi, että fursonalla on tekijälleen vahvasti henkilökohtaisia merkityksiä. Oman fursonan luominen on yksi turrifandomin omaleimaisimmista piirteistä. Planten ja kollegoiden (2016, s. 51) määritelmä fursonasta antropomorfisen eläinhahmon muotoon luotuna itsen kuvauksena viittaa jo lähtökohtaisesti siihen, että fursonalla olisi vähintään jonkinasteinen henkilökohtainen liitos tekijäänsä. Tässä luvussa esittelen fursonan henkilökohtaisuuteen liittyviä merkityksiä tarkemmin. Annetuista henkilökohtaisista merkityksistä muodostin kaksi teemaa: itseilmaisu sekä identiteetti.

7.1 Itseilmaisu

Fursonalla voidaan havaita olevan itseilmaisullisia merkityksiä. Omasta turriharrastuksesta voi viestiä muille joko suoraan tai epäsuoraan symbolein esimerkiksi siihen liittyvän kuvaston kautta. Eräs haastateltavista kertoi laittaneensa joihinkin henkilökohtaisiin tavaroihinsa tarroja, joista osa on selkeästi liitettävissä turrikuvastoon, kun taas osa on lähinnä turriyhteisön jäsenten tunnistettavissa. Se, haluaako yksilö ulkopuolisten tietävän hänen kuuluvan turrifandomiin, on henkilökohtainen asia. Neljästä haastateltavasta kaksi kertoi, etteivät he mielellään halua tulla julkisesti leimatuksi turreiksi. Kaksi puolestaan sanoi, etteivät he pyri erityisemmin peittämään asiaa, mutta eivät myöskään yleensä itse ota sitä puheeksi. Oman turri-identiteetin piilottamisen ulkopuolisilta kerrottiin liittyvän turreihin yhdistettäviin negatiivisiin ennakkoluuloihin ja mielikuviin.

Eräs haastateltavista kertoi tarkemmin olleensa jo lapsena kiinnostunut antropomorfisia eläinhahmoja sisältävästä kuvastosta. Eläinhahmoja sisältävät sarjakuvat ja animaatiot kuten Karvinen ja Looney Tunes toimivat innoittajina oman taiteen ja sarjakuvien tekemiselle. Oma kokemukseni on samanlainen, sillä lapsuudessa eläimiä sisältävät tarinat ja kuvastot

olivat mielestäni paljon innostavampia kuin ihmisiä sisältävät. Haastateltava totesi eläinhahmoisen kuvauksen itsestään muodostuneen tavallaan jo pitkään ennen kuin hän edes tiesi termiä ”fursona”. Turrifandomin löydyttyä oma fursona muokkautui vahvemmin sellaiseksi kuin se yleensä fandomissa esitetään.

Osallisuutta turrifandomiin kuvailtiin samankaltaisesti harrastuksena kuin mitä tahansa muutakin harrastustoimintaa. Se, että kutsuu itseään turriksi, voi olla fandomiin kuuluvalla henkilölle samankaltainen asia kuin vaikkapa jalkapalloa harrastavalle jalkapalloilijaksi tai kitaransoittoa harrastavalle kitaristiksi itseään kutsuminen. Termi kertoo osallisuudesta kyseiseen harrastukseen ja helpottaa sen viestimistä myös muille.

Turriharrastukseen sisältyy haastateltavien mukaan laajasti eri osa-alueita, joiden kautta siihen on mahdollista yhdistää muita omia mielenkiinnonkohteita. Näistä osa-alueista tutkimukseen osallistuneet mainitsivat itse olevansa kiinnostuneita taiteen tekemisestä, käsitöistä ja tarinoiden keksimisestä sekä niiden kerronnasta. Fursonalla voidaan siis katsoa olevan omassa yhteydessään harrastustoimintaa mahdollistava merkitys. Sen välityksellä on mahdollista osallistua yhteisön sisällä rakentuneisiin harrastuspiireihin, joiden kautta myös oman itseilmaisun mahdollisuudet laajenevat.

Käsityöharrastuksen yhdistämisestä turrifandomiin puhuttiin fursuit-pukujen rakentamisen muodossa. Neljästä haastateltavasta kaksi oli ainakin jossain määrin harrastanut fursuitien tekemistä. Kumpikin oli toistaiseksi työstänyt osittaisia pukuja. Fursona toimii tässä suhteessa harrastuksen mahdollistajana, sillä usein fursuit rakennetaan juuri oman fursonan pohjalta. Sen ei kuitenkaan ole pakko esittää suittaajan fursonaa, vaan puku voi pohjautua esimerkiksi johonkin muuhun suittaajan itsekeksimään antropomorfiseen hahmoon.

Fursonalla voi olla myös rohkaiseva ja voimaannuttava merkitys. Eräs haastateltavista mainitsi fursonan toimivan eräänlaisena henkisenä tukena itselle. Fursuit-harrastuksessa hahmosta on mahdollista ammentaa rohkeutta jännittävässä tilanteissa. Itseilmaisuus voi tuntua luontevammalta, kun oman fursonan pohjalta luotu puku on tukemassa sitä. Jos omana fyysisenä itsenä oleminen tilanteessa tuntuisi jännittävältä tai ahdistavalta, voi fursonana esiintyminen poistaa siihen liittyvät paineet. Sama ilmiö on nähtävissä myös Satinskyn ja Greenin (2015) toteuttamassa haastattelussa, jossa suittaajat kertoivat fursuitin voivan auttaa heitä tulemaan ulos kuorestaan. Myöhemmin, kun puku riisutaan, on kerätty itseluottamus mahdollista siirtää omana itsenä esiintymiseen. Yksi haastateltavista kertoi fursuitin itseilmaisua tukevista ominaisuuksista seuraavasti:

... Se on kans yks keino ilmaista itteään että kun, tietää että omat kasvot ei näy, niin sitte pystyy vähän vapaammin, olemaan oma itsensä että ei ole mitään silleen että aa mun pitää olla nytte vähä enemmän restrained näissä asioissa ku se on sillee että joo no, mullon nytte tämä päällä että, mä saan olla nytten tämä hahmo, joka on, kuka mä oon, niin ihan vapaasti. (Ote haastattelusta)

Fursonan luonteen kerrottiin usein muodostuvan sellaisista piirteistä, joita itse ihailee tai joita haluaisi itsellä olevan. Tästä päätellen sen voidaan todeta toisinaan edustavan eräänlaista ihanteellista versiota itsestä. Haastateltavien ajatukset tukevat Planten ja kollegoiden (2016, s. 75) spekulointia fursonan mahdollisesta toimimisesta eräänlaisena positiivisen itsekehityksen välineenä. Fursonan välityksellä sen tekijän voi olla mahdollista kehittää omaa persoonallisuuttaan ja itseilmaisuaan sellaiseen suuntaan, johon hän toivoisi sen kehittyvän. Omana itsenä esiintyessä on helppo jumittua siihen, millaisena muut ovat henkilön aiemmin nähneet tai tottuneet näkemään. Fursonan kautta tapahtuva itseilmaisuus voi vaikuttaa positiivisesti yksilön kuvaan itsestään ja auttaa häntä siirtämään fursonan kautta ilmentämiään piirteitä myös reaalielämään.

Yksi haastateltavista mainitsi tarinankerronnan osana turriharrastustaan. Itse luotujen hahmojen ympärille on mahdollista keksiä kokonaisia tarinoita tai jopa maailmoja. Vaikka fursona toimi eräänlaisena eläinhahmoisena kuvauksena itsestä, se oli samalla myös osittain oma hahmonsa, jolla oli oma, tekijän fyysisestä todellisuudesta poikkeava taustatarinansa. Se, kuinka ”realistisesti” fursona kuvastaa tekijänsä piirteitä, on kokonaan tekijän itsensä päätettävissä. Siksi fursonalla voi olla myös täysin tekijänsä elämästä poikkeava tarina.

Fursonan itseilmaisullisuus voi ilmetä myös suoraan fursonassa itsessään. Kolme haastateltavista kuvaili fursonansa ulkomuodossa olevan vähintään yksittäisiä piirteitä, jotka perustuvat heidän omaan fyysiseen ulkomuotoonsa. Piirteet saattoivat olla myös sellaisia, joita heillä joskus oli ollut, muttei ollut enää nykyhetkessä; tästä esimerkkinä voi toimia vaikkapa nykyisestä poikkeava hiusmalli. Muut fursonan fyysiset piirteet kuvailtiin valittavan sen perusteella, mikä miellytti omaa silmää. Fursonan luonteenpiirteiden puolestaan kerrottiin olevan usein sellaisia, joita itsellä haluttaisiin olevan. Joitain piirteitä omasta luonteesta saatettiin esimerkiksi korostaa tai vahvistaa sen mukaan, millaisena itsensä haluaisi tulevan nähdyksi. Itsensä ilmaisun sellaisena kuin oikeasti on, koettiin olevan vapaampaa ja helpompaa fursonan tuoman rohkaisun avulla.

Oman taiteellisen työskentelyni aikana fursonaa luodessani huomasin sen ulkomuodon suunnittelun tuntuvan yllättävän haastavalta. Vaihtoehtoja hahmon luomiseen oli niin paljon, että tuntui vaikealta päätyä lopulta vain yhteen suunnitelmaan ja pysyä siinä. Hyvin visuaalisena ihmisenä minua miellyttävät monet erilaiset väri- ja kuvioyhdistelmät. Saan yleisesti inspiraatiota taiteelliseen tekemiseeni useista eri lähteistä, joiden visuaaliset piirteet voivat poiketa toisistaan suurestikin. Jo pelkästään fursonan lajin valitseminen tuntui haastavalta, koska olen pienestä pitäen ollut hyvin eläinrakas ja pitänyt niin monista eri eläinlajeista. Valintoja tehdessäni tuntui, että aloin ymmärtämään paremmin sitä, miksi jotkut päätyvät luomaan itselleen useamman fursonan. Omia esteettisiä mieltymyksiä ja luonteenpiirteitä on vaikea saada tiivistettyä yhteen pakettiin, eikä ihminen ole yksiulotteinen olento. Jakamalla näitä eri elementtejä useamman hahmon kesken voisi olla mahdollista saavuttaa tunne oman itsen eri puolien osuvammasta kuvaamisesta ja tasavertaisesta esiintuomisesta. Tällä tavoin voitaisiin antaa oikeutusta myös omalle moninaisuudelle.

7.2 Identiteetti

Fursonalla on vahvasti turriksi identifioitumiseen liittyvä merkitys. Vaikka erilaisia eläinhahmon muotoon tehtyjä luonnehdintoja itsestä voi esiintyä myös turrifandomin ulkopuolella, fursona terminä ja ilmiönä linkittyy nimenomaan turriuteen. Fursonan omistaminen ja sen muille esitleminen liittyy tekijänsä näkyvästi turrifandomin jäseneksi. Tämä on mahdollista tehdä halutessaan anonymisti nimimerkin takaa tai konkreettisesti omana itsenään riippuen siitä, haluaako oman osallisuuden turrifandomiin olevan julkista vai yksityistä.

Myös turrifandomin ulkopuolella olevat saattavat tunnistaa fandomiin kuuluvan henkilön vaikkapa hänen tekemästään taiteesta. Eräs haastateltavista harmitteli sitä, miten turriaiheisen taiteen tekemisessä pitää olla tarkkana esimerkiksi siitä, mille alustalle ja millä tunnuksetta taidettaan laittaa esille.

”No sitte jos piirtää vaikka jotaki tämmösiä piirroshahmoja mitkä jotku tunnistaa niin se on silleen helpompi julkasta vaikka joku, Sylvesteri tai, tämmönen. --- Et jos sää itse keksit ja siin on semmosia turrimaisia piirteitä, mitä nyt

turrimaiset piirteet on, semmone pinkki-sini-keltane koirasekotus ni tuota. Sen jotenki osaa yhdistää sitte niihin.” (Ote haastattelusta)

Hän ilmaisi huolensa turrifandomin ulkopuolisten ihmisten mahdollisia negatiivisia ennakkoluuloja kohtaan. Turrius koettiin osaksi omaa identiteettiä, mutta samalla avoimesti turriina esiintymisen pelättiin herättävän muissa ihmisissä tuomitsevia reaktioita. Haastateltava kertoi kohdanneensa ikävää vitsailua henkilöiltä, jotka ymmärtävät turrifandomin väärin. Hän mainitsi ennakkoluulojen voivan liittyä esimerkiksi siihen, että turrien ajatellaan olevan seksuaalisesti kiinnostuneita eläimistä. Jotkut olivat myös ilmaisseet pitävänsä turriharrastusta lapsellisena, koska sen mielikuvituksellisuus liitettiin lasten leikkeihin. Tässä on havaittavissa yhteys Karimäen (2008, s. 37) puheisiin leikin yhdistämisestä lapsuuteen, ja yhteiskunnan oletuksesta siihen, että kasvaessa lapsi jättää leikkilisen toiminnan taakseen. Mielikuvituksellista toimintaa kummeksuttiin, kun kyse ei ole enää leikki-ikäisestä henkilöstä. Ennakkoluulot ovat yleensä merkki siitä, että tarvittava tieto luotettavasta lähteestä puuttuu. Haastateltavat mainitsivat esimerkkinä Ylilauta-keskustelufoorumia, jonka kautta turrifandomista on levitetty vääränlaista informaatiota. Turrifandomin jäsenten kokemukset joidenkin fandomin ulkopuolisten henkilöiden ikävästä käyttäytymisestä heitä kohtaan selittävät omalta osaltaan sitä, miksi niin moni fandomin jäsen ei tahdo julkisesti identifioitua turriksi. Se, kuinka vahvasti fursona on liitoksissa tekijänsä identiteettiin, vaihtelee. Fursona voidaan kokea hyvinkin tarkkana kuvauksena itsestä antropomorfisen eläimen muodossa, jolloin oma identiteetti kuvastuu hahmossa selkeästi. Toisaalta fursona voidaan kokea myös itsestä irrallisena hahmona, jolloin yhteys omaan identiteettiin on todennäköisesti huomattavasti löyhempi. Fursona voidaan nähdä enemmän tai vähemmän osana tekijänsä tarinallista identiteettiä, josta Kinossalo (2020) puhuu. Identiteetin tarinallisuus voi tällöin saada myös kirjaimellisen ulottuvuuden itseä tai itsen osaa esittävän hahmon muodossa. Haastattelujen perusteella fursonan ja sen tekijän identiteetin välinen suhde voi vaihdella riippuen esimerkiksi siitä, mihin tarkoitukseen fursona on alun perin tehty tai miten tekijä on muuttunut fursonan olemassaolon aikana.

Yksi haastateltavista kertoi kokeneensa fursonansa olleen turvallinen väline tutkia omaa sukupuoli-identiteettiään. Tuntemuksia siitä, ettei koe olevansa mies eikä nainen, oli hyvä käsitellä siirtämällä ne osaksi oman fursonan fyysisiä piirteitä. Yhteisössä itsen tunnuksena toimivan fursonan esiintyminen sukupuolettomana poisti paineita siitä, että itsensä pitäisi

asettaa muiden edessä kaksijakoiseen mies–nainen-lokeroon. Fursonalla voi siis olla myös omaa sukupuoli-identiteettiä ja sen tutkimista tukeva merkitys.

Aiemmin mainitun IARP:n (Furscience c, n.d.) turriconventionissa toteuttaman tutkimuksen mukaan transsukupuoliseksi identifioituminen on turriyhteisössä huomattavan yleistä. Yleisyyteen spekulointiin voivan vaikuttaa se, miten vapaata oman fursonan luominen on esimerkiksi eläinlajin valitsemisen ja hahmon sukupuolen suhteen. Tätä ajatusta tukee myös haastateltavan kertomus siitä, miten sukupuolettomia piirteitä omaavan fursonan luominen oli tuntunut hänestä vapauttavalta. Monen nisäkäseläinlajin fyysiset piirteet eroavat jo lähtökohtaisesti hyvin vähän toisistaan eri sukupuolten välillä. Koska fursonan tekijällä on vapaus muokata antropomorfista eläinhahmoaan myös ”epäluonnollisiin” suuntiin muun muassa värien ja muiden fyysisten ominaisuuksien kautta, on myös sukupuoleen viittaavien piirteiden häivyttäminen mahdollista.

Toteuttaessani tutkielmaani liittyvää taiteellista tuotosta, eli suunnitellessani omaa fursonaani, huomasin oman identiteettini vahvistumisen vaikutukset. Kun minulla viimeksi vuosia sitten oli fursonan kaltainen hahmo, sen esitleminen muille tuntui haastavalta tai jopa jossain määrin väärältä. Jälkikäteen ajateltuna taisin kokea jonkinlaista ahdistusta siitä, että oman sukupuoli-identiteettini vaivihkainen tutkiskelu fursonani kautta nähtäisiin jotenkin pilkkaavana tai vähättelevänä ”oikeasti” transsukupuolisia henkilöitä kohtaan. Tuntui, että fursonani tulisi kuvastaa fyysistä olemustani, jotten loukkaisi ketään. Haluan painottaa, että tämä pelko johtui täysin omista epävarmuuksistani ja hämmentyneisyydestäni – en ollut koskaan nähnyt kenenkään oikeasti tuomitsevan ketään tavalla, jota pelkäsin. Nyt luodessani uutta fursonaa, kun olen ollut sinut oman sukupuoli-identiteettini kanssa jo vuosia, hahmon toteuttaminen sitä kuvastamaan ei tuntunut enää lainkaan hankalalta. Kaikesta huolimatta voin omalta osaltani vahvistaa kokemuksen siitä, että fursonalla voi olla itsetutkiskelun kautta omaa identiteettiä rakentava merkitys.

Jotkut turrifandomiin kuuluvat henkilöt voivat kokea syvempää yhteyttä jonkin eläimen tai olennon kanssa, ja luoda fursonansa sen perusteella. Tällainen henkilö voi identifioitua turriin lisäksi therianiksi tai otherkiniksi, joka kokee todellisuudessa olevansa osittain eläin tai esimerkiksi jokin mytologinen olento (Plante ym., 2016, s. 113). Haastateltavista kaksi mainitsi tämän ilmiön voivan vaikuttaa fursonan luomiseen liittyviin valintoihin, mutta kukaan heistä ei itse identifioitunut kumpaankaan ryhmään. Fursonalla voi siis olla omaa kokemusta todellisesta minästä kuvastava merkitys. Eräs haastateltavista painotti kuitenkin, etteivät

turrifandomin jäsenet lähtökohtaisesti koe olevansa oikeasti eläimiä. Samalla tavalla kaikki therianit ja otherkinit eivät lähtökohtaisesti ole turreja ja omista fursonaa.

8 Yhteisölliset merkitykset

Tutkimuksessa selvisi, että fursonalla on tekijälleen olennaisesti yhteisöllisiä merkityksiä. Turrifandom ja sen toiminta on suurimmilta osin yhteisönsä originaaliin sisältöön perustuva, joten parhaiten sisältöä pääsee kuluttamaan ottamalla osaa yhteisön toimintaan. Tässä luvussa esittelen fursonan yhteisöllisyyteen liittyviä merkityksiä tarkemmin. Annetuista yhteisöllisistä merkityksistä muodostin kolme teemaa: yhteisön osaksi pääseminen, taide ja sisältötuotanto sekä anonymiteetti.

8.1 Osaksi yhteisöä

Haastateltavat kuvailevat turriyhteisöä isoksi, monipuoliseksi ja värikkääksi joukoksi. Mukaan mahtuu hyvin erilaisia persoonia eri kiinnostuksenkohteineen. Vaikka Valaskivi (2012, s. 33–34) käsittelee tutkimuksessaan japanilaisesta populaarikulttuurista kiinnostuneita henkilöitä, pätee sama ajatus yhtenäisen joukon erottamisesta myös turrialakulttuuriin. Haastateltavien mukaan kaikkia turriyhteisön jäseniä yhdistää juuri se, että he ovat kiinnostuneita antropomorfisista eläinhahmoista ja niiden ympärille luodusta sisällöstä. Haastateltavien oman kokemuksen mukaan lisäksi lähes kaikilla yhteisön jäsenillä on vähintään yksi oma turrihahmo, ja joillain hahmoja on enemmänkin. Yksi näistä hahmoista toimii usein henkilön fursonana. Ei myöskään ole epätavallista, että fursonia on henkilöllä useampiakin.

Kaikki haastateltavat kertoivat löytäneensä turrifandomin ja -yhteisön pariin alun perin internetin kautta. Jokaisen tarina siitä, millaisia reittejä pitkin he olivat netissä kulkeneet päätyäkseen harrastuksen pariin, poikkesi kuitenkin hieman toisistaan. Turrifandom oli löytynyt oman taideharrastuksen, turrisisällöstä alun perin erillisen fanisisällön, aikuisviihteen ja fur-suit-pukuihin tutustumisen kautta. Kaikki haastateltavat kuvailivat törmänneensä turrisisältöön internetissä ikään kuin vahingossa, ja sitä kautta kulkeutuneensa harrastuksen pariin.

Jokainen kuvaili tämän tapahtuneen jossain vaiheessa teini-ikää tai varhaista aikuisuutta. Mielenkiintoa samankaltaisen sisällön suuntaan oli osalla tästä huolimatta ollut jo aiemmin, mikä näkyi esimerkiksi kiinnostuksena eläinhahmoja tai antropomorfisia eläinhahmoja sisältäviä sarjakuvia tai animaatioita kohtaan.

Jokainen haastateltavista koki kuuluvansa osaksi turriyhteisöä vähintäänkin jollain tasolla. Aktiivisuus yhteisön toiminnassa sekä toiminnan muodot vaihtelivat hieman. Tästä voidaan päätellä, ettei turriyhteisön jäseneksi itsensä kokeminen vaadi minkäänlaista tiettyä aktiivisuusastetta tai toimintaan osallistumisen tapaa. Olennaisin osa yhteisöön kuulumisen tunnetta vaikutti tutkimuksen perusteella olevan oman fursonan luominen ja sen välityksellä tapahtuva kommunikointi.

Tutkimuksessa selvisi, että suuri osa turriyhteisön toiminnasta tapahtuu internetin välityksellä. Haastateltavat mainitsivat yhteisön toiminnan kannalta olennaisina alustoina ja sovelluksina Telegramin, Twitterin, Instagramin, FinFur-foorumia ja Fur Affinity-taidesivuston. Myös DeviantArt-taidesivusto mainittiin, mutta siitä puhuttiin lähinnä vanhentuneena alustana. Joitain kanavia hyödynnetään enemmän keskinäisen kommunikoinnin ylläpitoon, kun toiset taas soveltuvat paremmin taidesisällön jakamiseen, mutta useimmilla molempien tekeminen on mahdollista. Esimerkiksi Telegramissa toimivan turriyhteisön kerrottiin jakautuvan moneen alaryhmään, joista kukin on omistettu oman aihepiirinsä sisäiselle toiminnalle. Tällaisia aihepiirejä ovat muun muassa taide, käsityöt ja musiikki.

Yksi fursonan olennaisimmista käyttötarkoituksista on haastattelujen perusteella tekijänsä avatarina, eli tunnuksena, toimiminen turriyhteisön sisällä. Joillekin fursonan tärkein merkitys piilee nimenomaan siinä, että sen kautta on mahdollista päästä osaksi turriyhteisöä, sen toimintaa ja harrastuspiirejä. Kaikille turrifandomiin kuuluville fursonalla ei välttämättä ole sen syvempää merkitystä. Fursona voi olla vain hahmo, joka on tehty itsestä irralliseksi sellaisten piirteiden perusteella, jotka itseä miellyttävät. Tämä ilmiö näkyi myös aineistossa, kun haastatteluun osallistuneilta kysyttiin suoraan, mikä merkitys heidän fursonallaan on. Se, että fursonan tulisi kuvastaa tekijäänsä ulkonäöllisesti tai luonteellisesti, ei ole vaatimus. On kuitenkin yleistä, että fursonalla on edes joitain tekijänsä piirteitä.

Vaikka kaikkia turrifandomin jäseniä yhdistää mielenkiinto antropomorfisia eläinhahmoja kohtaan, on se alakulttuurina laaja ja hajautunut. Salasuon ja Poikolaisen (2012, s. 10) kriittinen suhtautuminen alakulttuuri-termin käyttöä kohtaan onkin mielestäni oikeutettua, sillä se on toisinaan keho kuvaamaan harrastajien ja harrastuspiirien monipuolisuutta sekä

monimuotoisuutta. Kuten Valaskivi (2012, s. 33–34) toteaa, voi eri alakulttuurien harrastajajoukkojen sisällä olla suurtakin hajontaa. Turrifandomin jäsenillä voi olla toisistaan poikkeavia motivaatioita yhteisön toimintaan osallistumiseen, sillä toiminta on monipuolista ja sisältää useita eri harrastusmahdollisuuksia. Fursonan merkityksellisyys tai merkityksettömyys voi olla sidoksissa tekijän tapaan osallistua fandomin toimintaan.

Turriyhteisön sisällä on myös internetin ulkopuolella tapahtuvaa toimintaa. Haastateltavat mainitsivat esimerkiksi yhteisön sisällä sovittavat tapaamiset eli ”miitit” ja conventionit (ks. luku 2), joissa on mahdollista tavata muita harrastajia fyysisesti. Eräs haastateltavista kertoi olleensa aluksi yhteisön toiminnassa mukana internetistä löytyvien foorumien kautta, ja saaneensa vasta ensimmäisessä miitissä tietää, miltä kyseiseen miittiin osallistuneet yhteisön jäsenet näyttävät netissä käyttämänsä avatarin takana. Myös Kojo (2012, s. 78) selvitti kilpapaalavia nuoria käsittelevässä tutkimuksessaan, että ensimmäinen kasvokkainen tapaaminen nuorten välillä saattoi tapahtua vasta peliturnauksessa. Ilmiö voi päteä siis muihinkin internetin välityksellä tapahtuvaan kommunikointiin perustuviin yhteisöihin ja alakulttuureihin.

Fursonalla on yhteisöllisyyttä luova merkitys sekä internetissä että sen ulkopuolella. Koska fursona on niin vahvasti turrifandomiin liitettävä ilmiö, on se hyvin tunnistettava – erityisesti yhteisön jäsenten kesken. Se auttaa tuomaan samasta aihepiiristä kiinnostuneet henkilöt yhteen, ja sen kautta on mahdollista osallistua turriyhteisön toimintaan sekä paikallisesti että kansainvälisesti. Jos turrifandomiin kuuluva käyttäjä siirtyy esimerkiksi yhdeltä internetissä toimivalta foorumilta toiselle, on hänet mahdollista tunnistaa fursonastaan uudessa ympäristössä samaksi henkilöksi. Tämä tietenkin toimii lähinnä silloin, jos uudella foorumilla on samaa käyttäjäkuntaa kuin vanhalla.

Internetin ulkopuolella tapahtuvaan toimintaan, sen yleisyyteen ja saavutettavuuteen vaikuttaa olennaisesti asuinpaikka. Suomen suurimmat conventionit järjestetään eteläisessä Suomessa. Esimerkiksi suomalainen turritapahtuma Finfur Animus järjestetään vuonna 2023 Vääkissä (Finfur Animus b, n.d.). Jotkin Suomen conventionit ovat minulle itsellenikin kävijänä tuttuja, ja olen törmännyt niissä käydessäni myös turreihin muun muassa Tampereella järjestettävässä Traconissa. Pohjoisemmassa Suomessa asuvien turriharrastajien ei ole yhtä helppoa päästä osallistumaan tapahtumiin niiden sijainnisista syistä. Haastateltavat mainitsivat myös logistiset ongelmat, jotka liittyvät fursuit-pukujen kuljettamiseen erityisesti pitkillä matkoilla. Puvut vaativat kuljettamista ja säilyttämistä varten paljon tilaa, eikä

matkustaminen sellaisen kanssa tästä syystä ole helppoa. Eräs haastateltavista mainitsi ottaneensa osaa myös Suomen ulkopuolella järjestettävään Eurofurenceen. Suomen ulkopuolisiin tapahtumiin osallistuessa logistiset ongelmat luonnollisesti moninkertaistuvat.

On hyvä huomioida, että vaikka haastateltavista jokainen kertoikin tuntevansa kuuluvan osaksi yhteisöä, kaikki turriharrastajat eivät näin välttämättä koe. Tässä voidaan nähdä yhtymäkohta Valaskiven (2012, s. 35) tutkimukseen, jossa hän toteaa, ettei kiinnostus tiettyä aihepiiriä kohtaan välttämättä tarkoita aktiivisuutta aihepiirin ympärille muodostuneessa yhteisössä. Toisaalta yhteisöllisyyttä on mahdollista kokea useammalla tavalla, eikä yhteisöön kuulumisen tunne välttämättä vaadi aktiivista osallistumista. Aikanaan, kun itse piirsin aktiivisesti antropomorfisia eläinhahmoja, tein sitä yhdessä erään ystäväni kanssa tai yksin. Toisinaan latasin tekemiäni kuvia internettiin taidesivustolle, ja sitä kautta löysin myös muita samankaltaista kuvastoa tekeviä henkilöitä. Opin samalla myös sen, että antropomorfisten eläinhahmojen ympärille on muodostunut kokonainen yhteisö. En silti kokenut osallistuvani itse tämän yhteisön toimintaan oikeastaan mitenkään, sillä piirtelin lähinnä omaksi ilokseni.

8.2 Taide ja sisällöntuotanto

Kaikki haastateltavat puhuivat taiteen tekemisestä sekä muiden tekemän taidesisällön kuluttamisesta. Taide on siis olennainen osa myös haastateltavien turriharrastusta. Tämä on linjassa Planten ja kollegoiden (2016, s. 26) toteuttaman kyselytutkimuksen kanssa, jonka mukaan taide arvotettiin tärkeimmäksi turrifandomin sisällä tapahtuvaksi toiminnaksi.

Eräs haastateltavista kuvaili tilannetta, jolloin hän oli löytänyt Suomessa sijaitsevan turriyhteisön pariin foorumeilla. Hän kertoi käyttäneensä aluksi avatarinaan jonkun muun tekemää kuvaa, jonka oli löytänyt internetistä. Yhteisön jäsenet olivat nopeasti opettaneet hänelle, että toisen tekemän kuvan käyttäminen luvatta ei ole sopivaa. Asia korjaantui, kun hän tilasi taiteilijalta itselleen kuvan, jota pystyi jatkossa käyttämään luvallisesti. Tapahtuman perusteella turriyhteisö on yleisellä tasolla tietoinen taiteen arvosta ja tekijänoikeuksista. Tämä on linjassa Freedmanin ja kollegoiden (2013, s. 109) toteuttaman tutkimuksen kanssa, jossa

epävirallisiin taideyhteisöihin kuuluvat nuoret ylläpitivät yhteisön sisällä yleisiin tekijänoikeuksiin perustuvia sääntöjä. Tämän voidaan ajatella olevan ominaista taideyhteisöille ja tässä tapauksessa fandomille, joka perustuu vahvasti taiteelle.

Vaikka kaikki haastateltavat kertoivat harrastavansa taiteen tekemistä jossain muodossa, vain yksi heistä identifioitui omin sanoin taiteilijaksi ja sisällöntuottajaksi. Oman taiteen tekemisen ohella haastateltavat kertoivat ostaneensa taidetta hahmoistaan muilta turriyhteisön jäseniltä. Turrifandomin sisällä vaikuttaakin haastateltavien kertomusten perusteella olevan myös elinvoimaista rahallista taidetoimintaa, jota yhteisön sisäiset henkilöt ylläpitävät toisiansa tukien. Ero taidetta harrastavan ja sisällöntuottajan välillä on haastattelujen perusteella siinä, onko oman taiteen tekeminen kaupallista vai ei.

Fursonalla on taiteellisen toiminnan mahdollisuuksia avaava merkitys. Eräs haastateltavista kuvaili ihmishahmojen piirtämisen tuntuvan tylsemmältä kuin eläinhahmojen. Sellaiset henkilöt, jotka eivät innostu valtaväestölle suunnatun taiteen kuvastosta, saattavat innostua tekemään taidetta löytäessään turrifandomin pariin. Yksi haastateltavista kertoi aloittaneensa piirtämisen harjoittelun kunnolla vasta aikuisena löydettyään turrikuvaston. Toinenkin haastateltavista kertoi turrikuvastoon tykästymisen vaikuttaneen suuresti hänen taideharrastuksensa aloittamiseen. Myös oma taideharrastukseni painottui vahvasti lapsena ja nuorena erilaisten eläinhahmojen ja otusten piirtämiseen. Siirtymä nelijalkaisten eläinten piirtämisestä antropomorfisten eläinhahmojen piirtämiseen tuntui aikanaan helpommalta kuin opetella täysin alusta piirtämään ihmisiä.

Toteuttaessani taiteellista tuotostani huomasin hieman omaksi yllätyksekseenikin nauttivani eri tavalla antropomorfisten eläinhahmojen piirtämisestä – ikään kuin minulla olisi ollut vähän ikävä tällaisen taiteen tekemistä. On vaikea selittää, miksi näin on, sillä en itsekään täysin ymmärrä sitä. Kenties löysin fursonan suunnittelusta jotain tuttua ja turvallista lapsuudestani ja nuoruudestani. Olen aina piirtänyt mielelläni eläimiä ja fantasiaotuksia, mutta josain välissä minusta alkoi tuntua siltä, että niiden piirtäminen ei ole yhtä vakavasti otettavaa kuin ihmishahmojen. Huomasin samaistuvani erään haastateltavan ajatuksiin:

... Mun taideharrastuksen alkuvaiheessa tavallaan oli ehkä vähän kamppailua itsensä kanssa siinä että millasta taidetta haluaa tehdä ja sen jotenki sitten koetti tasapainotella tämmösten, eläinhahmojen ja ”oikeiden ihmisten” välillä. Varmaanki siitä syystä että, se olis jotenki tosi noloo, sitte jossai vaiheessa vaan, päätti että emmä jaksa tasapainotella ja sitten, alko vaan

täyspäiväisesti tai kokonaisuudessaan tekemään niitä pelkkiä eläinjuttuja. (Ote haastattelusta)

Taideopinnoissani olen oppinut, että taidetta on yhtä monenlaista kuin on itse taiteilijoitakin. Kukaan ei ole määräämässä sitä, millaista taidetta minä saan tehdä, ja millaisen taiteen tekemisestä minä saan nauttia. Koen, että taiteen tekemisestä on tullut minulle huomattavasti vapauttavampaa ja mielekkäämpää, kun en ole enää välittänyt siitä, mitä muut ihmiset tuoksistani ehkä ajattelevat.

Fursonalla on henkilökohtaisen tunnisteiden lisäksi myös käyntikorttina toimimisen merkitys niille, jotka ovat sisällöntuottajia. Yksi haastateltavista kuvaili fursonaansa ikään kuin rooliksi, jonka hän on omaksunut sisällöntuottajana voidakseen jakaa tekemäänsä taidesisältöä muille.

Se on vaan semmone... Hahmo semmonen rooli tavallaan. Että kaikki kuitenkin ottaa aina joskus rooleja, tai just joku streamer on, kameran edessä vähän erilainen tai se ottaa jonku semmosen roolin tavallaan viihdyttääkseen yleisöään niin se on vähän sama juttu. Mutta tässä tapauksessa ne on vaan sitte tämmösiä erilaisia eläintyyppisiä hahmoja. (Ote haastattelusta)

Fursona on yhtä lailla sisällöntuottajan avatar yhteisön sisällä kuin muidenkin yhteisöön kuuluvien, mutta se on samalla myös eräänlainen kaupallinen persoona. Käyntikortin tapaan fursona toimii turrifandomissa taidetta tekevän henkilön tunnisteena, jonka avulla hänet yhdistetään omaan taiteeseensa ja jonka kautta kommunikointi sekä taiteen myyminen tapahtuu.

Turrifandomissa jo taide itsessään voi toimia yhteisöllisenä tekijänä. Eräs haastateltavista kuvasi oman yhteisönsä koostuvan lähinnä muista taiteilijoista. Yhteisöllisyys oman piirin välillä muodostui kaikkia yhdistävästä taiteilijuudesta sen lisäksi, että kaikilla oli yhteinen kiinnostus antropomorfisia eläinhahmoja kohtaan. Taiteilijoiden välistä yhteisöllisyyttä voidaan ylläpitää esimerkiksi taidevaihtojen kautta, joissa eri taiteilijat voivat sopia rahan sijaan vaihtavansa omaa taidettaan jonkun toisen taiteeseen. Usein tällaiset taidevaihdot sovitaan etukäteen niin, että kumpikin taiteilija tekee toisilleen taidetta toisen omasta hahmosta. Taidevaihto voi myös koskea isompaa rinkiä henkilöitä. Yksi haastateltavista mainitsi ”secret santan”, jossa ryhmä taiteilijoita tekee toistensa hahmoista joulun aikaan taidetta niin, että vastaanottajat arvotaan salaa toisiltaan. Taidetta on mahdollista myös tehdä yllätyksenä lahjaksi jollekin toiselle.

8.3 Anonymiteetti

Haastattelujen perusteella fursonalla on turrifandomin sisällä identiteettiä turvaava merkitys. Sen mainittiin toimivan internetissä eräänlaisena suojana tekijälleen. Omana itsenään olemisen ja muiden kanssa kommunikoinnin kerrottiin tuntuvan vapaammalta, kun fyysiset tekijät eivät vaikuta siihen. Myös Kojon (2012, s. 78) kilpelaajia käsittelevään tutkimukseen osallistuneet nuoret kertoivat muihin pelaajiin tutustumisen olevan helpompaa, kun oma fyysinen olemus ei vaikuttanut siihen. Eläinhahmon ja yhteisössä käytetyn nimimerkin taakse on mahdollista piilottaa oma fyysinen itsensä käytännössä kokonaan näkyvistä. Eräs haastattelusta kuvaili ilmiötä seuraavasti:

Netissä se on vähän sellanen niinkun... Maski, periaatteessa. Että mä pystyn olemaan oma itteni ilman että kovin monet pystyis olemaan silleen että aa okei, elikkä tällanen nää oot oikeasti. --- Mutta sitte, kun mä oon turripiireissä ni se on enemmän silleen että, se ei oo niinkään anonymiteetti kun se on enemmän niinkun identiteetti että muut voi tunnistaa sillee että aa, no tällanen tyyppi tämä nytte on. (Ote haastattelusta)

On huomionarvoista, että fursona voi toimia turrifandomissa yhtäaikaaisesti tunnistena ja anonymiteetin säilyttäjänä. Fursonan tarjoama anonymiteetti saa ikään kuin kaksi hieman erilaista merkitystä riippuen siitä, toimitaanko turrifandomin sisällä vai sen ulkopuolella.

Turrifandomin sisällä fursonan tarjoama anonymiteetti suojaa tekijänsä niin halutessa hänen fyysistä minäänsä. Samalla se avaa pääsyn turriyhteisön jäseneksi ja välittää muille yhteisön jäsenille tietynlaisen kuvan tekijästään ja hänen identiteetistään. Koska kommunikointi turriyhteisön sisällä tapahtuu paljolti fursonan välityksellä, on henkilö tunnistettavissa yhteisössä nimenomaan hahmostaan. Fursona ikään kuin suojaa tekijänsä kasvoja, ellei hän itse päättä paljastaa fyysistä minäänsä hahmon takana. Anonymiteetin takaava fursona helpottaa ja vapauttaa omana itsenä olemista, mutta tekee yhtäaikaisesti tekijästään tunnistettavan yhteisön sisällä.

Turrifandomin ulkopuolella fursonan tarjoamalla anonymiteetillä on vahvemmin tekijänsä identiteettiä piilottava merkitys. Jos fandomiin kuuluva henkilö ei halua olla tunnistettavissa

turriyhteisön ulkopuolella, mutta haluaa silti esimerkiksi jakaa tekemäänsä taidetta internetissä kaikkien vapaasti nähtäville, voi hän julkaista taidetta käyttäen fursonaansa tunnistamaan. Käytäntö on yleinen turrifandomin sisällä, mutta pätee myös sen ulkopuolella. Fandomin jäsenet voivat tunnistaa toisensa fursoniensa perusteella, mutta ulkopuoliset henkilöt eivät yhdistä hahmoa lähtökohtaisesti kehenkään oikeaan ihmiseen. Tällöin fursona takaa tekijälleen anonymiteetin kaikilta, jotka eivät kuulu turrifandomiin.

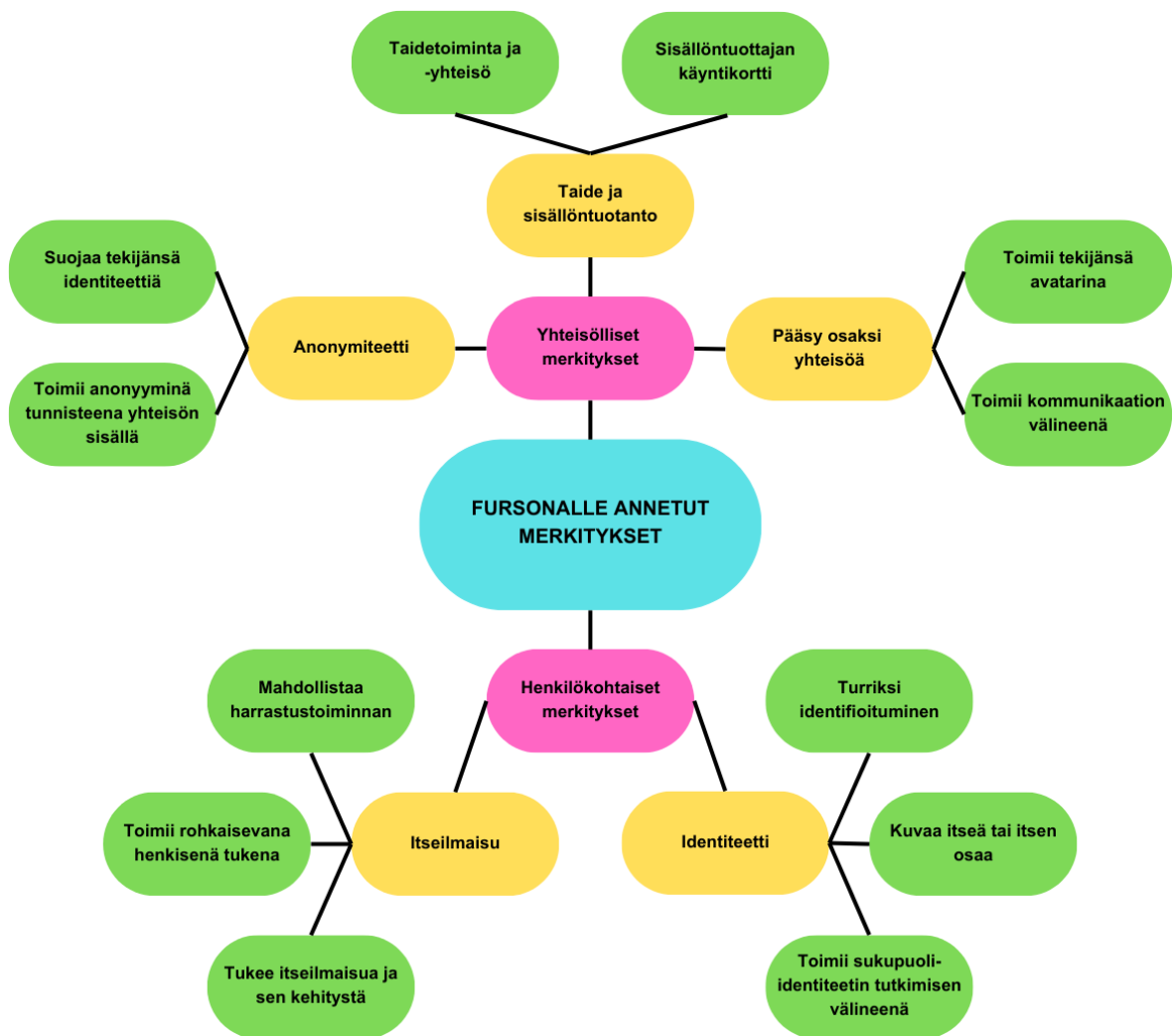
Haastateltavista kaksi esitteli muutamaa erilaista ”badgea”. Ne ovat usein laminoituja kasvokuvia henkilön fursonasta ja nimimerkistä, joita turrifandomin jäsenet pitävät kaulassaan tai muualla esimerkiksi osallistuessaan erilaisiin conventioneihin. Badgea voi pitää fursuit-puvun kanssa tai ilman. Niiden avulla turrifandomin jäsenet voivat helposti tunnistaa toisensa fursonan perusteella. Badgeen voi liittää halutessaan myös yhteystietonsa kuten esimerkiksi sosiaalisen median kanavat, joista henkilön voi tavoittaa. Tämä vaikuttaisi olevan yleistä erityisesti turritaidetta toteuttavien sisällöntuottajien keskuudessa, jolloin badge toimii myös eräänlaisena mainostamisen välineenä. Badgen pitäminen on täysin vapaaehtoista, mikä antaa henkilölle vapauden olla tunnistettavissa tai tunnistamattomissa turriyhteisölle.

Myös fursuit-pukujen käyttämisen yhteydessä haastateltavat puhuivat oman fyysisen identiteetin piilottamisesta tai suojaamisesta. He kertoivat fursuitin tuoman anonymiteetin voivan auttaa heitä olemaan vapaammin oma itsensä tai se versio heistä, jota fursona edustaa. Haastateltavien ajatukset ovat samankaltaisia kuin Satinskyn ja Greenin (2015) haastattelemissa suittaajilla, jotka kuvailivat puvun helpottavan heidän sosiaalista ahdistustaan. Fursona saa tällöin myös sosiaalisuutta ja sosiaalista kontaktia edistävän merkityksen. Sellaiset henkilöt, jotka muuten saattaisivat karttaa vastaavanlaisia sosiaalisia tilanteita, voivat saada puvusta rohkeutta ottaa osaa sosiaalisiin tapahtumiin ja oman yhteisönsä toimintaan.

Neljästä haastateltavasta kaksi kertoi suittaamiseen liittyvistä kokemuksistaan. Suittaamista kuvailtiin jännittäväksi, sillä koskaan ei voinut olla täysin varma, millaisia reaktioita muilta ihmisiltä tulisi. Tunnelman kuitenkin kerrottiin keventyneen heti, kun pahimmasta jännityksestä pääsi eroon. Kumpikin haastateltavista oli kokenut saaneensa pääosin positiivisia reaktioita ympäröiviltä ihmisiltä. Oma identiteettiä pyrittiin turvaamaan esimerkiksi ottamalla paikan päälle mukaan vaihtovaatteet, jotta osittaisesta puvusta riisuutumisen jälkeen henkilö ei olisi tunnistettavissa samaksi. Pukuun pukeutuminen ja siitä riisuutuminen tehdään paikassa, joka on muilta näkymättömissä.

9 Pohdinta

Tutkielmassani olen tarkastellut antropomorfisten eläinhahmojen ympärille muodostunutta joukkoa, turrifandomia. Erityisesti olen keskittynyt sen jäsenten käyttämään fursona-hahmoon, joka toimii tekijänsä tunnisteena fandomissa. Olen pyrkinyt selvittämään, mitä merkityksiä fursonalla on tekijälleen. Tätä selvitystä olen toteuttanut haastatteluaineiston avulla, jonka keräsin neljältä oman fursonan luoneelta, turrifandomiin kuuluvalta täysi-ikäiseltä henkilöltä. Olen lähestynyt aihetta yksilökeskeisestä näkökulmasta tarkastellessani sitä, millaisia merkityksiä yksittäiset henkilöt antavat fursonilleen. Esitän tutkimukseni tulokset tiivistettynä alla näkyvässä kaaviossa 1.

Kaavio 1: Fursonalle annetut merkitykset

Lisäksi olen tarkastellut fursonan muodostumiseen vaikuttavia tekijöitä haastattelujen, haastateltavien tarjoaman kuvamateriaalin sekä turrisisällölle perustuvalta Fur Affinity -sivustolta löytämäni kuvamateriaalin avulla. Löydösteni perusteella olen toteuttanut tutkimukseni taiteellisen osion, eli luonut itselleni oman fursonan. Fursonan luomisen kautta olen pyrkinyt saavuttamaan paremman ymmärryksen sen merkityksistä tekijälleen.

Tutkimusaiheen valinta tuntui minusta aluksi vaikealta, sillä minulla ei ollut heti selkeää ajatusta siitä, mitä tarkalleen ottaen halusin tutkia. Olin aiemmin toteuttanut kandidaatintutkielmani tatuoinneista ja niille annetuista merkityksistä, ja huomasin kiinnostukseni edelleen suuntautuvan kohti taiteen alakulttuureja. Koen taiteen alakulttuurien tutkimisen mielekkääksi siksi, että niiden avulla voidaan saada aikaan keskustelua taiteen häilyvistä rajapinoista. Esimerkiksi tatuoinnit herättävät ihmisissä joskus vahvojakin mielipiteitä siitä, onko kyseessä taiteenlaji vai ei, mikä näkyi myös kandidaatintutkielmani aineistossa. Taiteen alakulttuurien tarkastelun avulla voidaan tarkastella eri taidekäsitteitä ja niiden välisiä eroja. Pohtiessani mahdollisia aihevaihtoehtoja mieleeni juolahti ajatus turritaiteen tutkimisesta. Aihe tuntui luontevalta valinnalta, sillä olin itsekin aikanaan tehnyt taidetta antropomorfisista eläinhahmoista.

Aihevalinnan suhteen minua huolestutti se, tulisiko haastateltavien etsimisestä hankala prosessi. Ajattelin, että koska en ole ottanut osaa turriyhteisöön tai sen toimintaan, minun olisi vaikea saada yhteys mahdollisiin osallistujiin. Lähtökohtaisesti en tuntenut ketään turrifandomiin kuuluvaa, jolta olisin voinut kysyä apua osallistujien etsimisessä. Ilokseni ja vähän yllätyksenikin haastateltavien löytämiseen liittyvä pelkoni osoittautui turhaksi. Uskon, että kasvokkain tapahtuneet kohtaamiset haastateltavien kanssa vaikuttivat tähän olennaisesti. Tutkimukseen osallistumisen kynnyks saattoi tuntua matalammalta, kun olimme päässeet keskustelemaan ensin rennommassa ilmapiirissä. Koin tapaamiset hyödylliseksi myös itselleni, sillä haastattelutilanteet tuntuivat minullekin vähemmän jännittäviltä, kun olin tavannut osallistujat jo aiemmin.

Huomasin tutkimusprosessin alussa epäileväni sitä, olisiko aihe tarpeeksi sidonnainen kuvataidekasvatuksen kenttään. Tutkimusprosessin edetessä totesin kuitenkin murehtineeni turhaan. Turritaiteita voidaan pitää omana taiteen alakulttuurinaan, sillä se erottuu selkeästi muista taiteen alakulttuureista persoonallisilla elementeillään. Tämä sijoittaa aiheen jo lähökohdiltaan kuvataidekasvatuksen kentälle. Turrifandomiin kuuluu lisäksi paljon nuoria ja nuoria aikuisia. Koska useat turrifandomiin kuuluvat henkilöt ovat iältään nuoria, voi

turritaidetta esiintyä kuvataidetunneilla ja taideopinnoissa peruskoulun, toisen asteen koulutuksen sekä korkeakoulutuksen tasolla. Tämä tutkielma tarjoaa myös kuvataideopettajille katsauksen turrifandomiin ja sen ilmiöihin, jotka voivat olla esillä heidän opetettaviensa taiteessa.

Suurimmaksi haasteeksi tutkielman teossa osoittautui vankan valmiin teoriapohjan puuttuminen. Koska aihetta ei Suomessa ole juuri tutkittu, oli minun tehtävä paljon työtä soveltuvan teorian löytämiseksi. Teoriapohja muodostui yhtäaikaisesti aineiston analyysivaiheen kanssa sen mukaan, millaisia näkökulmia aineistosta onnistuin löytämään. Analyysin avulla minulle varmentuivat teorian kannalta olennaiset käsitteet, joihin lähdin syventymään tarkemmin. Alun vaikeuksien jälkeen analyysi ja teoria kietoutuivatkin luontevasti yhteen toisiaan tukien.

Kaikesta huolimatta koen, että pääsääntöisesti tutkimusprosessi sujui ilman suurempia ongelmia. Halusin muodostaa syvemmän ymmärryksen fursonalle annetuista merkityksistä, ja mielestäni saavutin tavoitteeni. Tutkimuksen tulokset vastasivat jokseenkin ennako-oletuksiani, mutta niiden joukossa oli myös sellaisia näkökulmia, joita en itse ollut olettanut. Koska minulla oli menneisyydessä itselläni ollut fursonan kaltainen hahmo, osasin olettaa, että sen avulla voidaan kuvata itseä tai itsen osaa. Erityisesti fursonalle annetut yhteisölliset merkitykset olivat minulle kuitenkin tuntemattomampia, koska minulla itselläni ei ollut juuri kokemusta turrifandomin toimintaan osallistumisesta. Yllätyin siitä, miten monisyinen luomus fursona oikeastaan on. Tutkimusprosessin aikana olen oppinut paljon yleisesti tutkimuksen tekemisestä ja taideperustaisuudesta tutkimuksessa. Oman taiteellisen työskentelyni kautta pääsin itse osallistumaan fursonalle annettujen merkitysten muodostamiseen. Koen, että taiteellinen työskentely tuki huomattavasti merkitysten löytämistä ja syvemmän ymmärryksen muodostamista aiheesta.

Vaikka turrifandom oli lähtökohtaisesti minulle jo hieman tuttu, opin valtavasti uutta myös siitä ja sen toiminnasta. Jäinkin pohtimaan sitä, olisiko tutkimuksen tuloksiin vaikuttanut jotenkin se, jos sitä tekemässä olisi ollut joku sellainen henkilö, jolla ei olisi ollut etukäteen minkäänlaista käsitystä turrifandomista. Uskon kuitenkin, että aiempi ymmärrykseni aiheesta auttoi minua käsittelemään aihetta kokonaisvaltaisemmasta näkökulmasta ja huolehtimaan paremmin esimerkiksi tutkimusetiikan toteutumisesta. Koen kyyneeni tarkastelemaan aihetta neutraalista näkökulmasta huolimatta omista liitoksistani siihen.

Tutkimuksessani keskityin tarkastelemaan neljän henkilön näkökulmia aiheeseen teema-haastattelujen avulla. Tämä tarjoaa melko pienen, joskin syväluotaavamman katsauksen fursonalle annettuihin merkityksiin. Tulokset eivät kuitenkaan ole yleistettävissä pienen otannan takia. Jatkotutkimuksia ajatellen voisi olla mielekästä tutkia laajempaa joukkoa turrifandomiin kuuluvia henkilöitä, jotta fursonalle annettujen merkitysten yleisyyttä voitaisiin kertoittaa tarkemmin kvantitatiivisten menetelmien avulla. Tällöin kyselytutkimus voisi soveltaa tutkimukseen paremmin laajemman vastaajajoukon saavuttamiseksi. Turrifandom tarjoaa kuitenkin valtavasti myös muita sen eri osa-alueita käsitteleviä tutkimusmahdollisuuksia, sillä se on erityisesti Suomen kontekstissa vielä niin tutkimaton. IARP:n aiemmin toteuttamissa tutkimuksissa huomattava osa turrifandomin jäsenistä koki ulkopuolisten kohdistavan heihin ennakkoluuloja, ja oli kontrolliryhmiin nähden suuremmalla todennäköisyydellä joutunut sanallisen tai fyysisen kiusaamisen kohteeksi (Furscience a, n.d.). Koska myös omassa tutkielmassani haastateltavat ilmaisivat huolensa ulkopuolisten negatiivista suhtautumista ja turrifandomiin liitettyjä ennakkoluuloja kohtaan, voisi niihin liittyvän tutkimuksen tekeminen olla hyödyllistä.

Sekä peruskoulun että lukion opetussuunnitelmissa puhutaan nuorten omista kuvakulttuureista ja niiden huomioimisesta opetuksen suunnittelussa (Opetushallitus, 2014, s. 427, Opetushallitus, 2019, s. 348). Jotta kuvataideopettaja voi suunnitella opetustaan oppijoiden omien kuvakulttuurien pohjalta, on hänen tiedettävä, mitä nämä kuvakulttuurit ovat. Visuaalisen kulttuurin kenttä on laaja, ja nuorten kiinnostuksen kohteet muuttuvat ajoittain. Ajan hermolla pysyäkseen kuvataideopettajan on oltava aktiivinen eri visuaalisen kulttuurin tuotoksiin tutustumisen suhteen koko uransa ajan. Oppijoiden joukossa voi olla usean eri alakulttuurin ja epävirallisen taideyhteisön piiriin kuuluvia henkilöitä. Kuvataideopettajan olisi hyvä tarkastella myös valtakulttuurilta piilossa olevia taideilmiöitä ymmärtääkseen oppijoiden moninaisia omia taidemaailmoja paremmin ja pystyäkseen toimimaan monenlaisten oppijoiden taideilmaisun tukena.

Lähteet

Ahonen, H. (1994). *Löytöretki itseen. Musiikki, kuva ja liike itseilmaisun välineenä ja itse-tuntemuksen lisääjänä*. Kirjayhtymä.

Alasuutari, P. (2011). *Laadullinen tutkimus 2.0*. Vastapaino.

Barker, K. (2010). *Visual culture art education: Critical pedagogy, identity formation and generative studio practices in art*. Boise state university. Haettu 30.8.2023 osoitteesta https://scholarworks.boisestate.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1000&context=art_grad-proj

Biesta, G. (2018). What if? Art education beyond expression and creativity. Teoksessa C. Naughton, G. Biesta & D. Cole (toim.), *Art, artists and pedagogy. Philosophy and the arts in education*. Routledge.

Degges-White, S. & Colon, B. (2015). Introduction. Teoksessa S. Degges-White & B. Colon (toim.), *Expressive arts interventions for school counselors* (s. 3–9). Springer publishing company.

Doy, G. (2005). *Picturing the self. Changing views of the subject in visual culture*. I.B. Tauris.

Erävaara, T. (2011). Intohimona omakuvat. Teoksessa Ilona Tanskanen (toim.), *Omakuva on jokaisen kuva* (s. 29–39). Turun ammattikorkeakoulu.

Eskola, J., Lähti, J. & Vastamäki J. (2018). Teemahaastattelu: lyhyt selviytymisopas. Teoksessa R. Valli (toim.), *Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle*. PS-kustannus.

Finfur Animus a. (N.d.). *Furry-kulttuuri*. Haettu 9.5.2022 osoitteesta <https://animus.finfur.net/mik%C3%A4>

Finfur Animus b. (N.d.). *Paikka*. Haettu 1.6.2023 osoitteesta <https://animus.finfur.net/paikka>

Finley, S. (2008). *Arts-based research*. ResearchGate. Haettu 3.2.2022 osoitteesta https://moodle.eoppimispalvelut.fi/pluginfile.php/1302657/mod_resource/content/1/3.%20Finley%2C%20S.%20%282008%29%20Arts-based%20research.pdf

Freedman, K., Heijnen, E., Kallio-Tavin, M., Kárpáti, A. & Papp, L. (2013). Visual culture learning communities: How and what students come to know in informal art groups. *Studies in art education: A journal of issues and research*, 54(2), 103-115. Haettu 22.9.2023 osoitteesta <https://doi.org/10.1080/00393541.2013.11518886>

Fur Affinity. (N.d.). <https://www.furaffinity.net/>

Furscience a. (N.d.). *What's a furry?* Haettu 17.11.2021 osoitteesta <https://furscience.com/whats-a-furry/>

Furscience b. (N.d.). *Who we are*. Haettu 25.5.2023 osoitteesta <https://furscience.com/we-are-scientists-studying-the-furry-fandom/>

Furscience c. (N.d.). *Anthrocon 2018 study*. Haettu 26.5.2023 osoitteesta <https://furscience.com/research-findings/appendix-1-previous-research/ac2018/>

Furscience d. (N.d.). *Furscience 2019 studies*. Haettu 18.8.2023 osoitteesta <https://furscience.com/research-findings/appendix-1-previous-research/ac2018/>

Hall, S. (1999). *Identiteetti*. Vastapaino.

Hulmi, R. (2019). Vapaus ja tyhjiys nuorten omaehtoisessa taiteentekemisessä. Teoksessa Venäläinen, P., Lindholm, J., Kairavuori, S., Pusa, T. & Ylönen, S. (toim.), *Jälkikuvia, kuvan jälkiä. Lasten ja nuorten taiteen tallentaminen ja tutkiminen* (s. 87–101). Nuorisotutkimusverkosto.

Jokela, T. & Huhmarniemi, M. (2020). *Taideperustainen toimintatutkimus soveltavan taiteen kehittämisen välineenä*. Haettu 3.2.2022 osoitteesta https://moodle.eoppimispalvelut.fi/pluginfile.php/1302643/mod_resource/content/1/Jokelahunmarniemi_2020_taideperustaintutk.pdf

Kallio-Tavin, M. (N.d.). *Omat kuvakulttuurit ja visuaalinen kulttuurikasvatus*. Haettu 7.6.2023 osoitteesta <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/omat-kuvakulttuurit-ja-visuaalinen-kulttuurikasvatus>

Karimäki, R. (2008). Leikki muuttaa muotoaan. Teoksessa S. Karppinen, I. Ruokonen & K. Uusikylä (toim.), *Nuoret ja taide – ilolla ja innolla, uhmalla ja uholla – Kirjoituksia murrosikäisten taito- ja taidekasvatuksesta* (s. 29–42). FINN LECTURA.

Karppinen, S. (2008). Innostamisen pedagogiikkaa käsityössä ja taiteissa. Teoksessa S. Karppinen, I. Ruokonen & K. Uusikylä (toim.), *Nuoret ja taide – ilolla ja innolla, uhmalla ja uholla – Kirjoituksia murrosikäisten taito- ja taidekasvatuksesta* (s. 101–111). FINN LECTURA.

Kela, L. (2011). Performatiivinen omakuvametodi – teoksia taiteen ja arkielämän risteyksessä. Teoksessa Ilona Tanskanen (toim.), *Omakeuva on jokaisen kuva* (s. 171–185). Turun ammattikorkeakoulu.

Kinossalo, M. (2020). *Tarinan voima opetuksessa*. PS-kustannus.

Kojo, M. (2012). Lanitusta, ladderia ja lifetystä – kilpapelaaminen nuorten alakulttuurina. Teoksessa M. Salasuo, J. Poikolainen & P. Komonen (toim.), *Katukulttuuri. Nuorisoesiintymiä 2000-luvun Suomessa* (s. 64–82). Nuorisotutkimusverkosto.

Kompassi. (N.d.) *Conit.fi – Suomen conitapahtimat*. Haettu 9.5.2023 osoitteesta <https://conit.fi/>

Kärkkäinen, R. (2008). Nuoreksi kasvava ja kuvataide. Teoksessa S. Karppinen, I. Ruokonen & K. Uusikylä (toim.), *Nuoret ja taide – ilolla ja innolla, uhmalla ja uholla – Kirjoituksia murrosikäisten taito- ja taidekasvatuksesta* (s. 84–100). FINN LECTURA.

Laine, T. (2018). Miten kokemusta voidaan tutkia? Fenomenologinen näkökulma. Teoksessa R. Valli (toim.), *Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2* (s. 29–50). PS-kustannus.

Leavy, P. (2018). *Handbook of arts-based research*. The Guilford Press. Haettu 22.9.2023 osoitteesta <https://books.google.fi/books?id=HR6kDgAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=fi#v=onepage&q&f=false>

Malinen, P. (2006). Tahtojen taistelua vai sielujen sympatiaa – kuvataideopettaja nuorison kuvakulttuurien pyörteissä. Teoksessa K. Kettunen, M. Hiltunen, S. Laitinen & M. Rastas (toim.), *Kuvien keskellä* (s. 135–145). Otavan kirjapaino Oy.

Moilanen, P. & Rähkä, P. (2018). Merkitysrakenteiden tulkinta. Teoksessa R. Valli (toim.), *Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2* (s. 51–72). PS-kustannus.

Opetushallitus. (2014). *Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014*. Opetushallitus. Haettu 22.9.2023 osoitteesta https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf

Opetushallitus. (2019). *Lukion opetussuunnitelman perusteet 2019*. Opetushallitus. Haettu 22.9.2023 osoitteesta https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/lukion_opetussuunnitelman_perusteet_2019.pdf

Plante, C., Reysen, S., Roberts, S. & Gerbasi, K. (2016). *Furscience! A summary of five years of research from the International Anthropomorphic Research Project*. Furscience. Haettu 22.9.2023 osoitteesta https://furscience.com/wp-content/uploads/2017/10/Fur-Science-Final-pdf-for-Website_2017_10_18.pdf

Puusa, A. (2020). Haastattelutyypit ja niiden metodiset ominaisuudet. Teoksessa A. Puusa & P. Juuti (toim.), *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät*. Gaudeamus.

Rolling, J. (2010). A paradigm analysis of arts-based research and implications for education. *Studies in art education: A journal of issues and research*, 51(2), 102-114. Haettu 3.2.2022 osoitteesta https://moodle.eoppimispalvelut.fi/pluginfile.php/1302649/mod_resource/content/1/paradigms_of_art_based_education.pdf

Räsänen, M. (2015). *Visuaalisen kulttuurin monilukukirja*. Aalto-yliopisto.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. (2023). *Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsittely Suomessa*. Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Haettu 22.9.2023 osoitteesta https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf

Salasuo, M. & Poikolainen, J. (2012). Johdanto – monimuotoinen katukulttuuri. Teoksessa M. Salasuo, J. Poikolainen & P. Komonen (toim.), *Katukulttuuri. Nuorisoesiintymiä 2000-luvun Suomessa* (s. 9–30). Nuorisotutkimusverkosto.

Satinsky, E. & Green, D. N. (2015). The Furry Fandom: constructing a costumed society for identity exploration. *International Textile and Apparel Association Annual Conference Proceedings*, 72(1). Haettu 26.5.2023 osoitteesta <https://www.iastatedigitalpress.com/itaa/article/2484/galley/2357/view/>

Sava, I. & Katainen, A. (2004). Taide ja tarinallisuus itsen ja toisen kohtaamisen tilana. Teoksessa I. Sava & V. Vesänen-Laukkanen (toim.), *Taiteeksi tarinoitu oma elämä* (s. 22–39). PS-kustannus.

Seta. (2023). *Sateenkaarisanasto*. Haettu 26.5.2023 osoitteesta <https://seta.fi/sateenkaari-tieto/sateenkaarisanasto/>

Sinkkonen, J. (2008) Nuoruusiän monet haasteet. Teoksessa S. Karppinen, I. Ruokonen & K. Uusikylä (toim.), *Nuoret ja taide – ilolla ja innolla, uhmalla ja uholla – Kirjoituksia murrosikäisten taito- ja taidekasvatuksesta* (s. 23–28). FINN LECTURA.

Uusikylä, K. (2008). Taide, moraalit ja kauneuden kaipuu. Teoksessa S. Karppinen, I. Ruokonen & K. Uusikylä (toim.), *Nuoret ja taide – ilolla ja innolla, uhmalla ja uholla – Kirjoituksia murrosikäisten taito- ja taidekasvatuksesta* (s. 15–22). FINN LECTURA.

Valaskivi, K. (2012). Autenttisuutta osmoosilla – japanilainen populaarikulttuuri osana elämää. Teoksessa M. Salasuo, J. Poikolainen & P. Komonen (toim.), *Katukulttuuri. Nuorisoesiintymiä 2000-luvun Suomessa* (s. 33–63). Nuorisotutkimusverkosto.

Viro, T. (2018). Ihmiset karvapukujen alla: "Mielestäni turriksi synnyttään". *Tutka.pro*. Haettu 9.5.2022 osoitteesta <https://tutka.pro/yhteiskunta/suomen-turrit/>

Voltti, S. (2012). Sukellus synkkään syleilyyn – goottityylin pukeutumiskuvan tarkastelua. Teoksessa M. Salasuo, J. Poikolainen & P. Komonen (toim.), *Katukulttuuri. Nuorisoesiintymiä 2000-luvun Suomessa* (s. 221–245). Nuorisotutkimusverkosto.

Wikifur a. (N.d.). *List of conventions by attendance*. Haettu 9.5.2023 osoitteesta https://en.wikifur.com/wiki/List_of_conventions_by_attendance

Wikifur b. (N.d.). *Fursuit*. Haettu 26.5.2023 osoitteesta <https://en.wikifur.com/wiki/Fursuit>

Wikifur c. (N.d.). *Character sheet*. Haettu 1.8.2023 osoitteesta https://en.wikifur.com/wiki/Character_sheet

Liitteet

Liite 1 – Haastattelukutsu

Hei!

Koetko, että sanat ”furry” tai ”turri” kuvaavat sinua? Löytyykö sinulta fursona?

Olen kuvataidekasvatuksen maisteriopiskelija Lapin yliopistolta. Etsin haastateltavia pro gradu -tutkielmaani varten, jossa tarkastelen turriharrastusta Suomessa. Tutkimukseni keskittyy erityisesti fursona-käsitteen ja sen itseilmaisullisten mahdollisuuksien ympärille.

Osallistuaksesi sinun ei tarvitse olla aktiivinen turriyhteisön jäsen - riittää, että sinulla on oma fursona. Myös kuvallinen materiaali fursonastasi olisi suureksi hyödyksi. Turriharrastusta ei Suomessa ole tutkittu juuri lainkaan, joten osallistumalla olet mukana luomassa ja jakamassa tärkeää uutta tietoa.

Toteutan tutkimukseni haastatteluna joko kasvotusten Rovaniemellä tai etäyhteydellä marras-joulukuun 2022 aikana sinulle sopivan aikataulun mukaan. Äänitän haastattelut myöhempää tarkasteluani varten, ja hyödynnän äänitteitä ainoastaan tämän tutkimuksen tekemiseen. Haastattelua varten tulisi varata aikaa noin 1h. Käsittelen kaiken tutkimuksessa keräämäni aineiston luottamuksellisesti ja anonyymisti, eikä vastaajia voi tunnistaa lopullisesta julkaistavasta pro gradu -tutkielmastani.

Jos haluaisit ottaa osaa tutkimukseeni, tai jokin seikka jäi mietityttämään, voit olla minuun vapaasti yhteydessä sähköpostitse. Graduohjaajanani Lapin yliopistolla toimii Elina Härkönen (elina.harkonen@ulapland.fi).

Kiitos mielenkiinnostasi!

Liite 2 – Haastattelukysymykset

Taustoitusta

- Miten päädyit / löysit turriharrastuksen pariin?
- Koetko kuuluvasi turriyhteisöön vai harrastatko yksin?
 - Jos kuulut yhteisöön, millaiseksi koet sen?
 - Oletko ns. ”julkisesti” turri vai pidätkö harrastuksen piilossa?
- Mikä on mielestäsi fursona?
 - Koetko, että fursona on kuvaus sinusta vai onko se sinusta erillinen hahmo?

Fursonastasi

- Miksi valitsit juuri eläinhahmon kuvaamaan itseäsi?
- Kuinka kauan sinulla on ollut fursona?
- Kuvaile fursonaasi
- Miten fursonasi muodostui?
- Onko fursonasi muuttunut sen olemassaolon aikana? Jos on, millä tavoin?
- Teetkö itse taidetta fursonastasi?
 - Mikä merkitys tekemälläsi taiteella on sinulle?
 - Julkaisetko taidettasi jossain?
- Millaisia käyttötarkoituksia fursonallasi on?
- Onko sinulla fursuit? Jos ei, haluaisitko sellaisen? Miksi?
 - Jos on, oletko käyttänyt sitä julkisesti? Miltä fursuitissa kulkeminen tuntuu?
- Mikä merkitys fursonallasi on sinulle?
- Tuleeko vielä mieleen jotain, mitä haluaisit itse sanoa tai lisätä aiheeseen?